

منتخب کلام

عظیم صوفی شاعر سرتاج اولیاء سلطان العارفین

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوریؒ

مرتب

صاحبزاده مسعود احمد عالمپوری حفظ اللہ تعالیٰ

معاون

صاحبزاده علی انوار قادر

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری ریسرچ آرگنائزیشن (رجسٹرڈ)

جملہ حقوق بحق مرتب محفوظ ہیں

اہتمام اشاعت: حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری ریسرچ آرگنائزیشن (رجسٹرڈ)
کتاب کا نام = منتخب کلام
مصنف = حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری
مرتب = صاحبزادہ مسعود احمد عالمپوری حفظ اللہ تعالیٰ
ناشر = حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری ریسرچ آرگنائزیشن (رجسٹرڈ)
اشاعت اول = اگست 2015ء
تعداد = 500
قیمت = 175 روپے
سلسلہ اشاعت = 7
ملنے کا پتہ = صاحبزادہ مسعود احمد عالمپوری حفظ اللہ تعالیٰ
پوسٹ بکس 612 فیصل آباد، پاکستان
موباکل = 0092-345-7681542
موباکل = 0092-313-8666611
تبادل پتہ = مکتبہ اسلامیہ، کوتوالی روڈ، فیصل آباد، پاکستان

Email: president_alampuri@yahoo.com

president_org@hotmail.com

Website: www.alampuri-research.org

فهرست

سیریل نمبر	عنوان	صفحه نمبر
01	مُدھلی گل	01
05	اکھر اں دا سلطان	02
06	سوائچ حیات	03
15	شجرہ نسب	04
16	منتخب کلام احسن القصص	05
103	منتخب کلام چھپیاں	06

انتساب

پیارے دوست جناب محمود الحسن ہو راں دے ناں
جہاں دی قربت میرے لئے باعث تسلیم ناے

مددِ حلی گل

انسان کو چاہیے کہ وہ اپنے کام کو محنت، ایمانداری اور جائز ذرائع استعمال کرتے ہوئے سرانجام دینے کی کوشش کرے لیکن اس سب کے باوجود کچھ کام اس کی مرضی کے مطابق مقررہ وقت میں نہیں ہو پاتے کیونکہ ہر کام کا اللہ تعالیٰ کی طرف سے ایک وقت مقرر ہوتا ہے اس لئے بعض اوقات تمام وسائل ہوتے ہوئے بھی کچھ کام اپنے انجام تک نہیں پہنچ پاتے۔ آپ کے زیرِ نظر کتاب میں سرتاج اولیاء، سلطان العارفین حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری کی کتاب ”حسن القصص“ اور ”چھپیوں“ میں سے کلام کا انتخاب کیا گیا ہے۔ مولوی صاحب^ر کے منتخب کلام پر مشتمل کتاب کی تکمیل میری دریینہ خواہش تھی۔ گذشتہ کئی سالوں سے اسکے بارے میں غور و فکر ہوتا رہا اور مختلف دوستوں کو یہ ذمہ داری سونپی گئی لیکن وہ دوست یہ ذمہ داری نہ بھا سکے یوں محسوس ہوتا ہے کہ قدرت یہ کام بھی پہلے کی طرح میرے ہاتھ سے ہی کروانا چاہتی تھی اور یہ اعزاز بھی مجھے ہی مانا تھا جس طرح خصوصی طور پر جب سے میں نے مولوی صاحب^ر کے نام نامی پر تنظیم کی بنیاد رکھی یعنی 1990ء سے لیکر اب تک حضور مولوی صاحب^ر کی کتب، مزار اقدس اور ان کی شخصیت اور کلام سے مسلک دیگر کام اللہ تعالیٰ نے مجھ سے کروائے جن میں موضع عالمپور، تحریک دسوہہ، ضلع ہوشیار پور، اندیا میں آپ^r کے مزار اقدس کی تعمیر کا شروع کرنا اور وہاں مزار اقدس کی کچھ غصب شدہ زمین کو مولوی صاحب^ر کے طفیل اور اللہ تعالیٰ کی رحمت سے واگزار کرانا بھی اللہ تعالیٰ نے میری قسمت میں لکھا تھا اور میری ہمیشہ سے اللہ تعالیٰ کے حضور یہ دعا ہی ہے کہ یا اللہ مولوی صاحب^ر کے کلام کی اشاعت اور مختلف زبانوں میں اس کے تراجم، مزار اقدس کی تعمیر سے لیکر ان کی شخصیت سے متعلق تمام امور کے سرانجام دینے کی توفیق، طاقت اور فہم عطا کر۔ اللہ تعالیٰ کا میں انتہائی عاجزی کیسا تھ شکر یہ ادا کرتا ہوں کہ میں نے مجھے یہ توفیق عطا کی کہ رقم الحروف نے 30 نومبر 1990ء کو حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری اکیڈمی کی بنیاد رکھی اور اس کو باقاعدہ رجسٹرڈ کروایا بعد ازاں 2011ء میں اس کے نام میں تھوڑی سی تبدیلی یعنی اکیڈمی کی جگہ ریسرچ آر گنائزیشن کر دیا۔ اب اللہ تعالیٰ کے فضل و کرم سے رقم الحروف نے ہندوستان میں بھی حضور مولوی صاحب^ر

کے مزار اقدس موضع عالم پور میں بھی ”حضرت مولوی غلام رسول عالم پوری ٹرست“، رجسٹرڈ کروادیا ہے۔ حضرت مولوی غلام رسول عالم پوری کے حالاتِ زندگی اور کلام پر راقم الحروف کی دو کتب شائع ہو چکی ہیں پہلی کتاب ”ڈونگھے راز“ (مولوی غلام رسول عالم پوری اک مطالعہ) کے نام سے حضرت مولوی غلام رسول عالم پوری اکیدی کی جانب سے 1999ء میں شائع ہوئی ہے۔ اس کتاب میں مولوی صاحبؒ کے بارے میں پاکستان اور ہندوستان کی اہم شخصیات کے مضامین شامل ہیں۔ اس کتاب کو پاکستان اور ہندوستان کے علمی و ادبی حلقوں میں بہت پذیرائی حاصل ہوئی۔ جبکہ میری دوسری کتاب ”پاکستانی ادب کے معمار: مولوی غلام رسول عالم پوری شخصیت اور فن“، اکادمی ادبیات پاکستان نے 2011ء میں شائع کی ہے اور یہ کتاب انڈیا میں 2014 میں ”لیگیون ڈیپارٹمنٹ پنجاب“ کے ڈائریکٹر جناب چینن سنگھ نے ادارے کی طرف سے گرمکھی زبان میں ترجمہ کر کے شائع کر دی ہے اور اس کی تقریب رونمائی 15 مارچ 2014 میں پریزیڈنی ہوٹل، ہوشیاپور میں ہوئی جس میں راقم الحروف نے مخصوصیت مہمان خصوصی شرکت کی۔ مسی 2013ء میں عظیم صوفی شاعر حضرت مولوی غلام رسول عالم پوری کی سات نایاب تحریریں تین کتب کی صورت میں جن کو میں نے مرتب کر کے اپنی تنظیم مولوی غلام رسول عالم پوری ریسرچ آرگناائزیشن (رجسٹرڈ) کی جانب سے شائع کیا ہے۔ قبل ازیں یہ ساتوں تحریریں احسن القصص کے آخر میں چھپتی رہی ہیں بعد ازاں مئی 1962 میں محمد عالم کپور تحلوی مرحوم نے متذکرہ بالاتحریروں کو اکٹھا کر کے کتابی شکل میں شائع کیا اور اس کا نام ”ست پھل“ رکھا لیکن میں نے فیصلہ کیا کہ مولوی صاحب رحمۃ اللہ علیہ کی تحریروں کو ان کے اصل نام سے شائع کیا جائے۔ ”چھپیاں“ پوچنہ اپنے نام سے معروف تھیں لہذا ان کو اسی نام سے شائع کر دیا گیا ہے۔ مولوی غلام رسول عالم پوری رحمۃ اللہ علیہ کی تحریر کردہ تین تحریروں ”سی حرفي سی پنو، سی حرفي چوپٹ نامہ اور پنڈھ نامہ“ کو راقم نے اکٹھا کر کے ”ورد گسالے“ کا نام دے کر شائع کر دیا ہے۔ اسی طرح ”حلیہ شریف ﷺ“ بھی اپنے نام سے عوام میں بہت مقبول رہا لہذا اس کو اسی نام سے الگ سے شائع کر دیا گیا ہے۔ میں نے ان کو از سرنو ترتیب دیا جو

اشعار کم تھے ان کو پورا کیا کتابت کی غلطیوں سے پاک کیا اور مشکل الفاظ کے معنی بھی درج کر دئے ہیں۔ اسی طرح مولوی صاحب[ؒ] کی دستیاب تمام کتب کو کپوز کروالیا گیا ہے اور اب وہ اشاعت کے مراحل میں ہیں۔ دستیاب کتب کے الفاظ اس لئے استعمال کر رہا ہوں کہ 1947 میں تقسیم ملک کے دخراش لمحات میں جب لوگوں کو بد قسمی سے اپنا قدیم وطن ہمیشہ کیلئے چھوڑ کر ہجرت کرنا پڑی تو میرا خاندان اپنی تمام جمع پونچی وہیں چھوڑ کر صرف عظیم صوفی شاعر حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری[ؒ] کے قلمی نسخوں سے بھرا بکس اٹھا کر اپنے گاؤں سے باہر نکل کر ابھی گاؤں کے ساتھ بہتے ہوئے برساتی نالے جسے (بین) کہا جاتا ہے پر پہنچا تھا کہ سکھوں نے حملہ کر کے دیگر جانی نقصان کے علاوہ کتابوں سے بھرا یہ بکسا بھی چھین لیا۔ اس لئے اب جو کتب کسی زریعے سے مجھ تک پہنچی ہیں وہ عوام تک پہنچانے کی کوشش کر رہا ہوں۔ اُمید ہے کہ اگست 2015 میں ”مارب الماقعین“، اور حضور مولوی صاحب[ؒ] کا لکھا ہوا ”شجرہ طریقت“ بھی شائع کر دیا جائے گا۔ پھر اس عاجز بندے کو یہ توفیق حاصل ہوئی کہ عظیم صوفی شاعر سرتاج اولیاء، سلطان العارفین حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری[ؒ] کی حیات مبارکہ اور کلام کے بارے میں تقریباً 3,000 صفحات پر مشتمل ایک ویب سائٹ 2004ء میں تیار کروائی جاری کی گئی اس ویب سائٹ میں مولوی صاحب[ؒ] کے بارے میں تمام معلومات، ان کی دستیاب تمام کتب کو ویب سائٹ پر دے دیا گیا ہے جبکہ مولوی صاحب[ؒ] کی حیات اور فکر و فن پر لکھے گئے اردو، پنجابی اور انگریزی مقالات و منظومات کا مفصل جائزہ بھی فراہم کر دیا گیا ہے نیز مولوی صاحب[ؒ] کے مزار اقدس اور ان کے بارے میں منعقدہ سینما رز، تقاریب اور دیگر یادگاری تصاویر، وڈیو ریکارڈنگ بھی ویب سائٹ میں شامل ہیں۔ آرگنائزیشن کے قیام، اغراض و مقاصد، دستور، عہدیداران اور مجلس عاملہ کے ارکان کے بارے میں بھی تمام معلومات ویب سائٹ پر دستیاب ہیں۔

2011 کے آخر میں کچھ گلوکار حضرات میرے پاس آئے اور ایک مشہور گائیک نہیں راج ہنس نے بھی ٹیلی فون پر مجھ سے رابطہ کیا کہ مولوی صاحب[ؒ] کا کلام ترجم کیسا تھا پڑھنے کیلئے انہیں دوں۔ یہاں میں یہ بات واضح کرنی چاہتا ہوں کہ ہم اس کو منتخب کلام اس لئے کہتے ہیں تاکہ کتاب کی مختلف جگہوں سے کلام کے وہ حصے لئے جائیں جو نسبتاً عام فہم ہوں تاکہ عوام ان کو آسانی سے سمجھ

سکیں اور کتاب کا تسلسل بھی برقرار رہے جبکہ گلوکار حضرات بھی سمجھ کر ان کو پڑھ سکیں ورنہ مولوی صاحب[ؒ] کے کلام کا ایک ایک شعر سجدہ کرنے کے لائق ہے۔ لہذا میں نے اس اہم مقصد کو محسوس کرتے ہوئے کلام کا انتخاب شروع کر دیا۔ اللہ تعالیٰ کی مدد شامل حال رہی کہ جو کام کئی سالوں میں نہ ہو سکا وہ دون رات ایک کر کے میں نے اپنے بیٹے علی انوار قادر کیسا تھمل کراس کو چند دنوں میں مکمل کر کے کپوز کرو کر اس کے پرنٹ نکال کر مختلف گلوکار حضرات کو دے دیئے۔ مشرقی پنجاب میں شاہ بکھی سکر پٹ نہیں پڑھا جاتا۔ ہمارے آئندہ کے پروگرام میں یہ بات بھی شامل ہے کہ مولوی صاحب[ؒ] کی تمام کتابیں جو کہ کپوز ہو چکی ہیں جن میں داستان امیر حزہ، احسن القصص، روح التریل، چھپیاں، حلیہ شریف حضور ﷺ، سی حرفاً کی پتوں، چوپٹ نامہ، پندھ نامہ، آرب الخ الشعین اور مسئلہ تو حید شامل ہیں ان کو گر کھی سکر پٹ میں منتقل کریں گے اور ان کتب کو ہندوستان سے شائع کیا جائے گا جس سے دونوں ممالک میں محبت، بھائی چارے کو فروغ ملے گا اور لوگوں کو ایک دوسرے کے خیالات کو سمجھنے کا موقع ملے گا۔

ہمارے پروگرام کے مطابق حضرت مولوی غلام رسول عالم پوری[ؒ] کا مزار اقدس جو کہ موضع عالم پور، تختیل دسوہہ، ضلع ہوشیار پور میں واقع ہے وہاں ان کے مزار اقدس کی نقشہ کے مطابق خوبصورت تعمیر شروع ہو چکی ہے جبکہ مزار اقدس کیسا تھکن وقف بورڈ کی زمین جس پر کچھ لوگوں نے ناجائز قبضہ کر رکھا ہے اُس کو حکومت ہندوستان سے درخواست کر کے خالی کروانا اور وہاں پر ریسرچ سنتر، لاببری، زائرین کے کمرے، سکول، کالج اور ہسپتال کا قیام عمل میں لانا بھی باقی ہے۔ پنجابی زبان کے تمام صوفی شعراء کے مزارات پاکستان میں ہیں جبکہ سب سے عظیم صوفی شاعر، سرتاج اولیاء، سلطان العارفین حضرت مولوی غلام رسول عالم پوری[ؒ] کا مزار اقدس اٹلیا میں ہے جو اٹلیا کے لوگوں کیلئے باعث فخر اور عظیم تاریخی ورثہ ہے۔

تحریر و تحقیق

صاحبزادہ مسعود احمد عالم پوری

اکھرال دا سلطان

علم ادب دا مان ، غلام رسول
 اکھرال دا سلطان ، غلام رسول
 شاعرال وچ پردهان ، غلام رسول
 ورثے دی پہچان ، غلام رسول
 عالمپور دی علمی دھرتی چوں
 اُٹھیا اک ودوان ، غلام رسول
 بھانویں تھوڑی عمر گزاری اوں
 کیتا کئی گھج دان ، غلام رسول
 لکھ لکھ چھپیاں ، قصے سی حرفاں
 مليا آدب میدان ، غلام رسول
 حضرت یوسف والا قصہ چھوہ
 شهرت لئی جہان ، غلام رسول
 اوہناں گلاں نوں کیتا منظوم
 جو جو وچ قرآن ، غلام رسول
 شعراء اندر دے کے درس اخلاقی
 انج کیتا احسان غلام رسول
 ربی عشق نوں جاتا جس بنیاد
 اوہ کامل انسان غلام رسول
 شعراء دے وچ فن دی جوت جگا
 کر دتا جیران غلام رسول
 ڈاکٹر محمد ریاض شاہد
 جی سی یونیورسٹی، فیصل آباد

29 اکتوبر 1999ء

سوائخ حیات (Biography)

عظمیم صوفی شاعر سرتاج اولیاء سلطان العارفین

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوریؒ

پیدائش

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوریؒ 5 ربیع الاول 1265ھ بمقابل 29 جنوری 1849ء بروز سوموار موضع عالمپور تحریصیل دسویہ ضلع ہوشیار پور ہندوستان وچ پیدا ہوئے۔ مولوی صاحبؒ دے والد صاحب دا ناں چوہدری مراد بخش سی جہاں واحدی پیشی پیشہ زمینداری سی۔ مولوی صاحبؒ دی والدہ دا ناں محترمہ رحمت بی بی سی۔ مولوی صاحب دا والدین دی اکلوتی اولادی۔

تعلیم

ظاہری طورتے باقاعدگی نال علم حاصل کرن بارے کسے طرف توں کوئی سراغ نہیں ملداتے ایہہ تسلیم کرنا پیندا اے کہ آپ علم لدنی یعنی (الہامی علم) توں مستفیض سی۔ اللہ تعالیٰ دا آپ تے خاص فضل و کرم سی تاہم ابتدائی تعلیم دے طورتے اپنے پنڈ دے مولوی حامد صاحب کو لوں کجھ عربی تے فارسی دیاں کتاباں پڑھیاں فیر کجھ علم قریب دے اک پنڈ غذر یاں دے مولوی عثمان صاحب کو لوں حاصل کیتا۔

ملازمت

ظاہری علماء توں فارغ ہون دے بعد آپ میر پور دے پرائزمری سکول وچ تکشیت استاد پڑھاون گئے۔ آپ نے میر پور دے پرائزمری سکول وچ تکشیت استاد 1864ء توں 1878ء تک 14 سال تعلیم دتی۔ 1878ء وچ آپ داتبادلہ موضع مہیسر

ہو گیا۔ ”مہیسر“ عالمپور توں تقریباً 2 میل دے فاصلے تے واقع اے۔ اوتحے آپ نے 4 سال پڑھایا تے 1882ء وچ ملازمت توں استغفی دے کے عالمپور آگئے۔ آپ نے تقریباً 18 سال بحثیت سکول اسٹاد ملازمت کیتی تے جدou آپ نے استغفی دتاتے اوس دیلے آپ دی عمر تقریباً 33 سال سی۔

خُلق اور عادات و خصائص

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوریؒ ہوراں دیاں عادتاں بہت پیاریاں سی۔ اوه طبیعت دے بہت چنگے تے منساری عمر کے نال غصے وچ نہیں بولے۔ راہ چلدے تے نظراء نیویاں ہوندیاں۔ بڑے باوقار انداز نال چلدے سی۔ خوش بابس تے خوش گفتاری۔ طبیعت وچ ہلکا جیہا مزاح وی سی۔ آپ سفید کرتا، سفید وھوتی تے سفید گپڑی پہنندے سی لیکن کدی کتے مسدی گپ تے ملتانی لکنی وی پہن لبیدے سی۔ آپ باقاعدگی نال مساوک کر دے سی۔ آپ دی گل وچ بڑی تاثیری اللہ تعالیٰ نے آپ نوں فصاحت و بلاغت عطا فرمائی سی۔ لوک آپ دا بہت احترام کر دے سی قوت ایمانی دا یہہ حال سی کہ وڈے توں وڈا آدمی وی آپ دے سامنے جھوٹ بولن دی جرات نہیں کردا سی۔

حُلیٰہ مبارک

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوریؒ ہوراں دا قد تقریباً پونے چھوٹ سی۔ آپ دے چہرے دے نقوش خوبصورت سی۔ جسم مبارک پتلا سی لیکن کمزور نہیں سی بلکہ صحت مند تے مناسب جسم سی۔ آپ دی داڑھی مبارک چھوٹی سی۔ دند سفید، ہموار تے خوبصورت سی۔ رنگ گورا سرخی مائل سی۔ اکھاں درمیانیاں سی نہ زیادہ موٹیاں تے نہ چھوٹیاں سی تے سُرخی مائل سی۔ بچپن وچ بیماری دی وجہ توں آپ دے چہرے تے ہلکے چہے ماتا دے داغ سی۔ آپ دی ہتھیلی بھر پور تے سُرخی مائل سی۔ آپ دے سردے بال بھر پور سی لیکن زیادہ لمبے نہیں سی۔ آپ دی پیشانی تنگ نہیں سی بلکہ بہت مناسب سی۔ آپ دی گردن مناسب سی زیادہ پتلی نہیں سی تے نہ ہی بہت موٹی سی۔

نکاح و اولاد

حضرت مولوی غلام رسول عالیپوریؒ ہوراں دیاں تن شادیاں ہوئیاں پہلی شادی موضع دھوتاں تھیں جس کے بعد نکاح ریاست کپور تحلہ اپنے ما موس علی بخش دی بیٹی کرم بی بی نال 20 سال دی عمر و وچ ہوئی ایہہ بیوی تقریباً 4 سال بعد فوت ہو گئی تے ایہدے وچوں کوئی اولاد نہیں سی۔ دوسری شادی پنڈ سکرالا ضلع ہوشیار پور وچ ہوئی ایہہ بیوی تقریباً 5 سال بعد وچ فوت ہو گئی ایہدے وچوں اک بیٹی پیدا ہوئی جہدان ان ”عاکشہ بی بی“ سی۔ عاکشہ بی بی دی شادی چوہدری سلطان علی نال ہوئی جہڑا عالیپور دے قریب اک پنڈ بلڈاں دارہن والا سی۔ 1947ء توں پہلاں دونوں میاں بیوی فوت ہو گئے۔ ایہناں دی اک بیٹی غلام فاطمہ تے بیٹا فضل احمد سی فضل احمد جوان عمر و وچ ای وفات پا گیا جد کہ غلام فاطمہ دی شادی محمد علی نال ہوئی۔ تیسرا تے آخری شادی 1309 ہجری بمقابلہ 1891ء نوں پنڈ کھدیاں ودھایا دے رہا کی گلاب گجردی بیٹی محترمہ زینب بی بی نال ہوئی ایہناں وچوں اک بیٹی پیدا ہوئی جہناں دا نال خدیجہ بی بی سی۔ محترمہ خدیجہ بی بی دی شادی چوہدری عبدالعزیز نال ہوئی جہڑے عالیپور دے رہن والے سی تے ایہناں دا تعلق اہم زمیندار گھرانے نال سی۔ محترمہ خدیجہ بی بی پاکستان بنن توں پہلاں فوت ہو گئی جد کہ چوہدری عبدالعزیز پاکستان بنن توں کافی عرصہ بعد تک زندہ رہے تے اونہاں دی وفات 1975ء وچ ہوئی۔ محترمہ خدیجہ بی بی دی اولاد دو بیٹے تے تن بیٹیاں سی بڑا بیٹا عبداللطیف تقریباً 18 سال دی عمر و وچ پاکستان بنن توں پہلاں وفات پا گیا ایہناں توں چھوٹے سعیدہ بیگم، مسعودہ بیگم، عبدالرشید تے رضیہ بیگم نیں۔ 1947ء توں بعد محترمہ رضیہ بیگم دی شادی چوہدری غلام قادر نال ہوئی۔ چوہدری غلام قادر موضع پھامبر تھیں بھونگہ ریاست کپور تحلہ انڈیا دے رہن والے سی جہڑے پاکستان آکے ضلع لاکل پور تھیں سمندری وچ آباد ہوئے بعد وچوں 1975ء وچ پنڈ چھڈ کے مستقل طور تے لاکل پور آباد ہو گئے۔ بنده صاحبزادہ مسعود احمد محترمہ رضیہ بیگم دے بیٹیاں وچوں اک بیٹا تے جد کہ خدیجہ بی بی دا نواساتے مولوی صاحبؒ دا پڑنواسا اے۔

تصانیف

- (1) آپ دی پہلی کتاب ”داستان امیر حمزہ“ اے جہڑی آپ نے 15 سال دی عمر وچ لکھی۔ جہدے شعر اس دی تعداد 20,000 بزاراے۔
- (2) دوسری کتاب ”روح التریل“ 19 سال دی عمر وچ 1285ھ بہ طابق 1868ء نوں مکمل کیتی جہدے شعر اس دی تعداد 1256 اے۔
- (3) حضرت مولوی غلام رسول عالپوری ہوراں نے تیسرا کتاب ”احسن القصص“ 24 سال دی عمر وچ اک مہینے وچ 1290ھ مطابق 1873ء نوں مکمل کیتی۔
- (4) چوتھی کتاب ”مسئلہ توحید“ ایہہ اردو نشر وچ اے جہڑی آپ نے 29 سال دی عمر وچ 17 ذی قعده 1295ھ مطابق 1878ء نوں مکمل کیتی۔
- (5) ”سی حرفي حلیہ شریف حضور ﷺ“ 27 ربیع الاول 1297ھ مطابق 9 مارچ 1880ء موافق 28 پھاگن 1936ء کبری بروز منگل بوقت عصر میراں وجانی موچی دی فرماںش تے تحریر کیتا۔ ایس وقت آپ دی عمر 31 سال سی۔
- (6) ”چھٹیاں“ مولوی صاحب نے سید روشن علی، ہیرے شاہ تے صاحبزادہ غلام لیئین نوں منظوم چھٹیاں لکھیاں۔ جہڑی چھٹھی آپ نے سید روشن علی نوں لکھی ایہہ دے وچ مولوی صاحب خود فرماؤندے نیں ایہہ نامہ بتاریخ 8 محرم 1300ھ جری بہ طابق 26 کاتک سن 1939ء کبری بہ طابق 10 نومبر 1882ء بروز دوشنبہ (یعنی بروز سوموار) بوقت نیم روز (یعنی بوقت دوپہر) جانی موچی دی دکان وچ بیٹھ کے بحالت درجھٹم لکھیا گیا۔ ایس وقت آپ دی عمر 33 سال سی۔
- (7) ”سی حرفي سی پنوں“ ایہہ سی حرفي آپ دی شاعری دی خوبصورت مثال اے۔
- (8) ”سی حرفي چوپٹ نامہ“ ایہہ سی حرفي آپ دی شاعری دی خوبصورت مثال اے۔

(9) ”پندھنامہ“ ایہہ منظوم اے تے ایہہ اک عورت دے رستہ پچھن تے لکھیا گیا اے۔

(10) مولوی صاحب دی دسویں تے آخری تصنیف جہڑی ابھے تک سائیئن آئی اے اوہ ”ما رب النّاس شعین“ اے جہڑی اردو نشر و چ آپ دی دوسری تصنیف اے۔ ما رب النّاس شعین آپ نے 1305ھ بمقابلہ 1887ء نوں 38 سال دی عمر و چ لکھی اے۔ ایہناں دے علاوہ آپ دیاں کتاباں ”قصہ روپن“ تے ”گجر نامہ“ وی نیں جہڑیاں باوجود تلاش دے ابھے تک نہیں مل سکیاں۔

وفات

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوریؒ 7 شعبان 1309ھ جری بر طبق 7 مارچ 1892ء بمقابلہ 24 پھاگن بروز سموارنوں 43 سال دی عمر و چ ایس دار فانی توں کوچ کر گئے۔ آپ نوں عالمپور دے قبرستان و چ دفن کیتا گیا تے اوئھے آپ دامزد اقدس اے۔ مولوی صاحب ولايت دے بہت اعلیٰ مرتبے تے فائزی۔

مولوی صاحب دے بقول

عشق کرم دا قطرہ از لی تین میں دے وس ناہیں

اکناں لبھدیاں ہتھ نہ آوے اکناں دے و چ راہیں

O

اکناں کھپدیاں عمر گوانی پلے پیا نہ کائی

اکناں ہوش جڈوکی آئی ایہہ نعمت گھر پائی

اک گل دی وضاحت کرنا ضروری سمجھداں کہ سید روشن علی جہاں نوں مولوی صاحب نے چھپی لکھی اوہ مولوی صاحب دے شاگردی۔

میں ہمیشہ ایمانداری نال پچی گل کیتی اے تے پچی گل نوں صدق دل نال تسلیم کیتا اے۔ میں

سمجھداں کہ کسی وی تاریخی شخصیت دے بارے قلم پچکن توں پہلاں پوری ذمے داری، تحقیق

تے احتیاط نال معلومات اکٹھیاں کرنا یا چاہیدیاں نہیں جہاں وچ ذاتی خواہشات داعمل
ڈل نہ ہو وے تاکہ آون والیاں نسلائیں تک صحیح، مستند تے مفید معلومات پہنچ سکن لہذا تاریخ
لکھن لئی اعلیٰ تے کھلے ذہن دی ضرورت اے تے ایہہ کم انہائی ذمہ داری، خلوص تے
ایمانداری نال کرنا چاہیدا اے۔

رہائش کا تذکرہ

مولوی صاحب^ع عالم پور میں اپنی رہائش کا تذکرہ یوں کرتے ہیں۔
عام پور وچ دوستو عاجز دی گزران
شرق ندی بیاس تھیں اک کوہ پنده عیان
ترجمہ: مولوی صاحب اپنی رہائش کے بارے میں فرماتے ہیں کہ اس عاجز بندے کی عالم
پور میں رہائش ہے جو کہ دریائے بیاس کے مشرق کی جانب ایک میل کے فاصلے پر واقع
ہے۔

”ما رب الناخشعين“، میں اپنی رہائش کا تذکرہ یوں کرتے ہیں۔

”اما بعد بندہ ظلوم وجهول احقرب غلام رسول احسن اللہ الیہ بحسن القبول متطم عالم پور پہلے
جناب اقدس رباني سے استغاثہ کرتا ہے کہ محض اپنے فضل سے ہم کو آتا نہیں و ان الناس
باليبر و تمسون انفسکم کے خطاب کا مصدق نہ بناؤ۔“

”روح التریل“، میں عالم پوری ہونے کا اقرار یوں کرتے ہیں۔

علم پوری غلام رسول رہب تھیں عرض گزاریں
ختم الرسل نبی دی امت دے سنگ پار اتاریں

ترجمہ: غلام رسول عالم پوری اللہ تعالیٰ سے عرض کرتا ہے کہ اے اللہ تو مجھے آخرت میں آخری
نبی حضرت محمد مصطفیٰ ﷺ کی امت کے ساتھ رکھنا۔

”احسن القصص“، میں عالم پور میں رہائشی ہونے کا تذکرہ یوں کرتے ہیں۔

علم پوری غلام رسول تیریاں عرض دعا کئیں
بچ و فضل و گن دن راتیں سو خوشیاں تدھ تائیں

ترجمہ: غلام رسول عالپوری تیری یہ عرض اور دعائیں ہیں کہ اگر اللہ تعالیٰ کا فضل شامل حال
ہو جائے تو تجھے سینکڑوں خوشیاں نصیب ہوں گی۔
”شجرہ طریقت“ میں عالم پور کا ذکر یوں کرتے ہیں۔

یا رب تیرا عبد جہول
عالپوری غلام رسول
کردا عرض کریں مقبول
رکھ سمبھال نزع دے ساہ
”لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ“

”شجرہ مسدس“ میں اپنے عالپوری ہونے کا یوں تذکرہ کرتے ہیں۔

نال طفیل اخہاندے سائیاں
پکڑ نہ سانوں بدل کمایاں
جے اسیں اجے نہیں بھر پائیاں
ہُن مڑ ساڑ نہ وچ جدایاں
بندہ عالپوری سوالی
حسی ربی فی کل حالی

مولوی صاحبؒ کی زندگی کے چند واقعات

عشق کی تپش

عشق کی تپش نے طبیعت اتنی نرم کر دی تھی کہ ایک دن شام کو مسجد سے گھر کی طرف جا رہے
تھے، راستے میں عورتیں تندور پر روٹیاں لگا رہیں تھیں ایک عورت نے روٹیاں لگائیں لیکن وہ
ٹوٹ کر تندور میں جا گریں دوسری عورت کہنے لگی ”چھڈ نی چھڈ تیریاں لا یاں ٹٹ گئیاں
نیں آ کھھاں میریاں لگیاں ٹٹ جاوں“ یہ بات سن کے آپ پر رفت طاری ہو گئی اور گھر
جاتے ہی بے ہوش ہو گئے۔ تقریباً دو دن استغراق کی حالت طاری رہی بار بار اپنا یہی مصر م

پڑھتے رہے۔

سادیاں روز بیٹاں دیاں لکیاں والاون ہار بآجھوں جانن ہارنا ہیں
آخری عمر میں تو یہ حال ہو گیا تھا کہ بالکل کہیں آنا جانا بند ہو گیا، تصوف کا اس قدر غلبہ تھا کہ
ہر وقت محیت کی حالت طاری رہتی تھی۔

آپ کا خاندانی پیشہ زمینداری تھا۔ ایک دفعہ مولوی غلام رسول عالپوریؒ کا علی بخش نامی نوکر
مولیشیوں کے لیے چارہ لے کر بڑی دیر بعد گھر آیا تو مولوی صاحبؒ نے اس کو مخاطب ہو کر
فرمایا۔

سara دن اوکیا گیا کویلا ہو
ڈھیر کمائی تدھ دی بھریاں پونے دو

شخصیت کا رعب

مولوی صاحبؒ کی ایمانی قوت اور ان کی شخصیت میں وقار اور رعب بہت تھا۔ ان کے
سامنے کسی کو جھوٹ بولنے کی جرأت نہیں ہوتی تھی۔ ایک واقعہ ایسے بیان کرتے ہیں۔

”عید محمد نام کے ایک شخص نے کسی کا قرض دینا تھا۔ اس نے تحصیلدار کے سامنے عید محمد کے
خلاف دعویٰ کر دیا۔ ثبوت نہ ملنے کی وجہ سے دعویٰ خارج ہو گیا۔ عید محمد نے قرض دینے سے
صاف انکار کر دیا۔ قرض خواہ نے مولوی صاحبؒ سے بات کی۔ انہوں نے عید محمد سے پوچھا
وہ مان گیا۔ مولوی صاحبؒ نے فرمایا ”عدالت میں تو کیوں نہیں مانا“ کہنے لگا ”عدالت میں
میں جھوٹ چلتا ہے لیکن آپ کے سامنے جھوٹ بولنے کی جرأت نہیں کر سکتا۔“

ایک دل افروز واقعہ

مولوی صاحبؒ کا زندگی میں عام معمول یہ رہا کہ اصح اٹھ جاتے اور اللہ اللہ کرتے۔ درود
شریف بہت پڑھتے، صبح کی اذان سے پہلے سیر کو جاتے۔ عام طور پر سیر کرنے کے لئے
عالپور سے مشرق کی جانب ایک گاؤں بنوا جاتے تھے ایک دن ایک واقعہ ہوا کہ سیر کے
دوران دو ہندواراہ میں آ ملے انہوں نے بنو اگاؤں کے کسی محمد علی نام کے بندے سے مانا تھا

جسے عام لوگ پورے نام کی جگہ صرف محمد ہی کہتے تھے۔ ان ہندوؤں نے مولوی صاحبؒ سے پوچھا کہ محمد کا گھر کدھر ہے یہ سنتے ہی مولوی صاحبؒ پر وجود کی کیفیت طاری ہو گئی فرمائے لگے۔

”محمد ﷺ کا گھر تو مدنے میں ہے، ادھر کدھر ڈھونڈ رہے ہو“
اُن ہندوؤں پر کچھ ایسا اثر ہوا کہ وہ مسلمان ہو گئے۔

استعفی کا واقعہ

حضرت مولوی غلام رسول عالیپوری سکول میں بچوں کو پڑھاتے وقت پوری توجہ انہیں دیتے تھے۔ سکول ٹائم میں کسی دوست کو ملاقات کا وقت نہ دیتے تھے۔ ایک دفعہ سکول سے چھٹی ہو چکی تھی اور آپ واپس گھر کی طرف آ رہے تھے تو سکول انسپکٹر سکول پہنچ گیا اُس نے مولوی صاحب گوبلانے کے لئے ایک استاد کو پیچھے روانہ کیا۔ اُس نے آ کر مولوی صاحب گوکلول انسپکٹر کا پیغام دیا۔ آپ نے چند اشعار میں اپنا استغفاری لکھ کر پہنچ دیا اور پھر کبھی سکول نہیں گئے۔

دُلْن سے محبت

انسان جس دھرتی میں بستا ہے اس کا پیارا س کے وجود میں رچا بسا ہوتا ہے۔ مولوی صاحب کا جس علاقے میں جنم ہوا وہ بیٹ کا علاقہ کہلاتا ہے۔ اپنے دوست سید روشن علی کو جو کہ بیٹ کا علاقہ چھوڑ کر مالوے چلا گیا تھا خط میں بیٹ کی صفت بیان کرتے ہوئے لکھتے ہیں۔

ساؤ اپیٹ تن پیٹ ہے نعمتاں دا تیرے مالوے کنک جوارنا ہیں

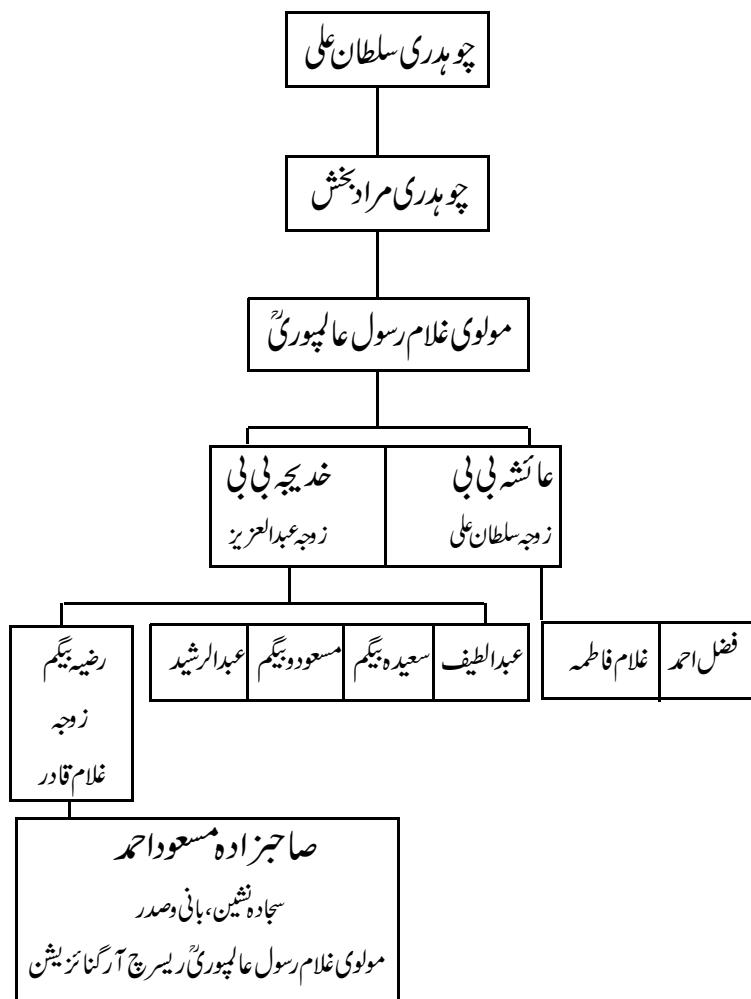
واکیں ٹھنڈیاں تازیاں جمل رہیاں ایہہ فائدہ بیٹ دیار دا اے

تحقیق و پژوهش

صا جبزاده مسعود احمد عالم پوری

شجرہ نسب

راقم الحروف بندہ صاحبزادہ مسعود احمد نے جنوبی ایشیاء کے عظیم صوفی شاعر سرتاج اولیاء سلطان العارفین حضرت مولوی غلام رسول عالم پوریؒ کا شجرہ نسب مرتب کر دیا ہے تاکہ تحقیق دانوں اور علم و ادب کے شاگردوں کے لئے آسانی رہے۔ شجرہ نسب حسب ذیل ہے۔

منتخب کلام احسن القصص

حمد باری تعالیٰ

عشق بھنا اخلاص نہلایا رنگیا رنگ شہودی
 صدق صفا دی آب ہوائیں پلیا وچ خوشنودی
 برگو برگ ارادت ازی نور رچایا ہویا
 محیت دے خمر طہوروں نشہ چڑھایا ہویا
 ازل ازالی ابد آبادی حمد دوام دوامی
 وچ دربار وجوب غنا دے لیہہ سربر مدامی
 حمد چاغ دلاں تاریکاں مشعل شب مہجوراں
 ہر ہر ذرہ جس تھیں چمکیا وچ اقرار قصوراں
 عجز کمال خدا دے حمدوں ہر ذرہ اقراری
 دم دم لکھ لون لون حمدوں تھیے نہ شکر گزاری
 نور ورھے جیں عشقوں سینے حال کہاں کیہ گذرے
 گذر امکانوں وگن اشارے معذوروں وچ عذرے
 کھول اکھیں نہ حال کیا ای دلکھ ذرا رکھ آیوں
 کس گھلیوں کت کارے چلیوں تے کی پاس لیا یوں
 ناسیں شے مذکور کدانیں اندر وقت وہائے
 فیض وجود عدم تے چمکیا کھولے راز چھپائے
 بار امانت چا نہ سکے زمیں فلک بیچارے
 انس ظلوم جھول اٹھایا ہن کیوں عہدوں ہارے
 خلق امردیاں شنان دے وچ تینوں ملی امیری

جان نہ جان آفاق تے اُنس تیں وچ ہے تقدیری
 سب کجھ مالک دتا تیوں تے توں سب کجھ پایا
 جو توں اپنا آپ تے پایا دیکھ کھوں ہتھ آیا
 جہاں شہیاں داخواہاں ہویوں سب تیرے وچ آئیا
 فقر غنا تیرے وچ وسدا وچے نور صفائیاں
 اے غدار نہ ہار قراروں انت پکھوں ہتھ مانا
 کتول چلیوں کدھر چلنا کس سنگت وچ رلنا
 ہن کس چھوڑ کدے غم رجھوں واط لمی توں رائی
 میٹ اکھیں کرت ہتھ وگایو چا منه ملی سیاہی
 توں پُرشان دلاور ضیغم ہویوں آپ نتناں
 خود نوں جان شغال کمینہ بیٹھوں چھوڑ ٹکاناں
 ظالم جاہل بے نہ ہوندوں نہ پوندوں وچکارے
 ایہہ ہے مدح ندمت ناہیں اس وچ ناز اشارے
 لازم جھل فنا نوں آیا جاں ایہہ پاویں ناہیں
 سب پرواز تیرا وچ تیرے خودیوں جاویں ناہیں
 بے تھا خطا نظر وچ دے ضعف تیری بینائی
 آپ گراہ پوے ناپینا را ہے عیب نہ کائی
 لکھ فہرست صحیفیوں ساری تیرے پاس پُچائی
 کھول نظر پڑھ جس تے کاتب صنعت قلم وگائی
 توں شیشے وچ دریا وگیں جوہر ہیں اہ کاری
 جیں وچ کل مطلوب چکت دیاں نوری لہراں جاری
 جہاں مذاق سلیم پچھانن خود شیرینی قندوں

صفراياں ہر تلخی جاپے ہوں خلاص نہ بندوں
 شیشه صاف سیاہی ملیو راز نہ چمکے کائی
 چھوڑ نقاش ہزاراں نقشوں اک صورت گل لائی
 لبھ اوہا جیں کجھ نہ صورت نقصوں نام نہ عیبوں
 میٹ اکھیں دل کھول دو ساعت راز کھلے کجھ غیبوں
 اثر حلول اتحاد نہ سمجھیں تے نہ کیف بیانوں
 جے پاویں حق پاویں جیونگر ہے منصوص قرآنوں
 تین وچ انور گوہر عالی نہ کر گرد آلوہ
 چاہ ترقی چھوڑ رذالت مریں نہیں بیہودہ
 ہر دم وقت وہاندا جاندا ایہہ مُڑ ہتھ نہ آوے
 قول پکا کجھ کر لے عشقوں جو تین نال سدھاواے
 باجموں حال نہ قال منافع قالی دا ہتھ خالی
 ہو خالی سدواوے عالی ایہہ ہے طبع رزالی
 ٹھے احسان کرے کوئی ذرہ دلوں جھکیں سو واری
 کل احسان تیرے سر جدا چھوڑ نہیں تس یاری
 لا یاری پر پوری ساری چیوں ہویوں اقراری
 جے اقراروں ہیں انکاری اه ہے انت خواری
 داغ لگا مت جائیں ایتھے مردا مرد سدا تیں
 عشرت دید رہے پچھتاوا مت حسرت یجا تیں
 کریں مدد اے والی میرے دخل ملے دربارے
 بخشیں تھاؤں نتھاؤیاں تائیں فضل تیرے نیں بھارے
 تین ہوندے میں کتوں جاواں ناہیں ہور ٹکنا

جے تھیروں میں پر دامن غالب فضل ربانا
 ایہہ گرداب اندھیر غماں دا دنیا نام سداوے
 پور بھرے وچ یئڑے غرقن جے نہ بنے لاوے
 یارب میری سرگردانی میریوں گئی شماروں
 اک رحمت دا دارو تیرا روگ کٹھے بیماروں
 میرے کار حوالے تیرے یا ستار غفارا
 عدل کریں میں پکڑیا جاواں فضل کریں چھکارا
 میں بندہ توں صاحب میرا انت تیں وڈیائیوں
 رحمت تیری بہت زیادہ بندے دی بریائیوں
 صفت تیری کیہ قدر بندے دا توں صفتاں دا والی
 آخر چارہ عجز بندے نوں تیریاں صفتاں عالی
 عقلاءں دی اتھ پیش نہ جاوے جے لاون لکھ وہاں
 اتھ عاقل بے عقل تمامی رہن سبھے وچ راہاں
 عادت عقل دُراڈی وگنا تے توں نیڑپوں نیڑے
 خود تھیں نیڑے عقل نہ پاوے تے نہ راز نکھیڑے
 عقل خیالوں وہم گمانوں تیریاں صفتاں عالی
 خالق ماںک جان جہان دا توں عالم دا والی
 توبہ دی توفیق انسانوں دیوین پاک الہا
 در اپنے دا رکھ سوالی ہر دم شاہنشاہا
 قدم نبی دے پچھے سانوں یارب راہ چلائیں
 اندر قوم نبیاں کیتا توں سرور جس تائیں

نعتِ رسول رب العالمین محمد مصطفیٰ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖہ وَسَلَّمَ

جوہر عرض وجود خلائق اصل اصول کمالی
 امت خیر اُمم دا والی نام محمد عالی
 نبی صفحی دا سید سرور تے کوثر دا ساقی
 جیں حق خاص شفاعت کبریٰ ختم رسول اتفاقی
 وچ اشارے انگل جس دے شق قمر افلکی
 خیرالناس عرب دا افعح خواص لپ تریاکی
 مهر نبوت نال منتش عظمت وصف اخلاقی
 جمع کلم وچ حرف زبانی شاہ سوار بُراقی
 ثاقب نجم قمر تے شمسوں انور گوہر خاکی
 جیں تے پاک قدم دی برکت فخر کرے وچ پاکی
 تے اوه امت مذنب کارن محلی رحم غفوری
 تے مرحومہ امت اسدی غیر محل نوری
 رحمت عالم سایہ عالی قامت سایوں خالی
 خوشبو عرق بدل سر سایہ پاک لاعب زلائی
 سینہ پاک منور نشرح نور اکھیں مازاغوں
 انور اکھیں مهر نبوت روشن نور چراغوں
 رحمت نور جہان کھلارے مرضائی دلاں گوائیاں
 ڈبدیاں جاندیاں کلڈھ کرم تھیں بیڑیاں بنے لایاں
 گم گیاں نوں راہ دکھائے روگ کئے پیماراں
 تاریکی وچ چلدیاں تائیں ملیاں شمع ہزاراں

منزل مقصد چھوڑ و گیندیاں وچ شہبے نادانی
 روشن راہ صفا دا پایا پائے دل نورانی
 واگاں ول مقصود چلایاں موڑ کورا ہوں اوویں
 واہ سید ٹقلین محمد تر گئے عالم دونویں
 سب جہان اکو دی برکت نورونور دکیا
 فیض منداں دا دل آئینہ فرشوں عرش چمکیا
 پاؤنہاریاں سب کجھ پایا منکر گئے ازاں
 احمد باجھ نہ ہوندے پیدا جنت نار کداں
 بہت صلوٰۃ سلام نبیؐ تے آل سے اصحاباں
 خاص خواص عزیزاں چاراں یار کبار احباباں
 رضوان اللہ حق تمام آکھاں لکھ لکھ واری
 رفض خوارج دویں جہاں لیں فضیحت بھاری
 حب نبیؐ دی آل اصحاباں ہے تاثیر ایمانوں
 منکر مُل گیا لے دوزخ جاندی وار جہانوں
 یارب نال طفیل اوہناں دی بخش اسماں بُریائیاں
 عنو کرم دیاں وچ دریاواں ساڈیاں روہڑ کمایاں
 نور ہدایت کریں عنایت خوف رجا وچ رکھیں
 عشقوں کریں منور سینہ روشن دل دیاں اکھیں
 ترغیب دل بالتزام مشہدِ عشق و بیان بلند پروازی او در
 عالمِ رضا کہ فوقِ مراتب است

ساتی آب طہور طلب دا جام مزے بھر پائیں
 دریا ذوقِ محبت والا گھٹ دلا پی جائیں

مستی چشم پیارے والی جان جگر کھا جائے
 درد منداں دے سن سن حاۓ ہوون درد سوائے
 غم برہوں دے خونی اشکوں نین رہن گلناری
 جان کباب نمک پُر شتوؤں دل نوں رہے خماری
 دل بے عشق نہیں دل مولے بے خبرا وچ خوابے
 ٿئے بے درد ِ لالاں دا مٹی گنه رلائے آبے
 عشق ٻنا تن دشمن دل داتے دل دشمن تن دا
 ویری نال پیا وس ویری واسا خار چجن دا
 مزہ نہیں ہن عشقوں دل نوں نور نہیں روشنائی
 غم برہوں دی لذت باجھوں دل نوں ذوق نہ کائی
 بے خبرائیں نوں خبر نہ عشقوں کر دے گوڑ دھائیاں
 درد منداں نوں بے درداں دے درد مثال دوايیاں
 بے درداں دیاں عشرت خوشیاں لذت ناز ادائیاں
 درد منداں دے دلیں کدا گئیں وچ شمار نہ آئیاں
 جھل اولے راہ چلیندیاں عشقوں ضرباں کاری
 ہو طالب لاہ دیکھ نقابوں اُسدی رمز پیاری
 عشق اندھیری جاں سر جھلے کھاون جگر ہلارے
 خودی تکبر مان غرورت جان پلک وچ مارے
 عشق کرم دا قطره آزی ٿئیں میں دے وس ناہیں
 اکناں لمبھدیاں ہتھ نہ آوے اکناں دے وچ راہیں
 کریں طلب بے صادق صدقوں تاں بھی رہے نہ ہاوا
 یاریاں وچ دشواریاں جھلندیاں رہے نہ دل پچھتاوا

اس گردا ب نہ ہاتھ کدا میں گم گیاں وچ ذاتاں
 بعد دکھاں سکھ ملدے آئے دن روشن وچ راتاں
 آتش عشق دکھاں دا دوزخ جل بل ہو انگیارا
 ہو کے اگ سما وچ آتش تاں پاویں چھٹکارا
 اس دنیا دی گردن اُتے قدم دھرے لفگھ جاوے
 بحر طلب دے رُڑھیا جاندا لوکاں نظر نہ آوے
 جھال جھلے تلوار برہوں دی قدم نہ موڑ ہٹاوے
 تغ وگے پر پیر اگاہیں زخمون خبر نہ پاوے
 اگ درہ سر نظر نہ آوے بیٹھ اکلا رووے
 نین وگن دو نہراں واںگوں خون جگر تھیں دھووے
 قلب نچوڑے قالب توڑے دو دم وچ وچھوڑے
 دامن آنت ملن سکھ سارے درد جھلے دن تھوڑے
 پیوے گھول پیالے زہروں مستی چڑھے سوائی
 وجہ تغ کہے بسم اللہ ایہہ محبوں لگائی
 مرہم زخم دلے دی لمحے وصلوں باجھ نہ کائی
 کالیاں راتاں بہ بہ کٹے اندر سوز جدائی
 رہے اداسی وچ جدائی وصل منگے سو واری
 جاں پیغام ملن دا پاوے غالب رہے خماری
 عشق چنگا پر اوکھے پنڈے مرد ہووے دکھ جھلے
 واط چلے دکھ پاؤں ویلے چپ رہے دم ٹھلے
 باجھوں عشق حیاتی ناہیں درد غماں دی کائی
 ایدوں بھلا ایہی لکھ داری تغ وجہ وچ چھاتی

واہ وا عشق کیائی چنگا جس وچ کل آزادی
اس دنیا دے وچ غماں دے جھل متاں بربادی
آعشقا ہن تیرا ویلا نوک قلم چڑھ رسانا
پے چلیاں جگ تیریاں واراں کد توڑی چھپ وسانا
چا طوفان قلم دا کائی رڑھدیاں ہور رڑھائیں
رووندیاں دی اکھیں وچ وی بیڑیاں تار دھائیں
دل وچ غیر نا گزرے ہرگز جے لکھ سال گزارے
غیراں واںگ وگے چھڈ اتھے حنات الابرارے
آخر آنت نہیں پھر اسدا ملدے رہن ہلارے
تے اس حال زبان نہ محروم دل دے راز نیارے

O

تیزی دھار برہوں دی تیغون گزر وگے جتھ دھاوے
جان تو ان دلاں ٹٹ جاوون جاں جو ہر چکاوے
عشقا چمک تیری تھیں واری جان میری لکھ واری
واہ تیری سرداری عشقا زخم تیرے نے کاری
توں ہیں جو ہر تیخن دا پر بے پراں طیوراں
سے جاناں قربانی گیاں تیریاں وچ حضوراں
آزاداں وچ بندی پانویں کریں خلاص اسیراں
بیدرداں چا دردیں کھٹیں کٹیں روگ زیماں
میں قربان چمک دے مینوں دردوں چا لیجاں
 غالب حال پریم نشے دا میں پر روہڑ وگائیں

کی کچھ آکھاں کی کچھ کرسیں میں حیرت وچ آیا
 روڑھیں کدی رڑھیندیاں پکڑیں تیرا بھیت نہ پایا
 نے تارو وچ تیریاں لہراں ڈب مردے لکھ تارو
 مجروحاں جنگاہ برہوں دے زخم نہ پاؤن دارو
 واہ عشقنا جاں ٹھاٹھ چڑھاویں ندیو ندی گاؤں
 اکناں رخت کنار پچاواں اکناں ڈوب گواویں
 پر جس نوں توں چاڑھ گائیں اُسدا حال ورائیں
 باہوں کپڑ اُڈیں لے جس نوں اُسدا سیر ہوائیں
 سیروں طیر حصول پلک وچ تیری تیز اڈاری
 مل میتوں میں بے پر طائر بال ملن اکواری
 چھوڑ دلا ایہہ لمیاں واٹاں اس منزل سر ناہیں
 بیٹھوں گھٹ سمند مدھاناں کر کچھ گل اگاہیں

O

کیہہ جاناں اس دار فنا وچ کید پیاں گھل زہراں
 حال مزا جاں فاسد کر کے خون گاؤں نہراں
 جالیاں گرد کھلار کھلویا ایہہ شیطان شکاری
 ڈاروں توڑ وچھوڑ طیوراں چاہ گل دھرے کثاری
 مت اے کونخ نہ وچھڑ ڈاروں جھل دیلا پچھتاویں
 جاں یوسف دیاں بھائیاں تائیں رشک دلاں وچ دھانی
 غم غصے وچ والگ قیامت اک اک گھڑی وہانی

دفتر حرف منقش ہوئے جو تقدیر قلم دے
 تدیراں دی مرہم لایاں مٹن نہ گھا الم دے
 زخم قلم دے تیز اثر نوں کیبڑا موڑن ہارا
 آئی کون ہٹائی لوڑے کد اس تھیں چھکارا
 پر جو عہد ہویا اک واری توڑن ہویا بھاری
 تورن توڑن عہد وسائے دونویں تیز کثaryl
 اوڑک عہد نجاون لگا جھل فراق قضیہ
 سب سامان تیاری والا کردا گیا مہیا
 دیکھ دلا ایہہ دنیا ایویں موه رنگوں نہ کھسے
 مزہ چھے سو نہ مڑ تک چھوڑ تعلق نے
 رنگا رنگی چھوڑ رنگلیا رنگ رنگت وچ وسے
 جے غافل دل ماہر ہووے بہت رووے کم ہے
 ہو ساقی ایہہ راہزن دنیا شکل جدھی ظلمانی
 ولائ چھلاں دے پردیاں اندر چمکے ہو نورانی
 مے رنگین رنگت دے خم تھیں ہر رنگ نال پلاوے
 لٹ سدھاوے مار گواوے نہ ابے سمجھ نہ آوے
 بے رنگ وچ رنگ سوہاندے تینوں نظر نہ آئے
 چھوڑ رنگاں دی یاری یارا یار جمال دکھائے
 واگنگ پنگ شمع دے شعلے کیوں جھڑ جان جلاویں
 دُوروں سیک لگن دے ویلے کیوں نہ پیر ہٹاویں
 سہہ سر تے تقدیر ازل دی پیغمبر رحمانی
 ہتھیں تور پسر نوں گھر تھیں کھڑا اندر جیرانی

بھین کہے اے ویر پیارے خبر نہیں تیں تائیں
 گرگاں نال غزال چریندے کد گھر مڑے کدا میں
 بازاں سنگ جو گئیاں کونجاں پھیر کدوں گھر آئیاں
 یوسف تیوں جان نہ دیاں نال پیاریاں بھائیاں
 کوئیں کٹاں میں تیرے با جھوں فرقت دے وچ راتاں
 پھیر کدوں توں ملیں اسانوں کٹ دُراڈیاں واٹاں

O

جس غم دا دل فکر چوکا تے ساری عنخواری
 کیہے جاناں اج اوے غم دی آن ڈھکی سرداری
 لے دردا ہُن جان میری یا تیری تیز کثاری
 ڈھس وچ بیٹھ جگر دے رس مس تیں میں دی ہن یاری
 لہراں چھوڑ وچھوڑے والیو دو نینو کرلاو
 ویت رہن جگ روندیاں روندیاں جھوڑ مرد پچھتاو
 سُندیاں سار نبی دے دل نوں لا یاں درد ادا کیاں
 وقت گئے جد خوشیاں پائیاں ہن سر سختیاں آئیاں
 تے احسان کرے جے کائی عالی درجہ پاوے
 تے جو حسد عداوت رکھے کیوں نہ دوزخ جاوے

فرود آمدن کاروانیانِ مصر بسرچاہ و برآوردن ازان یوسف راو
 خریداری نمودن از برادرانش بدراهم معدوده و پیش گرفتن راهِ مصر و
 ذکر حکایات که در راه روی نمود و رسانیدن او را در مصر
 اے ساقی بھر جام شرابوں دے مخواراں تائیں
 دل وچ درد ہویا انگیارا قطرہ گھٹ بجھائیں
 شعلہ شوق اٹھاواں غالب جاں مستی وچ آواں
 قلب جگر دے دولت خانے کر آتش دھلاواں
 بھج بھج مرن بربہوں دے جالے ہو ہو بربیاں سینے
 جھڑے زخم دریشاں زخے رون بے تسلیتے
 سینے لاث جہناں دے بلدی هجر سجن دے داغوں
 رخت جلے بے صبرے دل دا گھردے ایس چراغوں
 جاں تے عشق غلام رسولے نازک نوکاں لا یاں
 شوق طلب وچ وقت وہاندے غفلت واگاں چا یاں
 ہر دم یار وسیندا نیڑے کھول اکھیں گھٹ جھاتیں
 او گنہاریاں نوں گن ملدے کر دیاں نظر صفاتیں
 جے وچ شوق تیرے بہ یارا کرے عدول نتارا
 راز نیارا تن من سارا اک اک کرے پکارا
 ہن سیار لیاؤ کائی یوسف نوں لے چلے
 مصر اڈیکے مغرب زادی زخم جھدا دل سلے
 چڑھن لگوں آج دیس پرائے کرنے نوں روشانی
 چلیوں چھوڑ قدمی واسا یاراں گھٹ جدائی

چل اُڈیکاں تیریاں یوسف داغ دلاں وچ پائے
 جہاں دلاں نوں تیریاں تاہنگاں شوق ترے ڈکھ چائے
 دلیں چھٹے پردیسیں چلیوں سفر دڑاۓ آئے
 لمے پینڈے دُور وطن دے تیں ول قصد لیاۓ
 چھوڑ وطن چل دیکھ کوہیاں پردیسیاں دیاں واواں
 اکناں نوں وچ تیریاں درداں چھوڑ گیاں جن ماواں
 اُجڑیاں نوں چل وساو وسدیاں گھست اُجاڑا
 آج کتعان نبی دے گھرتے ٹٹ پیا سو دھاڑا
 چھوڑ پدر تر چلیوں یوسف سن سب بھیناں بھائیاں
 گزرن لگے وقت جہاں دے تیریاں وچ جداۓیاں
 وچھڑیاں نے روندیاں رہنا ملنے نوں اک واری
 وچ پردیس نویں ڈکھ والیاں کرنی گریہ زاری
 چل ول اہناں جہناں سک تیری اپنا آپ جلایا
 خود ول ڈھٹا کجھ نہ پایا انت توہین ہتھ آیا
 وچ اُڈیک فراق ترے دے جگر جہناندے تپدے
 نام ترے دے نین اوہناں دے موتیاں مالاں جپدے
 وکاں کتے لے جاوے کوئی تیریاں طلب رضاۓیں
 قید کریں توں راضی ہوویں لکھ خوشیاں میں تائیں
 وا دردا دل بیدرداں دا واقف نہیں قدر دا
 اُٹھ تک دیکھ حسن دیاں لہراں بیدردا نامردا
 واہ وچ عشق وسیندیو یارو یار تساڈے ڈیرے
 پر ایہہ دید کرم دا قطرہ وس نہ تیرے میرے

بے یعقوب کریندا قیمت مُل زلخا لیدی
 دیندی جان اوہ اک دیداروں ایہہ پسند نہ پیندی
 ایہہ قیمت یعقوب پچھانے بھائیاں خبر نہ کائی
 تے یا کجھ زلخا جانے جان دھرے کڈھ سائی
 اج جدائیاں نے سر میرے بھار چوائے بھارے
 ہن کد باپ ملے مڑ مینوں جھور مرال دیدارے
 پردیساں دے واسیاں دے وس پیا نتھاواں ہو کے
 باپ نہ ملیا جاندی واری میں تُر چلیا رو کے
 میں راضی جاں رب نے چاہیا جو میرے سر ورنی
 لکھیا ہوسی مدفن میرا وچ پرانی دھرتی

حضرت یوسف اپنی ماں دی قبرتے

قبر یوسف دی مادر سندی راہ وچ ظاہر آئی
 اُچھلیا دل رویا یوسف دیکھ مرا دکھ مائی
 دیکھدیوں ہے درد میرے نوں جھل نہ سکدی غم نوں
 دل پتھر پھٹ پرذے ہووے میرے دیکھ الم نوں
 دکھ میرے دے لمے پینڈے دُور دُراڈیاں واٹاں
 دل پُر غم تن دھیں بھریا جگر بلیندیاں لاٹاں
 اے مادر فرزند ترا میں جو نازاں وچ پلیا
 پردیساں دے پنده دُراڈے ظلموں بدھا چلیا
 میں وچ گود تری سکھ پائے دکھ پئے اج بھارے
 دید پدر تھیں طالع ٹھے وچھڑ گئے پیارے

پر دیساں وچ بندھ لے چلے مینوں لوک پرانے
 ہو پر دیسی میں ٹر چلیا درد جگر نوں کھائے
 اے مادر میں تریا جاندا میریاں تنہ مہاراں
 ناقہ دھرے قدم ول ڈکھیں بھری غماں دیاں بھاراں
 دیکھے مرا دکھ چھکیکڑ واری میں مڑ ملنا ناہیں
 خاک قدم تیں گئی نصیبوں زار رویساں آہیں
 انہاں مکاناں تے مڑ میری پھیر نہ ہونی پھیری
 نین نہیں مڑ وسے میرے خاک قدم پر تیری
 تربت پاک تری دی دیدن میتھیں پئی پریے
 کیہہ جاناں ہن ہوسن میرے کس دھرتی وچ پھیرے
 واہ دردا میں چھوڑ سدھاناں توڑ اجزا صبر دے
 ایہہ گل بول شتر تھیں جھڑیا قدماء وچ قبر دے
 وائے دریخ مرے فرزند ا قبروں پیا پکارا
 وا دردا اس تیرے دردوں میرا جگر دوپارہ
 ایہہ پکارا سن کے یوسف غش کھا جھڑیا تازہ
 پھیر قبر تھیں دُوجی واری پیا بلند آوازہ
 نور اکھیں دل میرے دا توں فرزند ا میں واری
 واہ لگے میں چا چھوڑواں سن سن گریہ زاری
 حکم الٰہی موڑ نہ سکدے توں میں تے جگ سارا
 پوے مصیبت بندے تائیں با جھوں صبر نہ چارہ
 ویلا صبر صبر کر بیٹا توں پیغمبر زادہ
 جو تیرے سر ورتی جاندی ازی کل ارادہ

کٹ سرے تے بنیاں یوسف ویلا گزرن ہارا
 جے تیرا دُکھ میں سر آوے خوش ہو جھلائ سارا
 کیا کراں ہن دُکھ تساڈا مینوں ملدنا ناہیں
 شکوہ رنج نہ کر فرزنداتے چھپت جان نہ آہیں
 سر پہیاں جھل لہیاں جے توں ڈلہیاں نال رضا کیں
 فضل کرم دے بحر مواجیں تر تر داغ گوا کیں
 دن کائی ایہہ دنیا بیٹا اسدا گھٹ ویسا
 آون جاون دُکھ سکھ اسدے چانن برق اندھیرا
 سن سن ایہہ پکارا قبروں یوسف صبر سمحانے
 سیس اٹھا قبر تھیں بیٹھا صبر کرے ہر حالے
 جے میں بہت گناہ کمائے توں ہیں بخششہارا
 رحم کریں توں میرے اُتے تیں بن ناہیں چارا
 بخش مری تقصیر اللہ رحم ترا ہے بھارا
 تینوں معلم حالت میری اے میرے غفارا
 ہے اوہ اک جو پاک شریکوں اُسدا عالم سارا
 سب جگ ہے پیدائش اُسدنی اوہ اک سر جھہارا
 چھوٹی بڑی سجا شے اُسدنی حکم اُسے دا جاری
 اُسنوں چھوڑ جو ہوراں پوچے پاوے اُنت خواری
 میں کی شنتے میتھیں چنگے سارے اُسدے بندے
 جس نے اوہ اک جانیا ناہیں اُسدے طالع مندے

رب کرے مقصود میسر سب دے کار سوارے
 تے ایہہ ظالم جاہل خاکی غیراں کرے پکارے
 چھوڑ اکا در صاحب والا در در دھکے کھاوے
 جاں دیکھے ہر در دا والی اس در سیس نواوے

O

دے ساقی مے ساغر باقی پیوندیاں دُکھ جاوے
 جذب قلوب تاثر والا ذوق جگر بھر پاوے
 ورجیاں صبر نہ آوے دل نوں دلبر دے دیداروں
 رخت وکے شہ جھات الارے ہوش لٹھ ہشیاروں
 اگلی فجر ہجوم خلائق آ کیتا دربارے
 گرد محل طواف کریندے یوسف طلب نظارے
 لکھ لکھ بندے صاحب سندے اس دنیا وچ آئے
 اک دوچے تھیں اعلیٰ دسے اک تھیں اک سوائے
 جو اوہ حُسن پیارا خلقاں یوسف تھیں دیا وے
 مالک طالب دنیا زر دا اوہ تِس نظر نہ آوے
 جیں ول نظر اوہا من وسے اثر کھلے کد رازوں
 کداں وچیندا جداں وسیندا اُسنوں اصل طرازوں
 مالک در پر کرے پکارا لوکو سُنیو سارے
 یوسف دا اک دید کراواں بدے اک دینارے
 سُن خلقاں نے جوش اُٹھایا مینہ ورھیا دیناراں
 ہر دینار دُون تے جاون اندر وار ہزاراں

صبح ہندی نوں در مالک دے مصریاں جوش رچائے
 لے دینار دکھا اوہ صورت دید کرن اسیں آئے
 زر قربان سنبے زر داراں بے ایہہ مل نظر دا
 ایہہ سنگریزہ مل گھر داتے کردا مل زر دا
 زر دنیاں بے دلبر دے واه وا خوش اقبالی
 بے نہ زر ات کاری آوے بھلا ڈھون ہتھ خالی
 بے دیدار رکھے مل آخر واه وا قسمت عالی
 سرمایہ رُخ زردی دا زر دولت عاشق والی
 تن زریں دینار عُشاقاں مالک دے دربارے
 کت لیکھے لکھ واری واریاں کارن اک دیدارے
 زر دل دا مسکوک رضا دا دارالضرب فناوں
 قلب ایهدا بے نام ابے بھی مالک جھل رضاوں
 بے لکھ قلب اسماں زر دل دا جید ہے معدودی
 اے دیدار فروش کرم دے کر فضلوں منظوری
 قلب ہنماں زرغشوں نہ خالی جدال محک ازمادے
 بے تین در منظور نہ مالک پھیر کتھے کم آوے
 کریں قبول نہ بے توں ایہہ زر ہور نہ جھلنے مولے
 زر تیرا توں زر دا مالک تین بن کون قبولے
 چل عشقاں اج اوتحے لے چل جتنے یار وکائے
 دیکھدیاں دی جند سدھاوے مل کرے رُڑھ جائے
 مرداں جان کپھے وچ سائی تیمت ابے اگاہیں
 جانماں جان طلب دے ملبوں مالک منے ناہیں

جان فدا بلہاری ہر شے دیداروں سو واری
 وچے دوزخ وچے جنت وچے دُنیا ساری
 وچے خوشی وچے دُشواری صحت تے بیماری
 وچے درد فراق خواری وچے آس اُدھاری

O

آ ساتی دکھلا چکدا دن دو رین وچالے
 لٹ گئے لے دل دیاں رختاں نین تاثراں والے
 بیٹھ عزیزاں بزم وصالے پیتے ذوق پیالے
 تے تلوین چکھی وچ حاں وچ جلال جمالے
 تے احوال بیانوں گذرے بحر نشے دے پیتے
 عشق پلانے جوش رچائے پیندیاں صبر نہ کیتے
 تے ایہہ نشہ بہوں بے بہرہ انتوں تے انجاموں
 بحر اویں مستستقی اوویں تشنہ دُور آراموں
 پیندیاں دل ربے ناہیں جے پیون سے ندیاں
 ترہیاں دو لبائیں پکارن تیک ہزاراں صدیاں
 آعشقا ہن ویلا تیرا تیریاں نت اڈیکاں
 عیب بھرے بیدرداں وانگوں چھوڑ نہ لاویں لیکاں
 وچ دربار تیرے جند جائے جھل بلے اگ سینے
 بھکھ بھکھ لاث کرے رُوشنائی وچ پر دلیں زمینے
 گھاٹیاں عشق اکھیڑے پنیڈے راہ پون اتح سوری
 ہون حضوریاں پوندیاں پوریاں چلدياں چال تصوری

پر دیاں دے وچ و سدیاں رمزاز ول لے جان جدا نئیں
 میں قربان نہ چشم جھمکاں روز قیامت تائیں
 ویلا آج قریب ہویائی عشق بشارت گھلی
 ہتھوں گیاں دلایاں پُر درداں لگی ملن تسلی
 طور عظام صدور جہاناں قلب کلیم جہناں دے
 آرِ نبی اُنْظُر دے وچ نشیاں محدود نین تہاں دے

O

بازغہ نام وَسے اک عورت سرور مصر نواحی
 عادیاں دی وچ قوم اُسیدی سرداری تے شاہی
 پہلی عمر کنواری رعناء سرو چین دا پورا
 زہد لئے تے صبر لٹاواے اس دا ناز نہورا
 نور رُخوں لشکار دندال تھیں لین اُدھار سیارے
 قوس قرح دو ابرو اگے کھاوے جھول ہُلارے
 زلفاں ناگ سیاہاں ظالم ماندراں کٹ کھاون
 جنگا ہیں میدان برہوندے کار کمند لیاون
 مشاط سو منتر پڑھ کے زلفاں نوں ہتھ پاوے
 ابے ڈرے مت انگلیاں نوں ظلم کرے کٹ کھاونے
 اوہ خوش رنگ رنگت وچ رنگی اس تھیں بہت اگاہاں
 جیں تک پہنچ سکن کر شوخی و صافاں دیاں واہاں
 پیا پکارا گرد نواحی ہر جا شہر گرامیں
 لے اموال وہاں چلی بازغہ یوسف تائیں

یوسف دے اوہ آن مقابل آپے آنت کھلوئی
 پنکھیاں دے پر سڑدے آگے تے او سنوں کد ڈھوئی
 وچ مقام ادب کھلیاری دلبر دی خوش روئی
 جے خود حسن نہ کرے سیاست ورجیاں رُکے نہ کوئی
 بازغہ نے کڈھ پر دے وچوں جاں دو نین وگائے
 اکو وار نگاہ پئی پھر ہتھوں ہوش گوائے
 اُٹھ پچھے توں کی کجھ ایہی تینوں کس بنایا
 رگاں پہیاں تن ہڈیاں اُتے ایہہ کن رنگ چڑھایا
 کس نے سازی صورت تیری سوتی حد بیانوں
 ہیں پیدائش خاک زمینوں یا کا شے اسماںوں
 سن یوسف لا غوطہ جاندا وحدت دے دریائیں
 اوہا اک جھدا میں بندہ کہندا بازغہ تائیں
 صانع پاک بناؤں والا میرا حسن دُلارا
 جسدی صنع قلم تھیں قطرہ سورج دا آنگیارا
 اے بی بی میں جسدا بندہ اوسمے دا جگ سارا
 میں بیچارا تے جگ سارا گن دا کل پیارا
 اوہ فی الذات غنی ہر شے تھیں اس بن ہر بیچارا
 ہر ہر وقت چمکدا ہر جا قدرت دا چمکارا
 نور اکھیں تھیں مات کریندا حکمت دا لشکارا
 جنہاں اکھیں تھیں نظر وگایو ایہہ ملياں نابینے
 جنہاں اکھیں وچ معنی چمکے اوہ نوری آئینے

ایہہ ناچشم نظاریاں لاٽ جسدی دھیری کالی
 ایہہ خود فانی فانی دیکھے دیکھ رہے متواں
 صورت بہت اکاہر معنی بھیت ملے جاں تکمیں
 جاں لگ ملے اشارت ناہیں توں کجھ سمجھ نہ سکیں
 صورت دیکھے نظر دھر معنی راز اسے وچ سارا
 تے معنی بن صورت تیں پر ہون نہیں آشکارا
 چلدی وا نہ گھٹ کلاوے رہن دوویں ہنچھ خالی
 کس دے شوق بھریں دم ٹھنڈے جان کدھے غم گالی
 متاں پیاسی جھاک دو بونداں وگدا بھر اگاہیں
 جھڑ قطڑہ رل خاک نہ رہسی بھر کتے سر ناہیں
 ناپینایوں جے جھک آیوں ظاہر دے دربارے
 وائے تیرے پر جے نا پاویں باطن دے چکارے
 بعض رنگاں پر مر مر جاویں بعض تکمیں وٹ کھاویں
 بعض منے تے بعضیوں منکر منصف کوئی سداویں
 میٹ اکھیں ایہہ ظاہر والیاں گذر گیاں انصافوں
 باطن والیاں کھول اکھیں نوں ملے نجات خلافوں
 چھوڑ مینوں لبھ صاحب میرا اوہا صاحب تیرا
 تیرا میرا دم دا لیکھا کائی روز وسیرا
 میں محتاج کھڑا در جسدے ڈس بوند جمالوں
 اک قطرے ول دیکھ نہ رُجھیں اوگت جاویں حالوں
 جے توں چاہیں غمتوں آزادی آس ملے درگاہوں
 جے توں چاہیں ہر دم خوشیاں بھل نہیں اس راہوں

جے توں چاہیں میں سکھ پاواں چھڈ دے دنیا ساری
 جے توں چاہیں فخر ہزاراں چاہ خود یوں بیزاری
 جے توں یار پیارے خاطر ہر شے تھیں چھٹ جاویں
 جو چاہیں توں سو کجھ پاویں تھاؤں کھتھا مڑ پاویں
 جو چاہیں سو ملے اتھائیں ایہہ در چھوڑ نہ جائیں
 جے ایہہ چھوڑ چلیں کد کدھرے خیر ملے تدھ تائیں
 پلیں جدھے وچ ناز احسانوں اُس تھیں خبر نہ پاویں
 جے خود واگنگ ملے کا صورت دیکھ جھڑیں غش کھاویں
 پھر مڑ دیکھ جو سبھ کجھ اُسدا نا کجھ تیرا میرا
 کتول نسبت کریں پکاریں تیرا حُسن گھنیرا
 ابرو طاق کچھ پُر کاروں تینوں نظری آئے
 ایہہ پُر کار وگی کس طرفوں کیوں ایہہ راز نہ پائے
 تے جس نہروں پانی ملیا گل تازہ رُخساراں
 اُسدے فضل کرم دی لہروں پلداے باغ ہزاراں
 نال مثالاں گلاں سنیاں رکھدیاں فرق وڈیرا
 تے اوہ پاک مثالاں کولوں اُسدا شان اُچیرا
 اوہ ہن ڈھونڈ جو تین ہتھ آوے جس وجود و وجودوں
 غفلت چھوڑ اجے ہے ویلا خوب لھے ناخبوں
 پر پشہ دا قدر نہ رکھدی فانی دنیا ساری
 عشق جہاں دل دیں وہابے جنس گئے لے بھاری
 اوہا ہادی راہ دللاں دا فضل جہاں تے یاری
 نال اشارت سمجھ گیاں دی واہ وا برخورداری

سُن تقریاں نازک معنی زن اکھیں کھل گئیاں
 ترہائی وچ دریا شربت ڈب مراداں لئیاں
 لبھ لیا میں اصل پیارا چھوڑ ہوس دی بازی
 اصل حقیقت میں ہتھ آئی چھڈی طلب مجازی
 ٹور ندی وچ نہائی دھوئی حسنے دی ونجاری
 جان فدا اس زن دے قدموں جو ہو مرد سدھاری
 واہ مردو مرجاو ڈب ڈب زناں گیاں ودھ اگے
 ناموری دیاں پگاں تائیں کیوں اج داغ نہ لگے
 قدم پچھے اس زن دے مردا جے توں قدم اٹھاویں
 یار ملے تے مقصد پاویں کدی نہ اوگت جاویں

دربيانِ نسب ز ليخا و ديدن اوبحالِ نوم جمالِ یوسفی را ہفتہم

ساگلی از عمرِ خود و از خود رفتن بھر د مشاہدہ
 گھست وچ جام طلب دے ساقی دو گھٹ شوق شرابوں
 سیل فنا وچ رُہڑیا جاواں چھٹے جان عذابوں
 تے ایہہ جام ڈکھاندا بھریا لبوں نہ لاہاں مولے
 لکھ لکھ خوشی غلام رسولے جے محظوب قبولے
 وا دردا سر گُوکاں کردی رات فراقتان والی
 آ یارا میں وچ اڈیکاں جاں تے سُرت سمحانی
 ہستی سوز برہوں دیاں لاثاں مشکل بھلدیاں جاناں
 تن من ساڑ شمع تے آخر لاث چھڈے پروانہ

جل جل جان قلم دیاں نوکاں پر زے ہون زباناں
 حرف لکھن یا کہن کداں نیں نال کلام بیاناں
 اک دختر اس نام زلیخا پُر انوار صفائی
 حوراں اُسدیاں خدمتگاراں پریاں چیز نہ کائی
 کالی رین جھلکدے تارے وانگوں زخم عشاقاں
 برگ گلاں پُر عرق تریلوں وانگ متھے مشتاقاں
 نور بحر وچ غوطے کھاندے مارن جوش ہلاراں
 چھن چھن نور ورھے وچ سینے ہر شب زندہ داراں
 خار وچے وچ دل دیاں اکھیں رڑکن غم دیاں نوکاں
 تن زندہ دل مُردیاں داخل خبر نہ کائی لوکاں
 پر وچ طلب مراد حقیقت تن مُرده دل زندہ
 واہ وا عشق جتھے جھل وگدا جمع خداں کر دندا
 اج قلم تقدیر آزل دی دین لگی کی جھڑکاں
 کن اُگھاڑ جدھروں دیکھاں پون دکھاں دیاں بڑکاں
 اج ارادہ رج رج روواں وگ درداں دی وائے
 رس رس وس وچ دل دے دردا روون دے دن آئے
 رڑکے زخم نہ سوون دیوے کد ایہہ درد سوکھاں
 نین وگن دو ساون جھڑیاں تر ہو گئی نہماں
 اے میرے محبوب پیارے اے مقصود دل دے
 مینوں روڑھ وگاون والے تیرے زخم نہ جاندے
 کیہہ جاناں توں کتھوں آئیوں کتول قصد اٹھایا
 راہ جاندے ول گھٹ کمانوں میں پر تیر چلایا

جے میں تیں وچ فرق نہیں تے کیبھے ہے درد جدائی
 جے توں ہور تے میں شے کائی آخر راز کیاںی
 یا میں عشق تیرے دے زخموں قطرہ ہاں اک خونی
 یا توں ظاہر تے میں مظہر حالوں گوناگونی
 توں کجھ چیز سمجھاں تھیں سوہنی تیری مثل نہ کائی
 میرے وہم گمان قیاسوں دور تیری وڈیائی
 نام تیرا جے معلم ہووے ورد کراں دن راتیں
 وچ محراباں تیریاں دوہاں پڑھاں دعا صلوٰتیں
 کوئیں کھاں وچ نین میرے دے گذر اکھیں تک حاںے
 پیر دھریں وچ میریاں اکھیں ڈراں پون مت چھاںے
 بھکھ لوندے وچ میریاں اکھیں نین جلن وچ بھاہیں
 پیر رنگیلے نازک تلیاں ایہہ جھل سکدیاں ناہیں
 بخش میری بے ادبی جو میں نقش تیرا دل دھریا
 ایہہ پُر خار مقام نہ اُسدا سوز اُلم تھیں بھریا
 کیوں مرؓ خبر نہ لیوں میری دھر چنگیاڑی لکھیں
 میں دیدار تیرا رج دیکھاں مل ملے جے لکھیں
 ول چپل یاد نہ مینوں کائی دل سادہ کیبھے جاناں
 عشق تیرے دا بھار قیامت میں پر کرے دھگاناں
 رین نہ سکے نین نہ سکے چین نہ ڈھکے نیڑے
 غمدیاں آہیں گھٹ دیاں ناہیں کیتیاں غمدے جھیڑے

پر دیاں دے وچ ایہہ رنگ خونی رہن نہ مول دبائے
پر دے جان رنگ اس رنگوں پھیر نہ چھپائے

O

عشقوں تیر وجہ جتھے کاری رہے نہ زخم لکایا
تدیراں دے پر دے اندر ایہہ دُکھ کدی نہ آیا
عشق ایہا وچ لکھاں آتش بھکھ بھکھ لاٹاں مارے
عشق لکایاں لکدا ناہیں آخر جوش کھلاوے
وچے وچ دل لانبو لاوے دھواں نہیں دکھلاوے
جے اوہ دھواں نہیں دکھلاوے لاث کدی حچٹ جاوے
برہوں ویل گلی وچ دل دے اشکوں پانی پایا
ایہہ ودھ سر چڑھ گئی درختیں حال سجا دیں آیا
میں بے کیف ڈھھا اوہ دلبر کویں کہاں کیفیت
مت کو وہم کرے اوہ ناہیں جاہل ہے بدنیت
جے اوہ کائن نہیں مکون صورت نازاں والی
آخر کویں سماۓ بزرخ عالم وچ مثالی
میں ہاں محض عدم اوہ ہستی اوہ باقی میں فانی
میں معقول خفی وچ ثانی اوہ محسوس عیانی
اوہ مشہود مشاہد آپے میں ناہیں شے کائی
میں مقید ہاں اعتباری مطلق اوہ صفائی
وچ قواء بدن دے رکھدا وہم سپہ سالاری
جبتوں وہم دھرے رخ اُتل وگے طبیعت ساری

گُوڑا نقش خیال ترے وچ وہم ترے گھڑ دھریا
 توں ہن اس انہوئے نقشوں درد بھنا دل بھریا
 جس شے تے توں عاشق ہوئیوں اوہ ناہیں بن تیرے
 خارج وچ وجود نہ اُسدا بھاویں لھ چھیرے
 وہی نقش مجسم نوں توں کر کر مشق پکایا
 جھوٹھا نقش دامغے دھریا کاہوں کوہ بنایا
 دامن عقل سدا پھڑ جھبدے وہم اڈیسی آپے
 جاں لگ عقل نہ کرے دلالت تینوں کجھ نہ جاپے
 اوہ بے مثل اجیہا سورج پر دیاں تھیں اگ جھاڑے
 عقل وہم بے اڈن اوہدے ول دوہاندے پرساڑے
 دیدن ز لیخابِ دوم جمالِ یوسفی را درخواب واز خود رفتون و
 درد یوانگی اُفتادن و پدر زنجیر در پا لیش کر ده در جھرہ انداختن
 بھر ساتی دے دُوجی واری تیز نشے دا کاسہ
 خودی تکبر مان گماناں رہے جہنم واسا
 سودائیاں دی حیر تمدنی اگے تھیں ودھ جاوے
 کرے علاج تے پوے قضیہ دل و تیچے غم کھاوے
 جسدن دا وچ خوابے دیسیوں مینوں نیند نہ آئی
 جسدن دا توں چھوڑ سدھایوں مینوں سُرت نہ کائی
 میں راتاں وچ کلی بہہ پیش دھرے غم تیرے
 میں جاگاں تے طالع سُتے واہ وا طالع میرے

طالع کولوں میں اج راتمیں منگاں نیند اُدھاری
 جے اوہ جاگے تاں میں سووالیں میٹ اکھیں اکواری
 اے ول دار کمنداں والیا محبوبا میں واری
 تیرے ناز کرشمیاں اُتے میں قربان بیچاری
 جیون جوگیا جو کجھ ہو گیا سن لے درد کھانی
 جے نا موئی میں مرجانی توں مت خام پچھانی
 وچ فراق تیرے دُکھ کلے جان غماں وچ ڈالی
 جسدن دا توں پُٹ سدھایوں میں نہ سُرت سمحانی
 جسدن دا توں میرے اُتے غمزیوں وار چلایا
 مینیوں صبر آرام تسلی خوابے نظر نہ آیا
 جسدن دا میں تینیوں ڈھا اپنا آپ بھلایا
 جسدن دا میں تینیوں پایا خود نوں روہڑ وگایا
 جسدن دا میں تینیوں لیھیا ہور سجا سٹ پایا
 جسدن دا میں تینیوں پُوجیا پُوجا دا ول آیا
 جسدن دی توں میرے دل تے واہی ناز کثاراتی
 خون جگر دا آب دلے دا ریہا اکھیں تھیں جاری
 میں وچ درد تیرے دے رسس ہور نہ درد پچھاتا
 مرن چنگا کر لکھ واری اس جیون تھیں جاتا
 سچ کلام صباھوں صادق صاف گھر دی آبوں
 روشن نوروں شیریں شہدوں خوشبو ناک گلابوں
 وسیں زمینے یا آسمانے چند ہوویں یا تارا
 یا توں سورج یا توں بجلی یا توں کجھ نیارا

سُن اُسے ایہہ گریہ زاری انت ایہا فرمایا
 مئیں ہاں خاکی آدم زادہ شوق ترے اتھ آیا
 جیوں توں میریاں درداں اندر رو رو کریں دُھائی
 اوویں میں بھی شوق ترے دے سر پر آفت چائی
 جے توں عاشق میرے اُتے میں کد عشقوں خالی
 ایہا دام مرے گل گجھی تیریاں زلفاں والی
 جے تیرا وِچ شوق مرے دے دردیں وقت وہیا
 آخر مئیں وِچ شوق ترے دے ہاں وِچ درد سویا
 جاں میں نال ترے خود پہلے دل تھیں سچیاں لایاں
 میریاں لایاں تیں ول آیاں ٹوں لایاں میں پایاں
 جے میں تیں ول نہ رُخ کردا توں کد میں ول جھکدی
 جے میں تیرا حال نا چھدا توں دردیں مر کمدی
 یاد رکھیں مت میرے باجھوں ہورس نوں گل لائیں
 عشقوں ہرگز ہل نہ جائیں ثابت قدم ٹکائیں
 ایہہ امانت عشق اساؤ پورا پار بھائیں
 سُٹ وچکار نہ ہاریں قولوں جاویں متاں ازاں
 جے لایاں توں توڑ نہ جائیں جیوں کیوں چائیں جائیں
 تے عشقے ٹوں لیک نہ لائیں داغ لگے تھے تائیں
 جے وِچ عشق و گن سر تیغان اُتل نظر نہ پائیں
 اوکھیاں گھاٹیاں مشکل پینڈے دیکھ نہ قدم ہٹائیں
 میں تیرا توں میری ہو کے تن من خاک رلاں
 تے غیراں ول جھات نہ پائیں غیروں جان چھڑائیں

بے میں چھوڑ جھکیں ول غیراں میں نہ ملاں کدا نہیں
 تے جاں تینوں میں نہ ملیا تیرا واس بلا نہیں
 اکدم دور نہیں میں تینچھیں توں بھی دور نہ جائیں
 ہاں میں دل تھیں تیرے نیڑے پوریاں کریں وفا نہیں
 تے میں عہدوں کدی نہ ہاراں توں بھی ہاریں ناہیں
 بے توں ہاریں خارکھلاریں خود اپنے وچ راہیں
 باجھ میرے کوئی لمحیں ناہیں لبھ پواں گا تینوں
 میں بھی یاد رکھاں گا تینوں یاد رکھیں توں مینوں
 رکھ پچھان اساؤی صورت بنه نقشہ وچ دلدے
 یاریاں والے سخت کشاںے یار نہ سوکھے ملدے

O

اک ول پیا کھلاون گئی پچ گیاں سو گندھیں
 وگدا پانی روکن گئی اچھل گیا چڑھ کندھیں
 بے مقصد میں مقصد منگدی جان ولوں ہتھ دھوئے
 شاید نین میرے ذکھ بھنے آجے نہیں رج روئے
 اے وچ خواب لٹھیند یا یارا رات براتے آؤیں
 وقت نزول ترا شب پچھلی جاں جلوہ فرمادیں
 بے پرواہ نظر دی رمزوں سینیوں دل لے جاویں
 جاں توں پکی یاری لاویں اگ بلدی وچ پاویں
 چا پردہ بے گھات و گاویں پتھر نوں اگ لاویں
 تے ہر برگوں لاث چھوڑ اویں لکھ لکھ طور جلاویں

اُٹھ سبا لبھ اس دلبر دا کدھرے تھاؤں ٹکاناں
 جسدا عشق میرے پر کردا ول ول زور دھگاناں
 برہوں بال غماں دا لانبو اگ لگایو خانے
 میں ویچے توں باہر بیٹھوں دھر وچ تیر کمانے
 جلاں وپے جے باہر جاوائیں توں مار گواویں
 اوہا قول ترا سو ایویں کیوں توں رحم نہ کھاویں
 تھاؤں تیرے دے پتے نشانی پچھے نہ لئے زبانوں
 تاں میں جا طواف کریندی سچے صدق ایمانوں
 توں خوشیاں وچ بیٹھا ہوسمیں چھوڑ مینوں وچ غم دے
 میں گھائل دے سینے اندر رڑکن گھا آئم دے
 زندیاں دے وچ واسا میرا مردیاں وچ شماروں
 انج پیزار پرایاں سکلیاں میری گریہ زاروں
 واہ وا درد اہنادا جہاں وچے عشق کثاری
 جھاں دلاں وچ درد نہ ہوون مرن بھلا لکھ واری
 عہد پکا کر دل تھیں ہوئیاں دو اکھیاں اقراری
 آب سکن سوگند آسہاہ توبہ لکھ لکھ واری
 گرم آہاں نے سینے اندر بہ سوگندال چائیاں
 تن من کراں جلا سواہیں اندر سوز جُدائیاں
 عشقنا چل صبر گھر نیڑے منزل اجے دُراڈی
 پانی چھڑک کرم دا اکدم جل دی جان اساؤی

O

ہُن ساقی بس کریں شرابوں دے اک جام گلابوں
 ملے آرام خمار عذابوں متباں حال خرابوں
 کھول اکھیں دم کائی پھر مڑ دیکھ لون جگ و سدا
 گندریا درد حساب کتابوں یار ملے ہن ہسدا
 نہیں محال ملے جے دبر آن ہئنے گھر آپے
 پر عاشق جاں خاک نہ ہووے وصلوں قدر نہ جاپے
 انت مجازوں بعد حقیقت ڈھونڈ دیاں ہتھ آوے
 شاید گزر خطاؤں دبر عیاں نوں گل لاوے
 جے لکھ وقت وصال ڈراؤا پاس امید دکھاوے
 جے امید نہ پاوے عاشق تُوف تُوف مر جاوے
 میں سُنیاں درمان دکھاں دا آس سکھاں دی دھرنی
 کھڑا کلیم پُکارے ایرنی طور نہیں سٹ بجرنی
 اُچھل و گیں غلام رسوala تھاؤں نہ قدم ہلایاں
 محبوباں دے راز سوہاندے وچ کلام پرایاں
 عشق کھڑا دربار تیرے تے دیہ اُسنوں وڈیاں
 رنگ برلنکیں وسدياں رسداں جسدیاں رمزاء پائیاں
 واہ عِشقا توں کیا اچبنا کدی زنجیر پواویں
 لٹ یجاویں عقل کداں میں موڑ کدی دے جاویں
 کدی کدی سُکھ وسدياں تائیں عمر گھستیں ویرانی
 اُجڑیاں مڑ پھیر وساريں کار تری جیرانی
 کدی کداں میں ہسداں تائیں عمر ان روناں پاویں
 کدی کداں میں روندیاں تائیں کر شفقت گل لاویں

واہ شمشیر کدی وچ دل دے ڈونگھے زخم لگاویں
رتوں وہندے گھاہ کدا یں مرہم لا مٹاویں
گردابے گھت کشتی ڈوبیں ڈبڈیاں بنے لاویں
پھیر کدی ہڑھ موڑ لیاویں بنیوں روہڑ لیجاویں

O

ایس سہاگوں خوب رنڈیا پا مرگ بھلی لکھی واری
نا میں نال ویاہیاں رالدی نہ میں رہی کواری
واٹاں جھاک برہوندے پینڈے چڑھی سلاندے بیڑے
سو جھسے وادھ آگے نالوں پئے دُکھاں دے بھیڑے
دل زخی تے جگر دو پارہ دوجا دلیں پرایا
تے غنمخار نہ واہرو کائی حاکم ظالم آیا
کیا کراں ہُن کِلڈھر جاواں تھاؤں نہ ریہا ٹکانا
میرے دانگ نہیں اج کوئی عاجز حال نتنا
واہ قسمت میں کی کجھ منگیا آخر کی کجھ پایا
خالی رہی مرادوں روندی دُکھ دوناں ہتھ آیا
فضل کرم تھیں باراں منگدی پئے پلے تن کانے
تئے زخم لگے شَن میرے غم دُکھ ورد پُرانے
تئے مینوں تیغاں وگیاں تئے کاری پیاں
بے وس ہوئی آس نہ کوئی سیاں وچھڑ گیاں
تئے مینوں خواباں آیاں تئے سختیاں پایاں
مُدت روئی قیدی ہوئی ڈھوئی ول ایذا یاں

تے دُکھ پئے سر میرے تے مشکل بھارے
 میں روناں دُکھ کنے نہ سُناں وَگنے زخم فوارے
 تے ساتھی سان رلائے تے روہڑ وگائے
 دل دُکھیارا جگر دو پارہ نین فراق جلائے
 تے میرے دُھر دے دیری تے بنے ویلے
 تن بالن من بلدا لانبو نین رتوں رنگیلے
 تے سل وجہ دل میرے تے وجہ کاری
 طمع نکاری آس ادھاری برہوں درد کثاری
 تے حرف طمع دے آہے تے ٹلتیوں خالی
 میں خالی ہتھ میرا خالی خالی سفران جالی
 سر میرا دانایوں خالی تے میں درداں والی
 ایویں درد میرے دیاں بیتاں اوہ بھی نقطیوں خالی

O

سُفْنے دے وچ کر پکیاں پکے قول پکائے
 غیر وَلُوں مَکھ موڑ بندی دا خود تھیں جوڑ جڑائے
 دیکھ لواں ہُن کویں گزاریں نال آسان دن کائی
 کن تیرے ہُن میریاں چنجاں یا گجھ سوز جُدائی
 میں آن تھک نہ رونوں ہٹناں تے ایہہ درد نہ گھٹناں
 جسے نال میرے روکھناں کی کھٹناں کی وَٹناں
 میں مرناں پر روندی روندی تیں روناں بے قبرے
 قبروں نہر وگاندے رہنے نین میرے بے صبرے

گھلن گے گل خاک مری تھیں غمد یاں کندیاں والے
 شرماؤں گے داغ برهوں تھیں باغاں دے گل لالے
 گل گل دے سر بلبل روندی دیکھے گا جگ سارا
 ہر ہر بلبل دی ہر آہوں راز گھلنے گا بھارا
 تے اوه راز دلاں وچ بے بے کر سی درد پکارا
 سینے تھیں مجروح دلاندے وگ سی خون فوارا
 گرد غبار جگت وچ چھایا میریوں حال ملاوں
 وچ افلاک اٹھتائی شکلاں روندیاں میرے حالوں
 توں بھی رو تے میں بھی روواں رونا پیا بتھرا
 پتھر ورہن تری ہر آہوں سٹ سے سر میرا
 لے ہن بیٹھ شفق وچ رو رو خون اکھیں تھیں دم دم
 منصب عشق تپے ہے تینوں سہہ سرتے دکھ جم جم

O

آہیں کر دیاں جل بل جاناں پئے عمر دے پھاہے
 واہ وا ونخ برهوں دا اُلٹا مول گیا سن لاءے
 کر کر یاد وگتا ویلا جھور دیاں مر جاناں
 پیناں خون تے سوناں دُھیں زہر غماں دا کھاناں
 ایہہ جوانی چکاں والی رووندیاں گھل جانی
 اُچھل دے اکھیں تھیں میرے نیل ندی دا پانی
 اُگھڑ بول نہ سکاں ظاہر ہجر غماں دیاں گلاں
 ایہہ وچھوڑا سخت قیامت کویں سرے پر جھلاں

اکھیں دوویں روندیاں رہسن سینہ جلدا بلدا
 جگڑ ترفا شوق اپچلدا تن گلدا من گھلدا
 کالیاں راتاں پُر پُر تارے لمیاں گھاں ہزاراں
 گھر بیگانے دلیں پرانے رو رو کویں گزاراں
 واس پیا میں نال پرایاں رہن جو دردوں خالی
 کویں جراں بہہ دل وچ آہیں کد ایہہ درد سکھاں
 جس محبوب پیارے ولوں مینوں نت اڈیکاں
 اُسدے شوق طلب نے لائیاں درد مندی دیاں لیکاں
 یار مینوں توں سُفْنے اندر کھیاں لیکاں لائیاں
 قول قرار کریں خود پکے کسداے ہتھ پھڑایاں
 نا ہُن ظاہر نظری آؤیں نا سفنه دیاویں
 نا ایہہ دل دی اگ بُجھاویں نا دیدار کراویں
 مہر کماویں دید کراویں خوابے رُوپ دکھاویں
 توں کتھے کد ملیسیں ظاہر سچ پتا دس جاویں
 میں مر چکی مرنوں گُزوری رچے ہڈیں غم تیرے
 جیوں جیوں روز وہاندے بھروں وگدے نین ودھیرے
 تیری خاطر لئے پینڈے چھوڑ وطن میں آئی
 اوہا اجھے قضیے اوویں بھر فراق جُدائی
 مل مینوں ڈکھ دیکھ کدائیں کیا کیا سرتے ورتی
 کویں رلاں وچ غم دے فرشیں وچ پرانی دھرتی
 لے خراں جگ ویتے مینوں درداں نے سر چائے
 میں ڈکھاں وچ گھائل ہوئی ایہہ توہین ڈکھ لائے

میں جلدی وچ لاث برہوندی چھڑک لقاوں پانی
 عشق ترے دا بھار بھلیرا میں ہو رہی بتانی
 میریاں ٹون بھرایاں اکھیں تینوں نظر نہ آئیاں
 عمرالا ویت گیاں وچ دردارا صبر مہاراں چائیاں
 مل مینوں توں ظاہر ظاہر نا رہ وچ جا بے
 جے منظور نہیں ایہہ تینوں جھات دکھا وچ خوابے
 تے سوگند ہزاراں واری تینوں ماہ جپانا
 وچ وچھوڑے ناز نہورے ساڑھے نہ میرا سینہ
 ہُسن ترے دیاں شوخیاں وسیاں تن من دیوچ میرے
 میں تھیں نہیں سماہیاں گیاں تے میں ہوئی بیرے
 یار ملے دکھ کلیا جاوے خوشی وادھے غم ملے
 نہر سر شک دو اکھیں وچھوڑ مہر کریں اج سکتے
 رووندیاں میں گھائل ہوئی کوئی قرار نہ آوے
 تے اوہ شعلہ درد فراقوں چمکے جان جلاوے
 کرو غلام رسول دعائیں وید ملے بیماراں
 تے بیماریاں کٹ گواوے یار ملاوے یاراں
 ہُن تجویزاں تے تدبیراں واہ لا چکیاں سکھے
 فضل منگو جو فضل بغیروں دلبر مشکل لیھے
 جاں طوفان کرم دا وَگے روہر کھڑے دکھ سارے
 نا امیدیاں تے غم ہاوے بیڑیاں پور نگھارے

درذ کر خریدن ز لیخا یوسف را پرورش کردن در ناز غم و رسیدن
 یوسف بجوانی و طلبِ وصل کردن ز لیخا و اعراض فرمودن آنحضرت
 جسنوں یار و کیندا لھئے قیمت ہو وس پلے
 اُسدے جید نہ طالع والا اُسدے کرم سوئے
 آنڈھیاں دا شوق جہاں نوں آنڈھیاں یاری
 اتنھے دل دیاں دل نوں ضرباں و جدیاں بے وس کاری
 جے محبوب خوشی وچ وسے عاشق دا دل ہئے
 جے مصشوقد نماں وچ وھئے عاشق دا دل گھٹے
 جاں دل جھک ات جائے پہنچے منزل مقصد پاوے
 ایہہ مقام دُراڑا جاں جاں خام آجے دیساوے
 اوہ اک داغ وچھوڑے والا میرے چوگ بتھیرا
 بے صبری دی ایہہ کیا آفت پاوے گھمن گھیرا
 جیوں جیوں کرے ملامت دل نوں لا لاساریاں واہیں
 اُسدا قدم دکھاں دی طرفے ودھدا گیا اگاہیں
 سُرخ گلاں تے بلبل روندی کر دی کھڑی سیاپے
 ایہہ سر مار کہے ہتھ دوویں نج جتیندے ماپے
 ملے مثال سجن دیاں دندان دیکھ چنے دیاں کلیاں
 دیکھ شقاوی دے رخسارے دل وچ لاثاں بلیاں
 گل لالے دی ٹوئی صورت کھل پئی وچ سینے
 سینیوں داغ برہوں گل سینے جھاڑے نقش گئیں

عشق اجڑے گھٹ پوڑے وَسْدیاں رہن نہ دیوے
 وَسُون اجڑ نظر وچ وَسَّے عشق جہاں دل لیوے
 آبادی جا کرے اجڑیں گوکے درد پہاڑیں
 ایہہ آبادی عاشق والی خوش ہو وَسے اجڑیں
 عشق وطن وچ مجنوں تائیں رہن دیندا جے وسدا
 وچ پہاڑیں پربت غاریں کیوں اوہ جا جا دھسدا
 شہر وکیں میں جنگل بھاں ستے مل وکاویں
 سائی جان جہاں نہ قیمت ارزال ابے دساویں
 لکھ لکھ شکر امانت تیری جاں میں دُھر اپڑائی
 زیں فلک پھٹ پرزا ہوون جے دُکھ سہن جدائی
 میں وچ آس تری دی ہر دم نین دھرے سر آنیاں
 آخر تیوں معلم ہوئی جو میرے سر بنیا
 یوسف وچ دتا جاں ماں لے قیمت خوش ہویا
 پھر یوسف دا قدر کھلا سو مڑ ڈٹھا تے رویا
 پہلے اس دیاں اکھیں اندر یوسف قدر نہ جا پے
 وچ دتا سو ظاہر ہویا پچھتا یا پھر آپے
 یوسف دے ول گھٹت نظارہ ڈگیا خوش گوائی
 اول قدر ترا میں یوسف مول نہ پایا کائی
 جے جاناں ایہہ صورت تیری مل نہ کراں کراں
 زیں فلک جے قیمت اندر ملدے میرے تائیں
 شوق ترے ہُن روواں ترچھاں مینوں صبر نہ آوے
 کیوں میں زردا طالب ہویا عقل مری ڈب جاوے

کس نوں چھوڑ کدے ول رُجھا ظالم نفس کمینہ
کس تھیں وار گیوں اے ظالم سوکھلڑے کر سینہ

O

اج جوانی ہتھ بضاعت کر لے سودا کائی
تے دل لئیں وہاں پیارے ستا کہے لوکائی
اس سودے وچ نفع وڈیرا لے لے بھل نہ جائیں
اج بندی کر چھڈ کسے نوں گھٹا نہیں کداںیں
اُس سُنے ول دیکھ نہ بھلیں نظر نہ کریں اچیری
چھلیا حُسن ڈھٹھا میں اکھیں چھل مُر کرے نہ پھیری
عمر جوانی نہر و گیندی حُسن ندی دیاں لہراں
گزدی ٹھاٹھ گئی مُر آئی کد وچ پچھلیاں شہراں
دن کائی جگ کوئی واسا دیکھدیاں چھل جاناں
حُسن جوانی نوں وچ دُنیا تھوڑے روز ٹکاناں
واہ اکھیں دیاں رمزآل غمزے ایہہ بھی نے دن کائی
بہ گوشے کر سونہیاں گلاں رہے دربغ نہ رائی
عمر جوانی نین گمانی ایہہ دن چار زمانہ
ایہہ قالب جاں گئی جوانی رہسی ماتم خانہ
تن بلوریں رُخ نورانی تے انور پیشانی
جاں سر بھل پے دیرانی رہسی ہتھ حیرانی
اُفت دا دم بھر لے کائی جاں لگ ہے سمیاناں
تے ہُن حال آسان پچھ دیکھن غفلت جہاں جواناں

زخم دلے وچ عشق ترے دا کدی آرام نہ آوے
 آہ بھراں جے دل دے دردوں جان مری جل جاوے
 جان مری دی خبر نہ مینوں جان محبت تیری
 ایہا جان میرے وچ تن دے عقل ایہائی میری
 سب گجھ عشق ایہائی تیرا میں وچ گجھ نہ میرا
 تیرے شوق محبت والے پایا گھمن گھیرا
 توہیں میرے لؤں لؤں اندر کیتا آپ وسیرا
 توہیں اندر توہیں باہر دل میرا گھر تیرا
 سونھیا وے میں تیرے دردیں ہن واسی بن روئی
 ہو بیراگن میں در آئی اجے نہ ملدی ڈھونی
 میں تے دکھ پئے نوں روندی توں کیوں رونوں لگا
 منصب میرا تُوں مل بیٹھا ایہہ کی ہوون لگا
 میں قربان نہ کر تُوں زاری تے نہ روکدا تیں
 اکھیں روندا دیکھ نہ سکاں ہرگز تیرے تائیں
 دکھ میرے میں دکھاں والی دیکھ دکھاں دل رونا
 توں نہ رو وچ میریاں دکھاں ایہہ دکھ جھل نہ ہونا
 بھار میرا سر میرے دھڑیو اے محبوب پیارے
 نین ترے وچ میریاں درداں ہون نہ اشکوں بھارے
 شعلہ درد میریدا بے وس دل تھیں ظاہر آیا
 حیف ایہی جو چشم تری نوں آبے غرق کرایا
 دل میرے دی آتش سندی ایہہ خاصیت بھاری
 ہتھوں دل دیاں لاثاں وگیاں آب دیکھایا جاری

تے وچ آب اکھیں دے تیرے اس تھیں حکمت ڈاہڈی
 جیوں جیوں نین ترے دو گدے جلدی جان اساڑی
 ایہہ اکھیں دا پانی تیرا میں دل لانبو لاوے
 ایہہ پانی نہ اگ بُجھاوے لاٹیں بالن پاوے
 یا حضرت ایہہ تیرا روناں مینوں بھلا نہ بھاوے
 پُونجھ اکھیں مت میرے دل نوں تیرا درد جلاوے
 اک اک قطرہ اشک ترے دا جگر پوے چنیاڑی
 آتش بالے تن من جالے رکھے واس اجاڑی
 تیریاں آیاں میں سر آون میریاں بھی سر میرے
 ٹوں ڈکھاں تھیں خالی چنگا مینوں ڈکھ بُتھیرے
 فال وچار ڈٹھی ڈکھ خوشیاں سانجھے میں تیں والے
 آئے ڈکھ بندی دے حصے خوشیاں ٹڈھ حوالے
 میں اس ونڈ عدالت ولوں راضی ہاں سو واری
 کیوں ایہہ ونڈ پسند نہ تینوں کردوں گریہ زاری
 میں روواں رو مر مر جاواں دل تے جان جلاواں
 اشک وگاواں عقل صبر نوں ڈونگھے وہن رُڑھاواں
 دیکھ تماشا بنے بیٹھا اے محبوب پیارے
 مینوں تیرا نیر ڈباوے درداں دے وچکارے
 میں ازموودہ کار ڈکھاں دی ڈکھیں روونہماری
 روون دے توں میرے تائیں توں نہ رو میں واری
 جے توں دیکھ میرا ڈکھ رویوں محبوبا ہٹ جائیں
 ڈکھ میرے جگ رسدے رہنے وسدی دُنیا تائیں

لمیاں شاخاں درد میرے دیاں تیں ول کیوں جھک چلیاں
 رُڑھیاں جاندیاں میریاں اکھیں درد ترے وچ جلیاں
 سوہنیاں لگدیاں ہسداں یاں رسداں تیریاں اکھیاں دوویں
 میں کد ونڈ دتے دُکھ تینوں توں کس دردوں روویں
 ہوئی ونڈ عدالت والی ابے نہ راضی ہوویں
 ونڈ مری وچ کریں تُصرف نا وچ عدل کھلوویں
 میں روواں دل ڈردا میرا سُن سُن تیریاں آہیں
 میرے اپر عشق کے دا خیر گزارے ناہیں
 ہُن کیا دیکھ لواں سر میرے تیرا عشق لیاوے
 جان میری تے دیکھاں کائی کیا مصیبت پاوے
 نار مجازی وچ سڑ مرنناں مینوں سہل دساوے
 پر وچ لاث برهوں دی سڑناں مشکل نظری آوے
 سڑ مرنے تھیں جے دُکھ جاندا خوش ہو میں سڑ مردی
 جیون مرن دوویں دُکھ کیتے دلبر دی بے دردی
 بے پرواہاں دے سنگ یاری لاون مشکل بھاری
 آخر لاج اوے نوں ساری میں جس تے بلہاری
 نین میرے دو پانی بھردے عشق تیرے دے بردے
 کھڑے دوویں ہتھ پکھا جھملدے جدوں سیاپے کر دے
 غم دُکھ دو فراش بندی دے بستہ سُوالاں دھردے
 شوق طلب دو پھرے والے را کھے میرے دردے
 من پر چاون گیت سُناون آہیں وقت سحر دے
 درد میرا دل پاڑان سیوں درزی میرے گھر دے

وين ميرے شاگرد سداون دل دے آهن گر دے
 سینے دے صندوق میرے وچ گھڑ تلواراں دھر دے
 دیگ دماغ پکاون میرے سوز فراق جُدائیاں
 سینے دا تصور تپاون دل دیاں تیز ہوائیاں
 مثل انہاندے باجھ شمارے خدمتگار بُھیرے
 ہر دم میری خدمت اندر بختے ہوئے تیرے
 توں مینیوں ایہہ خادم دتے ہر ہر خدمت والے
 ہن کو منصب ریها نہ خالی ہرگز باجھ وصالے
 در تعریفِ بُستا نسراۓ زلخاوذ کر فرستادن یوسف را بگشن آرائی
 آن وحیله ایختن برائی وصل به تعین فرمودن خواصان خود

در خدمتِ با بر کت یوسف

غنجکیاں وچ گلشن زاداں خون جگر دا پیتا
 باد صبا دم مرشد والے غنجے تھیں گل کیتا
 میوے روندے تے گل ہسدے وچ اس باغ ہزاراں
 رنگا رنگ جناور اس وچ سو ڈاراں دیاں ڈاراں
 گلزاراں وچ بلبل بولے گل نوں بولیاں کر دی
 میں روواں توں کھل کھل ہسیں واہ تیری بے دردی
 تے گل حال زبانوں کہندا واہ تیری نامردی
 جیں صدمات فنا متعاقب شوق اہدا سر دردی
 اوہ کہندي خوش رنگی تیری تے نہت دم بھر دی
 توں منظور نظر دلبر دا ڈلوں جدھی میں بردی

ہر ہر برگ ترا آئینہ صنعت صیقل گردی
 جلوہ دکیجھ سجن دا جس تھیں میں دل تاب نہ دھر دی
 اوہ کہندا توں وصلوں روویں قید فرائقوں ڈر دی
 ہو آزاد مقید نقشوں ٹھے بند صور دی
 وچ گلائے دے بلبل رجھی تے سروال وچ قمری
 شمشاداں پر کوئی گوکے نار وناں پر خُمری
 وچ عراقاں چکن کبوتر مور پھرن دیوارے
 منگے مینہ بنپیہا بولے ہد ہد لین ہُلارے
 زیرک مرغ لکھدا شاخوں حق حق بھرے گواہی
 موسیقار اندر موسیقی پڑھدا حمد اللہ
 نقش نار برہوندا جلیا دیندا خبر فرائقوں
 وقت نوای چجاز رہاوے لہدا صبر عشاقوں
 بوسیک صغاہاں کوچک ہور بزرگ عراقوں
 زنگیوں کر راست نغمہ پڑھے حُسینی طاقوں
 ارحم ارحم مرغ سنہری پڑھدا صدق یقینیوں
 ملی نوید قبول دمامِ اسنون مرغ آمینیوں
 چیلاں چھوڑ گیاں گھر و سدے ڈر دیاں کال کلیبوں
 بُوم کلوخ انداز فسادی بھلا دُنیا دینیوں
 تے باخہ وچ آب چوفیرے حق حق کرے سوریے
 نہرہاں وچ مرغابی بولے کھائیاں وچ ٹیئرے
 گھلگی وچ وظیفے رُجھی لٹ کھادا گھر کاواں
 باز عقاب و گے چھٹ جتوں پُت نہ سانجھے ماواں

تے شارک دے پیر رنگیلے کرم نگھٹی سوئی
 تے گل گل دے رنگاں اُتے بُلبُل بھی به روئی
 خوش آواز جناور گوکن وچ گلستان زارے
 تے محروم اسرار دلائ نوں ملدے راز اشارے
 واہ وا باغ جدھے وچ وسدے گئے بہشت کنارے
 تے وچ وگدیاں چارے نہراں طرف مجدول چارے
 تازہ روئیوں وچ بہششاں ایہہ لکشن وڑبھے دا
 تے شاعر اس بانغ وڑیاں لکنوں اڑبھے دا

O

میں بے درد سجن تھیں لا یاں اُس نے روڑھ گوائیاں
 توں بھی کر لے دوڑ کدھا یاں میریاں روڑھ جدا یاں
 یار مرے وچ گھر دے رہندا اجے میرا ڈکھ اوویں
 ملیا وید تے وہندیاں دردوں اوویں اکھیاں دوویں
 میرا رات دنے ورتارا نال اُسیدے سارا
 میں بھی اوہ تے اوہ بھی اوہ پر اوہ اجے نیارا
 میرا باجھ اوہدے دیداروں ساعت نہیں گزارا
 اجے فراق جدائی اوویں دیکھ تنجب بھارا
 اوہ ظاہر وچ ہر ہر مظہر گھر اُسدا چپکارا
 اجے اندھیر مرے وچ اکھیں دیکھ برہوندا کارا
 میں اُس تھیں اوہ میتھیں نیڑے دوری اجے بتھیری
 دکھ سکھ تھیں میں گذر سدھاری اجے اوہدے ڈکھ گھیری

جے میں کہاں سجن نے لٹی جھڑک ادب دی کھاوائ
 خود نوں کہاں کہاں کی ہو کے کسنوں چور بناؤں
 اول آخر ظاہر باطن آپے سب کجھ جانے
 جان بنے انجان اسماں تھیں کار کرے من بھانے
 خانہ عکس سجن دا بنیاں دل رنگین آئینہ
 تے کھلڑ ہے ہڈیں بھریا بیدرداں دا سینہ
 باجھ ترے میں درداں لٹی پاس کھدے دکھ پھولائ
 دل تھیں سن میں تیرے اگے درد دلیدا کھولائ
 نت محبوب رہے گھر میرے نہیں نصیب وصالوں
 کیا کراں بیچاری ہوئی آں وچ فراق وبالوں
 عرض کراں ہتھ بخہ ہزاراں دل تے نہیں لیا وے
 اپنی نظر نہ کرے کداں میں مل جھات نہ پاوے
 بوٹا مہندی دا گھر لاواں اکھیں نہر و گاؤں
 چشمہ خون گذر تے دل دا رو اُسدے مڈھ پاؤں
 بوٹا ودھے پھلے اس آبوں بر گیں رنگ سماوے
 رگڑاں گھولائ کھڑاں سجن ول اوہ نا پیریں لاوے
 اس تھیں پرے کیا می مشکل میں قسمت نے ماری
 یاری بھاری جالنہاری یاد کرے بیزاری
 دل میرے نے آفت چائی میری جان کھپائی
 تے دلبر نے وچ جُدائی میری گرد اُذائی
 لاواں اگ جلاواں خانہ جلاں وچ جی چاہے
 پھیر کہاں ایہہ داغ نہ جاوے بُرے بر ہوندے پھاہے

خاک لوں سر پاواں راتیں روواں وچ جدائی
 عشق اسانوں گنڈیاں پائیاں واںگ چھی ترفای
 ہونی چشے چشم مری دے دیکھ شفق رت روئی
 تے آتش سُن میریاں آہیں جل جل کولا ہوئی
 پر اُس بے پرواہ سجن نوں اثر نا میرے دردوں
 نا تاثیر مری آه گرمون ترس نہیں دم سردوں

O

آ دردا وگ پردیاں وچوں پا وچ دلیں دھایاں
 آن سُنیاں نوں چا سناؤ سوز فراق جدائیاں
 گوشے تھیں کڈھ لاث برہوندی دلیں الْبَنَةِ لَا وَ
 بے خبریاں نوں خبر پچاؤ آو روگ ونداؤ
 مے رسوانی دا سٹ شیشه مجلس دے وچکارے
 دے خوشخبر رقیباں تائیں آن رلن وچ ڈارے
 جاں ایہہ مستی جوش کھلارے ورلے رہن کنارے
 تے ایہہ پتختی لبوں نہ جاوے ویت رہن جگ سارے
 چھاہی مکر صیاد کھلاری باز پھسے اکواری
 باز پھسے یا پھسے نہ مولے خود پھس مرے شکاری
 بھکھدی اگ لگایاں پھوکاں تپ دل گھلے کسیدا
 اجے کسے کجھ سیک نہ پوہتا جلیا رخت اسیدا
 ہوری نوں اس لُٹن کارن مکروں دھاڑ چڑھائی
 ہوری دا اجے گیا نہ کائی اسدا رہیا نہ رائی

O

ساقی بھر دو جام وصالوں بخش غلام رسوئے
 جاوے جان مقابل اکھیں خبر نہ پاوے مولے
 چھری وگے تن پُرزے ہووے مستی چڑھے سوانی
 ٹون آلو د رہے تن گھائل جاپے حال نہ رائی
 جان کندن وچ آخر دم دے دیوے یار دکھائی
 تاں اوہ نزع نہ جاپے دلنوں شوق لقاوں کائی
 ڈونگھے راز نہ کھلن والے جسم ہون ہویدا
 نویاں رمز اس تازے غمزے دیکھ رہے دل شیدا
 پردہ چا اُگھاڑ پلک بھر چشم کرشمیاں والی
 پُر پُر لالی بے سوالی رین زلف دی کالی
 عشق بھیرا آتش بھاری جان جلاون کارن
 طعنے ہور دھے ایہہ غمدابن پاؤن کارن
 اوہ کیہہ جانن سار دکھاں دی جہاں ڈٹھے دکھ ناہیں
 تے وچ سینے زخم نہ کھادے برہوں دے جنگاہیں
 کی معلم بیدرداں تائیں درد منداں دیاں آہیں
 منزل عشق دُراڑی جانن جاں ترُفن پے رایں
 گندرن حال زبانی سوکھا پر جے وارد ہووے
 دیکھ لواں اوہ مائی جائی جو سر جھل کھلووے
 چڑھ چندا کر روشن خانہ ہوون دُور انہیں
 وچ اُڈیکاں راہے تکن شوق جہاں نوں تیرے

O

چل وچ قید دلا کٹ دیکھاں چھٹن مکر جہاناں
 تے اُمید دلیوچ ہر دم وصلوں بندیواناں
 کثرت چھوڑ قدم دھر وحدت اپنا آپ نہ جا پے
 تے اوہ وصل دلیدا مقصد ملے دلے نوں آپے
 وچ ریاضت بندیخانے قید نہ پویں جدا ہیں
 ایہہ کدورت دل تھیں تیرے ہرگز جاوے نا ہیں
 ساعت دُکھ عمر دیاں ٹوشاں طلب کرے ہتھ آوے
 اتھ سوائی حاضر آیا خالی کدی نہ جاوے
 ملے مراد انٹھن دُکھ سارے پوے تسلی پوری
 دُوری دُور حضوری نیڑے عرض کھلے منظوري
 تازی واگ اُلار پیارے چل مطلب گھر نیڑے
 یاد نہ رہن بھلن وچ دم دے دُکھ درداں دے جھیڑے
 مر چل یار دُراڑا وگیوں بھیت نہ سمجھے جاون
 محبوباں نوں بندیخانے یار تھیں چا پاؤں
 قید پیاں جے ملے پیارا واہ وا بندیخانہ
 بندیواناں تھیں چا وارو جے بے قید زمانہ
 ہر ہر دے میں عشقوں یارا جھلے دُکھ بُتھیرے
 میں ڈریا ہن عشق اوہا ای آن لگا دل تیرے

O

دے ساقی اک جام دُکھاندا گھٹ بھراں گم جاواں
 بیخود ہو رہاں دم کائی آخر مقصد پاؤں

یار نہ دے سب نہ آوے گھر بھریا سو دردوں
 رُخ زردوں پُرخون دو چشمائ لاث بلے دم سردوں
 جے اک وصل نہ ملدا مینوں خوش رہندی دیداروں
 ہُن دیدار نہ نظری آوے گذریاں صبر قراروں
 یار ہتھوں چھڈ آپ وغتی میں ناٹھری جھلی
 بے عقلی دی قہر اندھیری سر میرے پر جھلی
 کیا کراں ہُن وس نہ ریبا بے درداب ہتھ آیا
 زخم اُتے ایہہ دوجا کاری طالع زخم لگایا
 گھر خالی لا لانبو پھوکاں لاواں اگ محلین
 کسوں طعن ایہا میں آپے راہیں پئی کولیں
 بعد وصال فراق نہ معلم کیڈک آفت بھاری
 ملنوں اگے جے ڈکھ جھلے ایڈ نہ اوہ دشواری
 میں بے عقل مراں کس تھاویں تھاویں نہ جھلے کائی
 اس دُنیا وچ میں بچاری غم کھاون نوں آئی
 جاں تے جی میں وچ دنیا سکھ نہ ڈھیاں گھڑیاں
 درد ڈکھاں پر چڑھدے آئے غماں وسانیاں جھڑیاں
 بے صبراں نوں وصل نہ حاصل صبروں مقصد حاصل
 میں سُنیاں کر صبر ہزاراں عاشق ہوئے واصل
 جوش نہ گھلے آہ نہ پھٹھے اکھڑ قدم نہ جائے
 عاشق تے اندھیری جھلے ذرا نہ جنبش کھائے
 صبر بنا ڈکھ جاوے ناہیں صبر ڈکھاندا دارو
 صبر بنا وچ مشکل ولیے ہور نہ کائی واہرو

جو سر آپ نہیں جھل گذری اُسنوں خبر نہ کائی
 اوہ دل جانے میں پر گزرے اندر عشق جدائی
 عاشق دے دل صبر اویہا جیبوں پانی وچ جالی
 پا بتھرا ڈھلدا جاسی نظر پویسی خالی
 عشق صبر وچ دیر پُرانا مڈھوں بغرض لڑائی
 عشق جتھے اُتح صبر بچارہ دخل نہ رکھدا کائی
 عشق ستگر تیغ فولادی صبر سمن دی ڈالی
 انت کداں تک انهاں لڑائی قہر قصیاں والی
 رات پئی غم دُوناں ہویا زخم جگر رس وگے
 دفتر غم دے لکھ نصیباں آن دھرے سُو آگے
 زخم جگر دے نُقطے اسدے آنسو زیراں زیراں
 آہاں مداں نعرے شداں وقف ملن وچ قبراں
 راتیں دیکھ چمکدے تارے دل دے حال دسائے
 ایویں گھاہ دلے وچ میرے درد فرات پائے
 اوہ دلبر دیاں زلفاں واگوں کالی رات جدا یوں
 اے محبوب ہوئی میں گھائل تیری بے پروا یوں
 گھر مینوں اج تیرے با جھوں دسدا ماتم خانہ
 شمع رُخوں اج روشن ہوئے طالع بندیواناں
 اے افسوس رہاں میں وچھری ڈکھن لوک پرانے
 واہ دردا ایہہ درد اجیہا جیہا سہیا نہ جائے
 کھلیں ہار نہ واقف بیدل چھلیا نال کھلا رو
 ہار دسی ہن بازی جاندی بخت بنایا ہارو

طفلی تھیں لا سبھ جوانی اندر غماں وہائی
 تے اجے عشق چھوڑنیدا ناہیں دم دم مرض ودھائی
 تے اوہ لاث برھوں دی سوزال ہندی گئی سوائی
 عہد پُرانا زخم برھوں دا کپڑا گیا پکیائی
 دن دن پیر ضعیفی اندر قدم عشق دا اگے
 جیوں جیوں قوت تن تھیں جاندی اگ ودھیری لگے

O

ایدوں پرے کیا ای اے دل دردمندی دیاں واہاں
 حیف ایہی ول غیراں جاون گلدياں اجے نگاہاں
 مر خالم ایہہ عشق زنا دا تے فانی دی یاری
 جاں صورت وچ ایڈک جلوے معنیاں کیڈ خماری
 جلوہ یار کرے ہر ویلے واث ہووے جاں پُری
 ہُن وچ وصل دسے ڈکھ جاوے دُور رہے ہو دُوری
 اکھیں میٹ رہے یا کھولے دسے یار مادی
 تے خود اس بُختانے وچوں نکل وگے تماں
 پہلا سیر تمام ہویائی جس وچ سختیاں چائیاں
 تے ایہہ منزل مقصد والی گیاں دُور جداںیاں
 ہُن اتحہ طالب رجے ناہیں نہ منزل سر آوے
 چھوڑ کنار زمان مکانان دیکھے جو دیاواے
 مُڑ وگ اجے قلم کجھ رہندا ودھ ودھ جا نہ مولے
 دعوے ایڈ پلے دم کھوئے کد صَراف قبولے

O

آہے یوسف نوں وچ بندی ورہیاں ست وہائیاں
قید رہیا وچ درد غماندے کئے نہ خبر اس پائیاں
اک دن یوسف پاس جنابوں جبرائیل جو آیا
بعد سلاموں یوسف تائیں ایہہ پیغام سنایا
کہہ یوسف کس بلدی اگوں ابراہیم بجا یا
تینوں زندہ کڈھ کھو ہے تھیں کئے مصر پچایا
اللہ باجھ چھوڑاوے کھڑا یوسف عرض سنائی
رب کہہ پھر کیوں توں غیروں کیتی طلب رہائی
میں ہندے توں کیوں ول ہوراں دلدری آس لگائی
تے توں جس تھیں مدد چاہی اُسدا زور کیا یا
میرے باجھ چھوڑاوے تینوں عاجز کون لوکائی
وچ زمین اسہاناں میں بن کس دی حکم روائی
دیکھ ہٹھا ہاں یوسف پیارے یوسف چشم نوای
فرش زیناں ستاں سندا ڈھا پاٹ گیا ای
ستویں دھرتوں بیٹھاں آیا نظری پھر بھارا
مار پروں جبرائیل فرشتہ سنگ کرے دوپارہ
کیڑا سرخ نکل اک سکنوں باہر ظاہر آیا
ہرا پتا مونہہ اندر اُسدے یوسف نوں دیا یا
رب کہہ وچ پھر کیڑا مینوں بھلا ناہیں
روزی تازہ نت پچاواں خطا نہ کراں کدا ہیں
تے تینوں وچ بندیخانے کیونکر دس بھلیندا
میرے باجھ کیا یا جھڑا تیرے بند چھوڑیندا

مینوں بھل گیوں کد یوسف میں کہہ کویں بھلاواں
 رحم کراں میں خاق تیرا تیری قید چھوڑاواں
 توں جس کولوں مد چاہی اوہ محتاج بیچارا
 میں بن اوہ خود اپنے دکھوں کد پاوے چھٹکارا
 ایہہ طعنہ سُن یوسف رویا صبر قراروں خالی
 میں بھلا توں بخش الٰہی توں عالی توں والی
 میں بندہ توں مالک میرا تو ہیں بخششہارا
 فضلوں بخش نہ پکڑیں عدلے یا خالق غفارا
 مینوں ہور نہیں دروازہ باجھ ترے دربارے
 کتول جاواں تھاؤں نہ کائی بخش ربا چھٹکارے
 تیرا قہر جلن دی یا رب میں وچ طاقت ناہیں
 ہو راضی رکھ بندیخانے ہور نہ طلب کداہیں
 روندے روندے یوسف تائیں صبر گیا اٹھ سارا
 بیخود ہر دم پیا پکارے فضل کریں غفارا
 جبراۓل کہے اے یوسف ملسوی فضل اسیراں
 اللہ ارحم بخششہارا بخششیں تقسیراں
 ختم الرسل نبی فرمایا قید ہوندی چ سالی
 جے نہ ہوندا ساقی کولوں یوسف پاک سوالی
 اس تھیں پچھے جاں لگ یوسف ریہا قید اتھائیں
 اوہ تقسیر کلچے رڑکے نہ آرام کداہیں
 استغفار کرے نت رو رو اللہ دے دربارے
 میں بھلا توں بخش خدا یا فضل تیرے نے بھارے

دل میرے امید کرم دی توں ماںک میں بندہ
تھیروں سے دفتر دھووے قطرہ رحمت سندا

O

اکدن یوسف بندیخانے غماں ستایا ہویا
باہر نظر جھروکھے بیٹھا بُرقہ پایا ہویا
کرواناس دا ڈیرا اتوں شام دیاروں آیا
وطنی لوک نظر وچ آئے یوسف دل اچھلایا
دیکھ وطن دیاں لوکاں تائیں نین رُنے وچ پردے
ترڑف ڑف دل گھائل ہویا وچ فراق پر دے
یار وچھنے نین جہاندے کردا گریہ زاری
مدت گذری وچ وچھوڑے بہت کٹے دُشواری
میل اللہ توں میلناہارا ہوئے زخم پُرانے
ایہہ دو نین لہو بھر وہندے تے ہو رہے ننانے
شق وطن دیاں تاہنگاں دنوں دیدیاں شوق ہلارے
محبواں دیاں جگراں اُتے درد دھرے انگیارے
یا اللہ توں ارحم اکرم توڑ زنجیر غماں دے
در تیرے بن تکیہ ناہیں اسیں بندے درماندے
محبواں دیاں جگھیاں رمزاز ظاہر نظر نہ آون
زخم دلیوچ رسیاں جاون گھائل کر دھلاون

O

چھوڑ گلام رُول پلک بھر جوش قلم دیاں لہراں
دیکھ کویں مطلوب ڈھوڈیندے نین چھڈن رات نہراں

توڑ تعلق چھوڑ تملق روہڑ تکلف سارے
 بُت کر گرد ملیندے ڈھونی دلبر دے دربارے
 واہ عشقنا کر بردہ رکھیں جیں ول نظر الاریں
 گلزاروں کرواویں توبہ آتش فرش سواریں
 جاپے دُکھ سکھاں تھیں افضل صحت تھیں پیاری
 تیں وچ ایہ خاصیت بھاری جیں وچ خوبی ساری
 واہ دردا میں عشق اجڑی گلیو گلی رُلائی
 درد جدھے نے خاک رلائی اُسدی اج دُھائی
 خبر کرو محبوب مرے نوں دیکھ لوے دُکھ میرا
 لاٽق رحم ہوواں جے عدلوں کرے کرم دا پھیرا
 بے پرواہا شاہنشاہا توں ملکاں دا والی
 درترے سب جگت سوالی تے میں سب تھیں خالی
 جے ہے عشق مرا بھلیائی جنت ہے مل تھوڑا
 جے ہے برا نہ حاجت دوزخ کافی اجر و چھوڑا
 نور پذیر سکھے جگ تیتھیں روشن چار چوپھیرا
 میں محروم قدیمی باندی زیر چراغ اندھیرا
 راہ سجن دے عشق ستمگر بیٹھا مار نکارا
 کدری ہووے جو یار پیارا فضلوں کرے نظارا
 عالی قدراء والیا شاہا دیکھ نتاںیاں تائیں
 بے قدراء دیاں حالاں اُتے کریں نگاہ کداںیں
 میں انجان نواقف بیدل بھار ایہا سر چایا
 جسے حال میرے نوں پایا پا جنبش وچ آیا

واہ تجھ بے ابے تینوں میں پر ترس نہ آوے
 ایڈ رحیم کریم تیرا دل کوئی کہاں جھل جاوے
 آج دیکھ میری ویرانی حیرت تے حیرانی
 میں وچ درد تیرے دیوانی ہتھوں گئی جوانی
 پہن کفن میں کھڑی اڈیکاں قاتل دیوچ راہاں
 میں میدان تیرے وچ حاضر ہُن نا ہٹیں پچھاہاں

O

اگے واںگ زلیخا اوویں کر دی رہی دھائی
 دھکے کھا رہی ڈگ راہے ملی مُراد نہ کائی
 مژ گلی ول روندی آئی دل وچ غصہ آیا
 اے بُت ظالم تیرے کواؤں میں گجھ لفغ نہ پایا
 توں وٹا جڑ پٹا ظالم بہ گھڑیا بدکاراں
 کس پہاڑوں چک لیاندوں بُت سازاں مُراداں
 پھر بیڑیاں ڈوبن والا توں میرے ہتھ آیوں
 میں ناتانی دے سر غیبوں کس آفت چا لایوں
 میں بھلی کیوں پُوجیا تینوں عمر گئی سڑ سڑ کے
 توں سڑدی نوں نار برہوں وچ ساڑیا خود پھڑ پھڑ کے
 مقصودوں توں آپے خالی سب تھیں آپ نکارا
 ڈب مرے جو تینوں جانے مقصد دیونہارا
 سجدہ کرے جو تیرے تائیں یا تے توڑ گواے
 غصہ خوشی نہ تیں وچ آوے فرق نہ تھدھ دساوے

تے جاں صفت نہ کوئی تیں وچ اے دشمن مُردارا
 کدراں عبادت لائق ہوئیں کیا بناونہارا
 تینوں رب رہی میں کہندي عقل قیاسوں ہاری
 میں وچ جان تے تیں وچ ناہیں ایہہ ناسیجھ وچاری
 یوسف دا رب قدرت والا سچ یقنوں پایا
 جس ہردے نوں تخت بہایا سرتے تاج رکھایا
 یوسف دا رب سب تھیں چنگا خلق اپاونہارا
 توں میرا رب سب تھیں مندا کم گوادنہارا
 یوسف دا رب دل دیاں جانے جان چھپاونہارا
 توں میرا رب کجھ نہ جانے مفت ستاونہارا
 یوسف دا رب حاضر ناظر آس پچاونہارا
 توں میرا رب چکے باجھوں کتے نہ جاؤنہارا
 یوسف دا رب سب دا مالک رحم کماونہارا
 توں میرا رب تن اپنے دی خبر نہ پاؤنہارا
 یوسف دا رب سُن فریاداں درد اٹھاؤنہارا
 توں میرا رب گنگا بولا مغز کھپاونہارا
 یوسف دا رب پاک شریکوں اک سداونہارا
 توں میرا رب وچ پھاڑاں لمل جاؤنہارا
 یوسف دا رب بردیاں دے سرتاج رکھاونہارا
 توں میرا رب تاجوراں نوں خاک رُلاونہارا
 یوسف دا رب جو کجھ چاہے کر دکھلاونہارا
 توں میرا رب آپ بتاناں دھکے کھاونہارا

یوسف دا رب رب سجاندا اُس بن رب نه کامی
 توں میرا رب رب نہیں میں رب کیہا پچھتائی
 کر اقرار گناہ زلینا توبہ دے در آئی
 استغفار کرے سو واری رو رو عرض سنائی
 عرض قبول پئی درگاہے درہیاں رحمت باراں
 چھوڑ صنم در وڈے ڈیکیوں خوشیاں ملن ہزاراں
 جاں یوسف مژہ سیروں آیا اٹھ زلینا روئی
 اگے دانگ جھگی تھیں نکل رستہ مل کھلوئی
 نعرہ مار پکاریا جاں اس ڈھنی عظمت شاہی
 سُجَانَ اللَّهُمَّ أَكْبَرُ خَدَا دِيْ وَاهْ وَاهْ بِإِلَهٍ
 لے پیغام ہوا سدهاوے حکم کرے رب عالی
 یوسف دے وق کن پچاؤے گوک زلینا والی
 حاضر کرو پکارن والی یوسف نے فرمایا
 آن زلینا نیڑے ڈھکی کر کر سوز سوایا
 ہوجا کھڑا نہ جائیں یوسف گل میری جاہ سنئے
 دیہہ انصاف نتاریں دُھوں خالص پانی پُن کے
 یوسف جدان بُڑھی ول ڈھٹھا وق پچحان نہ آئی
 تے اوہ گھوڑا پھڑے لگاموں رورو کرے دہائی
 یوسف جاتا ایہہ ناتانی حاجمند بیچاری
 تُر چلیا کہہ خادم تائیں اسدی کریو کاری
 جبرایل خدا دے حکموں اسماناں تھیں آیا
 اللہ ولوں یوسف تائیں آن سلام سنایا

ہو جا کھڑا نہ جائیں یوسف اللہ نے فرمایا
 فریادی دا اپنے کنیں سُن لے دُکھ جو پایا
 سُن یوسف لہہ گھوڑیوں آیا ڈردا خوف الہوں
 طرف زیجا ہو متوجہ سُخن پچھے بھر آہوں
 کون کوئی توں کھتوں آئی حاجت تدھ کیاںی
 کہہ بڈھی کی دُکھ ترے سر توں کیا سختی پائی
 گل سُنی بیہوشی آئی مذاں زیجا تائیں
 ہوش پئی بھر آہ پکارے یوسف بھل نہ جائیں
 نیناں والیا دُھیں پالیا میریا بے پرواہا
 اکھیں کھول نظر کر میں ول دلیں مصر دیا شاہا
 مصر ترا تے سب گل تیرا میں بھی تیری باندی
 لکھ افسوس قدیمی باندی اج کیوں بھل دی جاندی
 اج پچھان نہ سکدوں مینوں ہوئی نظر اچیری
 وائے دربغ رہیوں بے خبرا جان گئی کھپ میری
 درد تیرے نے پُرزے کر کر میری خاک اُڈائی
 شوق تیرے وچ عمر وہائی تے توں خبر نہ پائی
 کون ہواں میں کون سداواں کون نہیں میں کائی
 میں خود کون نہیں کی دسائی خود تھیں اج پرانی
 کون کوئی توں پچھیں مینوں میں بلہاری جاؤں
 کون کوئی میں ہو کے تیوں اپنا حال سناواں
 کون کوئی میں دسائی تیوں سُن میری بیحالی
 نویں لباس ترے تن یوسف میں نت پاؤں والی

شربت شہد عقیق پیا لے گھول پلاون والی
 کنگھی واہ تری وچ زلفاں لعل جڑاون والی
 سختی نزی عشق ترے دی سرتے چاون والی
 کیا کہاں مونہہ زیب نہ دیندا قید کراون والی
 طفیل تھیں لا پیری تائیں صدق بھاون والی
 قول قرار برہوں دے تیرے پال دکھاون والی
 مال خزانے نام تیرے تھیں چا لٹاون والی
 ہو انھی وچ راہ ترے دے گھلی پاؤن والی
 دیکھ چھان لویں توں شاید دل درداں وچ جلیا
 دردیں جلیا دُھیں پلیا تیل فرائقیں تلیا
 سُن یوسف بھر اکھیں رویا ایہہ اوہ مغرب زادی
 جیں جیہا وچ مصر نہ کائی اندر قدر آبادی
 ایہہ اوہ بی بی مصرے سندی جسدیاں عالیشاناں
 سلطاناں پر حکم چلاندی جھی گھر سلطاناں
 یوسف پچھے دس زیخا کدھر گئی جوانی
 کہے زیخا عشق ترے تھیں کر چھڈی قربانی
 یوسف پچھے دس زیخا حُسن کتھے اج تیرا
 کہے زیخا هجر رُڑھایا ہتھ نہ پہتا میرا
 یوسف پچھے دس زیخا زلفاں کدھر گیاں
 کہے زیخا تیرے دردیں کھس زمیں جھڑ پیاں
 یوسف پچھے دس زیخا دندان سلک کتھائیں
 کہے زیخا گھس گھس ٹٹے کر دیاں وصل دعائیں

یوسف پچھے دس زلینا کتھے لب دی لالی
 کہے زلینا جال سدھائی لاث فرماں والی
 یوسف پچھے دس زلینا اکھیں کدھر گیاں
 کہے زلینا فرق ترے نے واہ پھر یاں کڈھ لیاں
 یوسف پچھے دس زلینا کتھے اوہ وڈیاں
 کہے زلینا وچھریوں توں مینوں یاد نہ آئیاں
 یوسف پچھے دس زلینا گئی کتھے بینائی
 کہے زلینا دوہری ہو ہو لیحدی پھر ان گوائی
 یوسف پچھے دس زلینا کتھے تیریاں شناسان
 کہے زلینا اوہ دن گذرے بدليا ہور زمانہ
 یوسف پچھے دس زلینا اج کتھے اوہ شاہی
 کہے زلینا تین ہتھ آئی رب دی بے پرواہی
 یوسف پچھے دس زلینا کتھے حشمت بھاری
 کہے زلینا چار دھڑے اوہ بھی گذر سدھاری
 یوسف پچھے دس زلینا کیوں بلدا سر تیرا
 کہے زلینا جنس دیندا تیرا عشق لٹیرا
 یوسف پچھے دس زلینا نین تیرے کیوں روندے
 کہے زلینا میرے رخ تھیں گرد دکھاندی دھوندے
 یوسف پچھے دس زلینا کتھے مال خزانے
 کہے زلینا نام تیرا لے کھادے لٹ جہانے
 یوسف پچھے دس زلینا کتھے امارت عالی
 کہے زلینا خاک رُلیندی اج امارت والی

یوسف پچھے دس زلخا دولت کتوں ڈالی
 کہے زلخا بے دولت دے دیکھ دوویں ہتھ خالی
 یوسف پچھے دس زلخا جھرے کٹھ نیارے
 کہے زلخا تیرے باجھوں بھرے دکھاں تھیں سارے
 یوسف پچھے دس زلخا کتھے زیور سارے
 کہے زلخا نام ترے تھیں واروواری وارے
 یوسف پچھے دس زلخا کتھے تیریاں سیاں
 کہے زلخا جاں غم لٹی چھوڑ گھراں نوں گیاں
 یوسف پچھے دس زلخا اج کتھے سرداری
 کہے زلخا درد ترے نے لٹ کھڑی اوہ ساری
 یوسف پچھے دس زلخا ایہہ کیا گریہ زاری
 کہے زلخا عشق ترے دی ایہہ خاصیت بھاری
 یوسف پچھے دس زلخا کیونکر حال گزارے
 کہے زلخا وچ وچھوڑے دوزخ دے وچکارے
 یوسف پچھے دس زلخا کوئی تیرے دم ویتے
 کہے زلخا دم دم یوسف زہر پیالے پیتے
 یوسف پچھے دس زلخا کیونکر عمر وہائی
 کہے زلخا روون باجھوں گھڑی نہ گزری کائی
 فرمایا دل کار تیرے دی کس تے ذمہ داری
 عرض کرے سب عشق تیرے تے میری کار گذاری
 فرمایا دس کون کریندا اج تیری غمخواری
 عرض کرے غم درد وچھوڑا تے ہور گریہ زاری

فرمایا دس کون پیاری تیرا درد ونڈاوے
 عرض کرے دُکھ ونڈن والی کوئی نظر نہ آوے
 فرمایا دس شربت شیریں تینوں کون پلاوے
 عرض کرے دل جگر غماں تھیں خونی جام لیاواے
 فرمایا دس دردی ہو کے کون سُنے دُکھ تیرا
 عرض کرے دُکھ سُندا میرا تیرا عشق لیڑا
 فرمایا دس اج زلیخا کتوں ملدی ڈھوئی
 عرض کرے در تیرے با جھوں ہور نہیں در کوئی
 فرمایا دس اج زلیخا کس نوں کریں ندائیں
 عرض کرے دربار خدا دے میریاں سوز دعائیں
 فرمایا دس کون زلیخا تیرا فرش وچھاوے
 عرض کرے اوہ وہم پرانا جو اج عشق سداوے
 فرمایا دس اج زلیخا نال کدھے ورتارا
 عرض کرے ورتارا میرا شوق تیرے تھیں سارا
 فرمایا دس ڈھووے تیریاں کون کوئی پوشکاں
 عرض کرے بے غمدے پتن دو اکھیں نمنا کاں
 فرمایا دس کوئی زلیخا تیرا وقت وہاواے
 عرض کرے غم آوے تاوے پانی ہنجھ رڑھاوے
 میں یوسف بیماریاں والی میریاں کرو دوائیں
 دیکھ میرے دُکھ اپے لمے روندی چھوڑ نہ جائیں
 با ہوں پکڑ دلاسا دیویں جھڑک نہ دور ہٹائیں
 بحر کرم دا جاری تیرا جام وصال پلائیں

مان ٹھی دیاں سُن لے کوکاں درد بھری دیاں چیکاں
 یوسف دیکھ کرم دی اکھیں عشق لگایاں لیکاں
 جے میں جل بل گئی جہانوں تے ہُن رہی نہ کائی
 اوہا تیرا عشق قدیکی ابے نہ گھٹیا رائی
 رچدے گئے ہڈاں وچ میرے درد قصیے تیرے
 جیوں جیوں زور تو ان بدن دے گئے ہتھوں پچھٹ میرے
 ددم آتش بر ہوں والی گئی ہڈاں نوں کھاندی
 جیوں جیوں تیرے وچ وچھوڑے مت گئی وہاندی
 زورو زور شہود تیرے دیاں میں دل چکاں پیاں
 جیوں جیوں میتھیں صفتاں میریاں فانی ہوندیاں گیاں
 حملدیاں آیاں تیریاں تاہنگاں پیر و پیر اگاہاں
 جیوں جیوں میں اس میں کہن تھیں ہندی گئی پچھاہاں
 خنوں خون ہویاں رت بھنیاں اکھیں دھمیں سڑیاں
 جیوں جیوں حسن عقیش تیریدیاں میں دل لا لیاں چڑھیاں
 پچھمدے گئے لوازم میرے ددم وچ جُدائی
 جیوں جیوں ڈھک تیرے ول آئی تیوں تیوں شوق جلائی
 توہیں اندر توہیں باہر پچکیوں عالم سارے
 جیوں جیوں ٹھ اضافت میتھیں رُہڑ گئے سب پسارے
 مست است جہاندیاں اکھیں عہد نہ جہاں بھلائے
 جے اکوار تکن دکھ میرا رہن سر شک نہلائے
 میں یوسف اوہ مکاں والی مغرب دی شہزادی
 دیکھ اکھیں اج عشق تیرے نے کیدھستی بر بادی

سُن یوسف بھر ہنجوں اکھیں رورو کے فرمادے
 منگ زلیخا جو اج حاجت اللہ کرم کماوے
 کہے زلیخا عرض کراں میں جے ہووے منظوری
 جے توں پکا قول نہ کرسیں رکھاں صبر صبوری
 جے توں عرض قبولیں ناہیں کراں نہ عرض ضروری
 دُور ہوئی میں وچ مُبھوری سڑ مرساں وچ دُوری
 یوسف نے فرمایا رورو چھوڑ اندیشے سارے
 کمی خزانیاں رحمت ناہیں اللہ دے دربارے
 جو منگیں سو دیونہارا پوریاں کرسی آسائ
 تدوں زلیخا دل وچ جاتا لگیاں ملن خلاصاں
 عرض کرے دو اکھیں اول ملن مینوں تین دیکھاں
 منگ خدا تھیں لے دے یوسف جے میریاں وچ لیکھاں
 سن یوسف دربار الٰہی عجزوں عرض گزاری
 یا رب بخش زلیخا تائیں پھیر اکھیں اکواری
 عرض پئی مقبول جنابے اکھیں اُگھڑ آیاں
 کھل پیا سو نور حجاں چمک پہیاں رُوشنایاں
 یوسف تائیں اکھیں ڈھس جاں کھلی بینائی
 رُخ پُر نور نظر وچ آیا بیہوٹی وچ آئی
 پائی ہوش اُٹھی پھر کہندا یوسف دُوجی واری
 ہور مراد کیا ای دلدی آکھ سنا لے ساری
 عرض کرے اوہ جوش جوانی جو تین نظری آیا
 کہہ ہُن اوہو حسن جوانی بخش جمال خدا

ایہ بھی یوسف عرض گزاری پئی قبول شتابی
 دیکھدیاں قد سدھا ہویا چڑھیا رنگ گلابی
 لعل بدخشان واغلوں دکے سر انگشت عنابی
 چہرہ چندوں دون سواں جیوں روشن مہتابی
 لہر حسن دی ٹھاٹھاں مارے پیشانی پر سارے
 کالی رین ستارے وارے زلف سیاہ دی تارے
 تجی داری کہے زلیخا عرض رہی اک بھاری
 مونہہ لکا نہیں ہن یوسف اوہ بھی سُن لے ساری
 کر لے عقد نکاح اساتھیں ہن نہ تاب جدائی
 یوسف چپ پیغام اڈیکے کہے جواب نہ کائی
 مدد نوں جبرائیل جنابوں آن سلام سناؤے
 من جویں تین کہے زلیخا پاک اللہ فرمادے
 اپر عرش تیراتے اسدا عقد کیتا میں یارا
 دردوں غمتوں زلیخا تائیں بخش دتا چھکارا
 بُتوں مراد رہی ایہہ منگدی تے کچھ ہتھ نہ آیا
 اج سوال اسماں تھیں کیتا جو منگیا سو پایا
 اس دروازے جو کوئی آوے خالی ہتھ نہ جاوے
 ارحم اکرم میں رب صاحب جو منگ سو پاوے
 جاں یوسف نے صورت ڈھی جوش محبت پایا
 حکمے نال خدا دے اوویں اس تھیں عقد کرایا
 یوسف اُتے جویں زلیخا سی احسان کمائے
 یوسف نے دو چندائیں اس تھیں خوشیاں عیش کرائے

صحیح سلامت پالیں یوسف راز پچھے دیا
کامل عشق زلخا والا تاں یوسف نے پایا
صدق کماویں تے کجھ پاویں اے دل سمجھ کدائیں
میدانوں جے نس کھلویوں تھاؤں نہیں تندھ تائیں
ول ول عہد آلت آزل دے قول نبھایا لوڑے
علمون عین اکو حق پایا غیر تعلق توڑے
وحدث دے وچ آن سماں چشم دے تھیں کھلی
عشق حقانی غلبہ کیتیں ہور محبت بھلی
مليا رب کفایت ہوئی مقصد دوہاں جہاناں
کپڑ دلا راہ جا نہ بھلا کائی روز زمانہ

شندین اہلِ کنعان احسانِ یوسف بر اہلِ جہان و رسیدِ برادرانِ
یوسف بطلبِ غلہ در مصر و شفقتِ نمودِ یوسف بر حالِ ایشاں و

طلبیدن بنیامین را

اے دل کھول پُرانے دفتر بھرے فراقاں والے
درد منداں دے دل دیاں آہیں پُر پُر غم دے حالے
جاں ہُن شاہ مصر دا ہویا یوسف ات زمانے
غالب نقط پیا جگ سارے اُٹھے صبر جہانے
دن تے رات ضیافت خانے کھلے رہن مادی
پردیسی تے مفلس بھکھے کھاون لوگ تماں
کرواناس جتھ ڈیرے لہنداں آن اندر کنعاں
سی یعقوب نبی دا جُمرہ اندر ایت مکانے

پاس نبی دے مصروف آیا صفت کہی کرواناں
 والگ عزیز مصر دے والی ہوگ نہ وچ جہان
 خیر کرے خیراتاں ہتھیں آپ طعام کھلاؤے
 شور جہان رہے تس گردے متھے وٹ نہ پاوے
 سکھیں ملک وسایا سارا ظلموں رسم ہٹائی
 اسیں نہ سنیاں دلیں مصر دے ظلم کننہ کائی
 رہن چور نہ ٹھگ مکاری ملک امن وچ سارا
 دلیں سکھے مہمان اُسیدا صدقیوں کرن گزارا
 تقوے وچ امانت پُرا ہر ہر نظری آیا
 شاہ عزیز کیائی چنگا جسد اعلیٰ سایہ
 نیویاں اکھیں خوف الہوں دل پُر حرم کرم تھیں
 جیکو کرے زیارت اسدی چھٹے درد الہ تھیں
 خلق حلیم کریم طبع دا عقل فراست بھاری
 بے مسکین پوے تسلی نظرے پچھے حالت ساری
 سُن کے یعقوب پیغمبر دنگ رہے تعریفوں
 شاہ عزیز ملی ایہہ نعمت کسدے قرب شریفوں
 ایہہ خصالک باجھ پیغمبر مشکل نظری آون
 والی مصر پیغمبر ہوئی صفتاں ایہہ فرماؤں
 قحط پیا کنعان ولایت بھکھی مرے لوکائی
 پیغمبر دے پتاں قبضے ایڑ ریها نہ کائی
 ہو کے جمع پدر دے اگے حاضر آن کھلوئے
 یا حضرت اج سُن لے عرضاں نین ہنجوں بھر روئے

کرو دعائیں عرض گزارو اللہ دے دربارے
 رزق ملے دکھ جانھ اساؤ تے دلدے غم سارے
 سُن پغیبر نے فرمایا تاں فرزندان تائیں
 سُنیاں بہت اناج رکھیندا ملک مصر دا سائیں
 ٹر جاؤ فرزندو جھبدے ناقیاں دی اسواری
 میرا جا سلام پچائیو آس ایہا میں بھاری
 فرزندان نے عرض گزاری اسماں بضاعت ناہیں
 سو چوداں نے درہم کھوئے سارے پاس اسایں
 نبی کہے کم قدر بضاعت اوہ موڑیندا ناہیں
 اس تھیں خالی مُڑ کو آیا سُنیاں نہیں کدایں
 پھر فرزندان عرض گزاری تے جے موڑ ہٹاوے
 پھیر علاج کیاً حضرت مقصود حاصل آوے
 فرمایا کہہ نسب سُناییو ہاں اولاد خلیلوں
 اسرائیل نبی دے بیٹے صدق صفا دلیلوں
 مُڑ کہندے جے نسب نہ منے پھیر کیاً چارہ
 فرمایا پھر عجز سنایو تے جیوں حال آوارہ
 کریو عرض وطن تھیں آئے پونجی فقر لیائے
 دھک نصیباں ات پچائے آئے نال قضائے
 آیاں تے کر رحم عزیزا دیسی رب جزاًیں
 سُنیاں صفتاں کٹ مسافت پہتے تیرے تائیں
 اول جاں لگ اذن نہ ہووے وچ حضور نہ جائیو
 اذن ملے تے حاضر ہویو پر کجھ نہیں الایو

وچ دربار کھڑے ہو ادبوں چُپ ریہو ہو سارے
آپس اندر گل نہ کریو جاں ہو سو دربارے
لانجھے کتے دھیان نہ کریو رہے نظر ول شاہے
مَنْدِی گل سنائیو تھوڑی جاں اوہ پرش چاہے
جدال اجازت ملے مُرُن دی پھیر نہ عرض الایو
ول سلطان نہ پشتاں کریو پچھلے پیریں آئیو
بے ادب مقصود نہ حاصل تے درگاہ نہ ڈھونی
تے منزل مقصود نہ پہتا باجھ ادب تھیں کوئی

O

جام کرم دیہ ساتی ہتھیں کر کر چاکبدتی
یار پستی دے وچ حالاں ذوق چڑھائی مستی
یار وجھنے فرقت بھٹنے لاث برہوندی جاۓ
دیکھن یار جھڑن رو دھرتی چا خود یار اٹھائے
یار ملے دُکھ کٹے جاون قسم کراں لکھ واری
نام فراق کہے جگ جسدا ایہہ ہے مشکل بھاری
اکھیں دیکھ وگیندیاں رمزماں صبر جلے وچ لاثاں
جاں محبوب دکھائے جلوہ کٹ دُراڈیاں واٹاں
یاریاں لائیاں بھل بھلاوے جنہاں دلاں اندھیرے
یار بنے اوہ انت لٹیرے پا وچ گھُمن گھیرے
کھوٹے یار چھوڑا دم کھاندے زخم لگاندے کاری
غداراں دی یاری کولوں توبہ لکھ لکھ واری

بے تُدھ قدم غلام رسول اٹک رہے ادھوائے
 ضائع گیوں گئی تُدھ ہتھوں سرمایہ وچ گھائے
 رو ظالم کت کارے آیوں کرنے نوں کجھ کائی
 سودائی ایہہ حال کیائی لکھ پناہ کمائی
 غفلت چھوڑ نہ ابج تکیندوں گئی بضاعت ساری
 دم دے دیں لیکھا پوئی وچ خسارت کاری
 میٹ اکھیں کت وہنے رہریوں طعم نہنگاں ہوئیں
 چشم اُگھاڑ کویلا ہوندا مت ویلا چھل روئیں
 شمع پنگال شوق پُرانا سورج نور اُجالا
 آنت شمع تے جان جلاوے جسدا درد گسالا

مضمون نامہ یعقوب بجانب عزیز مصر قلوب بعبارتِ دردانگیز

وطرزِ مرغوب

ایہہ یعقوب ابن اسحاقوں نامہ ہے غم خانہ
 طرف عزیز مصر دے والی جو اج شاہ زمانہ
 مصری شاہ عزیزاً تیرا مینوں نام نہ آوے
 یاد ہوندا میں خط وچ لکھدا شوق ایہا فرمادے
 اوّل حمد الٰہی دائم عالی ذوقان والا
 میرا پھیر سلام تسانیں دلدیاں شوقان والا
 وچ اشارہ رلیا ملیا خالص یاریاں والا
 سکھ سنیہا درداں بھریا تے غنخواریاں والا

کیا کراں میں غیراں اگے غمدی گریہ زاری
 قد میرا جھک غم تھیں لپھیا وچ مُصیت بھاری
 وارووار نبیاں تائیں اللہ نے ازماں
 آپے فضل کرم کر لطفوں ثابت پار لئھایا
 یوسف نام میرا پُت سوہنا نور دیاں رُخ چمکاں
 جنتیاں دا نقشہ نوری دیکھاں چشم نہ جھمکاں
 فرزندان لے میرے کولوں تس کھڑیا صحرائے
 کھادس گُرگ نشانی گُرٹہ خون آلود لیائے
 غم اُسدے وچ میریاں اکھیں کیا کہاں کی ہوئیاں
 داغ سیاہوں غمدے پانی جھوول ندی وچ دھوئیاں
 ہُن اوہو فرزند سدھائے لے اُسنوں ول تیرے
 جام چالیں آن سُنایا کھول دتے سل میرے
 یوسف دا اوہ زخم وگیندا دُوناں کر دکھلایا
 بنیاں وچھوڑ اساتھیں تیر جگر وچ لایا
 سُنیاں کیتو قید عزیزا بنیاں پیارا
 ایہہ گلاں سُن دلدا میرا مان گیا ٹٹ سارا
 میں سُنیاں تین نیک خصال صفت نبیاں والی
 تین احسان جگت وچ کیتے وسدی خلق سوکھائی
 ہور جہان سوکھاں وسایو اساف وبال پچایو
 ہوراں اُتے کرم کمایو سانوں ندی رُڑھایو
 زخمی نوں گٹ زہر کھلایو نظر نہ کیتی کائی
 چوری وچ اساهیاں ناہیں ایہہ ٹھہمت ٹسائی

ایہہ فرزند سعید اساؤ کرے نہیں بربائی
 بنیامن نہ چوریاں کردا اوہ یوسف دا بھائی
 واگنگ بضاعت بھارے اندر آپے جام رکھایو
 اوہ فرزند پیارا میرا سنیاں قید کرايو
 کر احسان اساؤ اُتے چھوڑیں بنیامینے
 خوف تیرے دل اللہ والا زخم نہ لا وچ سینے
 بُری دُعا حق تیرے اندر میں اجے کیتی ناہیں
 درد دلیدا ظاہر ہوئی توں ایہہ قهر نہ چاہیں
 سکھ وسیں سلطانا دائم سانوں سکھ نہ کائی
 میں فرزنداں دے وچ دردار سخت مصیبت پائی
 صبر مرا در صاحب والے طلب جدھی میں یاری
 ختم بنام الٰہی نامہ جدی خلقت ساری
 رفتن بنی اسرائیل بار سوم در مصر واظہار ساختن یوسف بر ایشان

در گذشتمن از خطای ایشان و طلبیدن قبائل پدر در مصر
 دیہ ساتی اک جام بر ہوندا گھیاں رمزان والا
 جس تھیں جاون درد پُرانے تے دُکھ رہے نزاں
 خط پدر دا لیندا یوسف نیر اکھیں وچ بھریا
 چُم اکھیں تے رکھ پیاروں ادبوں سر پر دھریا
 یوسف دے دل جوش بھر دی موج غموں ویہ چلی
 وچھریاں نوں باپ پیارے لکھ کتابت گھلی

باپ میرے پروانہ گھلیا درد و چھوڑے والا
 سل پُرانے دے چا خونوں درد لکھایا حالا
 جان فرائقیں گھائل ہوئی یاد خطاب وچ پائی
 کھول دلا دکھ دیکھ کیا کیا بشارت آئی
 باپ میرے نے کی گجھ لکھیا درد میرے دیاں آہیں
 دل اپنے نوں میں آزماؤں جھلدا ہے یا ناہیں
 یوسف کھول پڑھے خط سارا و چھڑیاں دا حالا
 حرف پڑھے دو گھڑیاں سوچے رووے کرے گسالا
 جتھے جتھے یوسف لکھیا نامے دے وچکارے
 قطرے ٹون دو چشم پدر دے پئے ڈٹھے اتھ سارے
 کپڑ قلم چا ہتھیں لکھدا موڑ جواب پدر نوں
 نامے جھاڑ نمک تڑفایا زخی پئے جگر نوں
 ٹور اکھیں دا سر دی برکت خط نبی دا آیا
 میں پڑھیا یا حضرت رو رو جو ٹسائیں لکھ پچایا
 اکھیں تھیں توں دور نیا دلوں و ساراں ناہیں
 میں وچ یاد تری ہر ویلے غافل نہیں کداہیں
 نامہ ختم خدا دے ناموں تے پُر ذوق سلاموں
 گزر گئی تحریر جنابے پُر تاثیر کلاموں
 نیکاں اجر الہوں ملدا ضائع مول نہ جاوے
 صبر کرے کو وچ مصیبت آخر مقصد پاوے

گوچ فرمودن یعقوب مع اہل قبائل جانب مصرو استقبال نمودن
 افواج مصر پی در پی در اشای راه و ملا قی شدن بیوسف و عفو کردن
 یوسف بر برادران و گرامی کردن ایشان را بر تخت نشاندن والد

را گزرانیدن عمر در فرحت و کامگاری

ناقه شوخ قلم دی شوقوں چاہڑ وصال سواری
 چلو علام رسول مصر نوں به وچ عشق عماری
 واہ واہ مصر مصر دیاں گلیاں قدم نیاں پائے
 وچھڑیاں دے مصرے اندر طالع وصل کرائے
 جاں یعقوب ڈٹھا خط سارا شوق لگماں چائیاں
 ناقیاں گھست مهاراں چلے وصل اُڈیکاں لایاں
 پا ویرانی وچ کنعانے تریا نبی خدا دا
 ناقیاں اُتے فرحت اندر ہر پیغمبر زادہ
 پیغمبر دے دلوچ خوشیاں جگر چھٹا اج قیدوں
 اوٹھینے سٹ قدم اگاڑی یوسف دی امیدوں
 سُن ہویاں دل خوشیاں تازہ یوسف شکر گزارے
 استقبال کرو امراواں ہو ہو شاد پکارے
 آ تعظیم کریندے سجدہ پیغمبر دے تائیں
 ایہہ کارن تعظیمی سجدہ آہا روا تدائیں
 پیغمبر نے جاں یوسف دی خبر سُنی اکواری
 دل ہو آب و گیندا جاندا دو پشمای تھیں جاری

آ محظوظ ملاں گل رو رو جاون زخم پُرانے
محبوب اداں دے دل دے پُر زے ویہ پشمائل تھیں جانے
دُور ریہاندے صبر دلایاں نوں کٹ نہ سکدے واٹاں
پاس دیاں دے دل تے جگرے پئے جلن وچ لاطاں
دُوروں سیک لگے پر تھوڑا فرق بڑا موصولوں
پا باباں وچ گلے ملیندیاں جلدے رخت سمولوں
آج شمار گیا چک دل دا گندیاں سال فراقوں
کرے صبوری پوے نہ پُوری پاس ڈھکے مشتاقوں
رہن نہ یاد ڈکھاں دے حالے جاں چمکے رُخ نُوری
تے فرقاں وچ فرق پویندے دُور چلی ہو دُوری
یوسف تے یعقوب دلوں آن ڈھکے جاں نیڑے
گردے خلق ہجوم ہزاراں رستے بند چوپھیرے
یوسف کہندا خلقاں تائیں کون ٹسیں ہو لوکو
مليا باپ زیارت ویلا میرا راہ نہ روکو
پی نظر یعقوب نبی دی جاں یوسف تے دُوروں
اکھیں دے وچ شعلہ روشن جھلک پیا آ نُوروں
لہہ گھوڑے تھیں نیوں اکھیں طرف پدر دی آیا
دوہاں دلایاں تھیں پیدل ہو کے فوجاں دیدن پایا
باہاں کھول ترے پنیبر دوہاں والایاں تھیں آئے
چارے چشم دوہاں پُرشکوں وچھڑے رب ملائے
ڈھک فرشتے گردے آئے وقت ملن دے سارے
باپ پُتر دے خوشیاں اندر کھاون جگر ہلارے

پھر کے سیس کنارے یوسف رویا زاروزاری
ادھی رات نبی دے تائیں ہوش پئی اکواری
کھول نظر پغیر ڈھا یوسف نظری آیا
نیر وگن دو پشمائل جاری دیکھ پدر فرمایا
اے فرزند سلام ترے پر میتھیں لکھ لکھ واری
نا رو یوسف رب ملائیوں گذر گئی دشواری
گذر گئی جو گذری سرتے ہوئے دُور کمالے
سارے درد گوائے اللہ سکھ دکھائے حاۓ
میرا رب کرے جو چاہے تدبیراں دا والی
دکھ سکھ حال دلاندے جانے اُسدی حکمت عالی

حضرت یعقوبؑ دی وفات داذکر

مُڑ ناقہ دھر قدم پچھاڑی چل ول دلیں پُرانے
سفری مُڑے وطن ول جاندے جتھ ہمیش ٹکانے
چل کوکل دن چارے واسا پردیساں وچ تیرا
ویر سہیر نہ دلیں پرانے اتھ نہ نت وسیرا
جھاٹلیاں وچ رکھاں دو دن مان لیاں ٹند چھاؤاں
کھول اکھیں مُڑ دیکھ چوپھیرے وسدا جگت نختاواں
نہیں وفا وچ باد بہاری پیاں جگت پکاراں
سدرا نہ باغیں بلبل بولے سدرا نہ باغ بہاراں
ٹند ندی پر ٹھاٹھ غماں تھیں وہندی نظر نہ آوے
مت گھت پیر وچے متاروں تیں مت روہڑ لیجاوے

ایہہ دُنیا دن کائی واسا ایہہ خوشیاں غم سارے
 ایہہ غفلت دے حال ملائے گذر چلن دم چارے
 بھل گیوں کتھ جاناں اگے کس تھیں ہے ورتارا
 ہن توں نال کدھے بہ رُجھوں وقت گیا ای سارا
 جسدے نال قدیمی واسا اُسدے جید نہ کائی
 دو دم غفلت والے تیرے پاؤں جگ جدائی
 پچھتاوا مڑکم نہ آوے چھوڑ گئیوں جاں واسوں
 کون کوئی توں کیڈ دلاور بھل گیوں کت آسوں
 نا مر گئیوں غلام رسولا کھل ہو آب حیائے
 طعنے جھڑکاں تین سر بھارے سنگ ہووے ڈھل جائے
 تیرا کار گذاریاں دیلا مالک دے دربارے
 دیکھ سیاں من بھانیاں شہ دے جہاں کار گزارے
 ہار نہ ہوش دوویں اٹھ فرقے اک جتے اک ہارے
 سب دُنیا دے وچ بازارے عملاء دے ونجارے
 تے دُنیا وچ رہن ہمیشہ کسے نہ ملیا مولے
 ولیاں شیخ نبیاں حکموں قبریں فرش قبولے
 اوہ اک حرف محبت والا رقم دلے جے جاوے
 ان منگیاں سو مقصد پاوے اجے بلند وساوے

O

حُکم ہویا جا جبراۓلا پاس نبی کنعانی
 دیہ خبرآل دن نیڑے آئے چھوڑ دسیواں فانی

جبرايل پيام ليا آن سلام سنايا
 جو جو حکم جنابوں آیا کر ظاہر فرمایا
 چل پیغام جنابوں آیا دنیا چھوڑ نکاری
 چل ول وصل مليндیاں آسائ حکم ہویا غفاری
 سُن یعقوب تیاری کیتی دلے قصد اٹھائے
 واط لمی دل تاہنگاں لایاں شوق وصل سرچائے
 بس گئی ہو روزی میری دُنیا دے درباروں
 قدموں دموں نکلھے جاندے نقش عناسر چاروں
 ہُن فرزند اتیرے کولوں میں رخصت ہو چیا
 کار گزار قضا قدر دے لکھ پروانہ گھلیا
 ٹوں فرزند ادام وسیں جنت دے گزاریں
 دن کائی ہن پیا وچھوڑا دل تھیں نہیں وساریں
 سُن وچ سانگ کلیج وجی یوسف نوں یکباری
 غش کھا پیا تڑاک زمیں تے ہوش گئی بھل ساری
 سُرت پئی جاں ساعت پچھے چشم رہے دو جاری
 اتیرے باجھوں حال آسائ تے کون کرے غنمواری
 کہے نبی توں نہ رو یوسف جاندی دُنی وہاندی
 جو آیا دم کائی وسیا عمر ہمیش نہ آندی
 یوسف عرض کرے میں تینوں ملاں اکے یا ناہیں
 نبی کہے ہر مومن تائیں مومن ملے اگاہیں
 حکم خدا دا سرتے منیں اسنون نہیں بھلاویں
 حاجت طلب سوال جدا کیں اسنون عرض سنادیں

ایہہ گل کہہ منگوائی ناقہ کیتی ترت تیاری
لے چل مینوں وچ کنوانے حکم گیا ہو جاری
اس دنیا وچ آون جاون ریہا طریقہ جاری
آخر حسرت تے پچھتاوا ایس بضاعت ساری

حضرت یوسفؑ دی وفات دا ذکر

مدت گجھ پدر دے پچھے یوسفؑ حکم چلایا
شوہ لقاء دلیوچ آیا اٹھ قرار سدھایا
دھرت اگاس بناؤن والے اے شاہاندے شاہا
والی میرا اوں آخر توں ہیں پاک الہا
وقت نزع دا حاضر ہویا آن زیجا تائیں
بہت خوشی غم تھوڑا دل تے متھے نقش رضا کیں
یوسفؑ دا اک درد و چھوڑا داغ جگر لے چلی
اے محظوظ تیری میں بندی تیتحصیں رہی اکلی
اے یوسفؑ قربان گئی میں ٹور تیرے دیداروں
صدق نہاء چلی میں پورا تیرے عشق پیاروں
طفلی وقت لگایاں تیتحصیں دم آخرخراج میرا
عشق تیرے دا وچ جگر دے غالب گھمن گھیرا
جوں ٹوں اُتیول میرا دنوں طلب وسیرا
ایدھر اودھر دوہیں جہانی میں تیری توں میرا
جھبڈے ملیں وساریں ناہیں آؤیں منگ دعا کیں
تے محظوظ قدم دا دلیوچ غالب شوق اسا کیں

دیکھ بندی رو عرضاں کر دی بردی تیرے گھر دی
 من سلام ودع دا میرا توں ہیں میرا دردی
 کہہ کلمہ جا ڈری بہشت رو یوسف دفنائی
 یوسف دے دل باجھ زلینا ریہا قرار نہ کامی
 چالی روز ریہا وچ غم دے حال فراق اوہیا
 جبراۓل سلام لیایا آندس مرگ سُنیہا
 افرادیم سدا یا یوسف گل وچ لے فرمایا
 اے فرزند امرنے ویلا آج میرے پر آیا
 دُنیا وچوں دانہ پانی چک گیا اج میرا
 رہو ٹسیں وچ حکم الٰہی پاسو نصل بھیرا
 تن بھرے ساہ ایہہ گل کہہ کے بدن گیا رہ خالی
 نکل رُوح گئی وچ جنت حکم خُدا دا عالمی
 چالی روز رہے سب روندے مُسلم وچ وچھوڑے
 یوسف ولوں ضرب بھر دے زخم نہ ہوون تھوڑے
 آخر صبر دلائ نوں آئے دُنیا ہے دن کامی
 دارو وار سمجھاندے سرتے حالت ایہہ وہائی
 رہندیاں سریں وہاندی جاندی آوندیاں تے چھلسی
 کھوٹا کھرا تے جید روی ایں ترازوں ٹلسی
 دُنیا دو دم خواب خیالوں دامن بھرے وبالوں
 شُدد شراب ابد دی تلنخی رلے حرام حالوں
 اک آوے آ حکم جگاؤے چھوڑ اُمیداں جاوے
 ایدوں غافل جھاکاں لاوے پاوے چھوڑ سدھاوے

دو دروازے جاری اُسدے رہن ہمیشہ کھلے
 آئے بہت گئے چھٹا اورک دوہاں دماں وچ بھلے
 ایہہ دُنیا ہے جادو خانہ ول چھل نال بھلاوے
 دل لاوے وچ اسدے غافل جاون یاد نہ آوے
 یوسف جیہاں شکلاں آیاں ایہہ گھر چھوڑ سدھائیاں
 سلطاناں دیاں تیغاں ٹونی گیاں ٹون ڈبائیاں
 افسر تخت معلیٰ والے شاہ سلیمان جیہے
 چھوڑ حکومت تخت سدھائے گھلے مرگ سنیہے
 لاکھ کروڑیں آسائ دھر دے توڑ گئے سب تانے
 وڈے نک رکھیندے جھڑے پیتے آنت ٹکانے
 نیویں اپھی گردن والے قبریں گرد کرانے
 زوروراندے ٹونی بازو اڈن غبار ہوانے
 کنڈے تے گلزاراں ہریاں ہو ہو خاک سمایاں
 اوہ بھی گئے جہاں نوں کہندے مرد جنے دھن مایاں
 مایاں جائے اتھے آئے چھوڑ غور سدھائے
 واگنگ گلاں رُخ نازک جیہے جھڑے وچ خاک سماۓ
 چٹے دند چنے دیاں کلیاں اک اک جھڑے دہانوں
 قاتل چشم کرشمیاں والی رہی نہ نام نشانوں
 ونگے ایڑو ناز کماناں رنگ جھڑے بند ٹٹیے
 لعل دکدے روشن چھرے مرگ پئی سب لئے
 نازک بدن گلاں دے دستے خاکوں باہر آئے
 نکے نکے کر پھیر خزاں نے توڑ زمین رلائے

شے مذکور نہیں سی کائی پچھلے وچ زمانے
 آخر خواب خیال چھڑیسی وڑسی جدال مکانے
 دو طرفاء وچ ایہہ گجھ حالا وچ قضیے سکھے
 ایہہ غافل دل سُفْنے اندر دوڑ مُراداں لمحے
 ہو بیدار رہیں پچھتاں پھیر نہ آوگ واری
 پا ویلا مت آوگت جاویں کم کڈھے ہوشیاری
 جیوں سُفْنے کے شاہی پائی چشم کھلی ہتھ خالی
 ایویں نال تیرے تک آئے دل نسبت دُنیا والی
 اے بُرڈل توں کس دُکھ کارن روویں کر کر آہیں
 سُفْنے دا گھیاڑ نہ چھوڑے جاں لگ جاگیں نایں
 نیندوں جاگ تیرے دُکھ جاون سُتیا دُکھیں لٹیا
 توں وچ خواب آن وگیاں تیغائ کیوں گھائل کر سُٹیا
 چھوڑ دلا دل جقول مائل ہر ہر طلب اوہا ای
 غافل پاس پڑھیں سو دفتر نفع نہیں کائی
 عالم پوری غلام رُسولا تیریاں عرض دعا نئیں
 جے وَل فضل وَگنِ دِن راتیں سو خوشیاں تُند تائیں
 کراں نگاہ ڈھلے دل دردیں پلے عمل نہ کائی
 با جھوں فضل ٹکانا ناہیں میں دل طلب ایہماںی
 مُہر ازل جیں دلیں غُضب دی اوہناں اثر نہ کائی
 ہادی آپ دلاندا اللہ خبر قدیموں آئی
 ہُسم اللہ تھیں شروع ہویا ای ختم خُدادے ناموں
 نال طفیل نبی دے یا رب نور ملے اسلاموں

منتخب کلام چھپیاں چھپی بنام سید روشن علی

.....(۱).....

ندیوں پار وگ چھئے نہیں خراں کہے پئے معاملے درد والے
ساؤے نین وجھنڑے رت بھئے لہراں مار وگاوندے ندی نالے
ندیوں پار وسیندیا بیلیا او تیریاں القتاں دے ڈھئے عجب چالے
تیرے درد فراق دیاں شورشاں نے ترسیندڑے نین وچہ نیر گا لے
اکھیں تکدیاں تکدیاں پک رہیاں وگدی پوٹی داروں رنگ ڈھالے
نیناں میریاں وعدے پریت والے چنگیاں گوڑیاں لا لیاں نال پالے
تیرا خط آیا لاثاں ماردا او ساؤے جگر اندر پاندا گیا چھالے
واہ واہ جھوٹھیاں وعدیاں تیریاں نے لانبوجچہ کلیجڑے خوب بالے
سانوں رہی اڈیک بت آونے دی انت آس ٹھی گیا چاء نالے
رُتاں بدیاں تے موسم ہور آئے دھپاں گذراں تے لگے پون پالے
اسیں سردیاں گرمیاں چکھ گذرے دکھ سکھ والے رو رو وقت جا لے
اساں کھول سہاگ دیاں پیاں نوں جٹاں دھاریاں واںگ گل وال ڈالے
واہ واہ رنگ سہاگ پریت دے دا کجھ پیر نیلے کجھ ہتھ کا لے
سوہن یاریاں نال خواریاں دے وگیا تیر تقدیر دا کون نالے

.....(۲).....

رو رو لکھئے چھئے درد بھریئے پتہ لیں پر دلیں دے واسیاں دا
پھیرا گھٹ پڑانیاں سمجھاں تے چل پچھ لے حال اُداسیاں دا
اک حال پئے مردے کا لجے نے سڑناں روٹیاں جویں اکواسیاں دا
لے جا سکھ سنبھوڑا دکھ والا اکھیں روندیاں دید پیاسیاں دا

جھوٹے عہد پیان لکھیندیاں نوں کہیں سامنے حال نرایاں دا
پنڈے مک دے نہیں فراق والے دل ہو گیا بیل خرایاں دا
چھٹا بیٹ تیں تھیں دھریا پیٹ آگے لبھا مالوہ بیل سنایاں دا
تیں تھیں وچھڑے اسیں توں گیا ساتھوں گھاٹا دوہاں نوں پیا چھیاں سیاں دا
بیٹھوں توڑ پریت دیاں رشتیاں نوں گیا اثر پرانیاں گھاسیاں دا
ساؤی ززلہ ناک فریاد دل دی جاتا ٹسائیاں کلیاں مرایاں دا
بے درد کیہے درد دی سار جانن ماواں ماریاں فکر کیہے ماسیاں دا
جنہاں درد دیاں لذتاں چکھیاں نے نہیں انہاں نوں چاؤ خلاصیاں دا

.....(۳).....

سانوں رہی اڈیک توں نہ آیا آسائ بہت مصیتاں جھلیاں او
آہیں درد بھریاں ساؤے کالجے تھیں تیرے مالوے تے چڑھ چلیاں او
بے وس دل درد لخاریاں دا آہیں جاندیاں نہیں ہن ٹھلیاں او
انتظار دے درد دیاں تیز نوکاں ساؤے نیناں دیاں دھیریاں سلیاں او
اسیں واگنگ پر دیسیاں دیں اندر کیہڑے دیں ٹسائیاں کوٹاں ملیاں او
مُڑ بوہڑ پر دیسیا میریا او تیرے باجھ نہ آسائ تسلیاں او
باہاں میل میل جا ڈکھ جانہہ میرے ابے زخم دیاں شورشاں آیاں او
اکھیں رومندیاں میریاں دیدناں نوں ندیوں لہر دے خون اچھلیاں او
بے ٹوں آوناں نہیں سی دنگے بازا کا ہنوں جھوٹیاں چھٹیاں گھلیاں او
ساؤے دل دیاں زاریاں مات پیاں چھیڑ چھاڑ تھیں پھیر اچھلیاں او
اکھیں دید وچھنیاں جگ ویتے رہ سکدیاں نہیں اکلیاں او
بھانویں کیتیاں ٹسائیاں کولیاں او آسائ جاتیاں سب سولیاں او

(۳).....

وے ٹوں نج ویاہیا جاوندوں وے لیندوں نج مہورتاں نال پھیرے
 مليا نویں سہاگ دا دھرم دھکا ندیوں پار ہو گئے محبوب میرے
 چڑھی نج فراق دیاں جانجیاں دی پچھٹا دلیں پر دلیں وچ پئے ڈیرے
 میرے یار رنگ رتے لاڈلے ٹوں پئے پریم سہاگ دے کھے گھرے
 زنجیر تقدیر دے پئے بھارے نہ کجھ وس میرے نہ کجھ وس تیرے
 مینوں چاہ دیدار دی اک واری میں ول موڑ واگاں ذرا ڈھک نیڑے
 سانوں بھر معاملے پئے جھڑے ساڑے کرم کوڑے آپ بھیڑے
 تیریاں شوق محبتاں لگیاں نے سانوں چاہڑیا چاء فراق بیڑے
 سانوں پار ارار اکسار بنیاں وے میں کاسنوں پریت دے پیچ چھیڑے
 جاں ایہہ پیچ چھیڑے ڈھاڈھک نیڑے درد دکھ دے لمبڑے پئے جھیڑے
 جہاں دید پریت دے کھیت بیج انت تہاں دو نین دے ہلٹ گیڑے
 جہاں عشق دیاں ٹھوکراں وجیاں نے تھاں اکھڑے پھیرنے دے کھیڑے

(۴).....

روادار ہیں جے لائیاں یاریاں دا مرڈ قصد کر کمھ دکھاونے ٹوں
 آپے جوڑ دا ہیں جوڑ توڑ دا ہیں اوئے روندیا یاریاں لاوے نے ٹوں
 گھر دے پئے دھندے تینوں کے مندے دلوں یاریاں بھل بھلاونے ٹوں
 ساتھوں او چنگی جہدے نال رُجھوں سانوں خط لکھیں پیتاونے ٹوں
 سانوں ڈھور جاتا آپ چتر بنیاں گلاں لکھیاں بال پر چاونے ٹوں
 تیرے ول دھیان ٹوں بوڑھجھب دے ساڑی دکھ تھیں جان چھڑاونے ٹوں
 جے ٹوں آوناں نہیں تے لکھ سانوں اسیں آپ آئیے درشنا پاؤ نے ٹوں
 ایہہ بھی نہیں منظور تے نشر ہو کے اسیں پھراں گے حال سناؤ نے ٹوں

ہوواں ٿون بے نین تھیں وگاں سارا رکھ مہندي دے جڙیں سماونے ٿوں
 رچے رنگ ہو برگ تے یار شائد منظور کرے پیریں لاونے ٿوں
 پیریں لگیاں دی آنت لاج پالے کرے محوچه وصل نہلاونے ٿوں
 ایہ کچھ دور نہیں رحم یار دے تھیں او گنہار تے کرم کماونے ٿوں
 آساں عشق زنجیریاں گھست پیریں لکھیاں چھپیاں درد سناؤنے ٿوں
 تھیاء تھی نچایا اے سوز تیرے دھمک پئی جنون بلاونے ٿوں
 ایدھر چڑھی بھار جنوںیاں تے بیٹھا یار خود طبل وجاوونے ٿوں
 واجا وجیا تے تاراں ہلیاں نے عشق گجیا رمز سمجھاوونے ٿوں
 بھریا دور شراب دا ڪل عالم ساتی اُٹھیا جام پلاونے ٿوں
 رخ ساتی دے جھلک وچہ جام دتا پیونہار دے روہڑ وگاونے ٿوں
 عشق روہڑ داتے روہڑ ساڑدا اے ندیاں وہندیاں تھیں لاثاں چاؤنے ٿوں
 اسیں بھیت کئئے وچہ کھیت رہئے لگوں کاسنوں آگ سُلگاؤنے ٿوں
 ایہ عشق ہے بحر عیق بھارا کا ہنوں پیا ہیں بھیت پھلاونے ٿوں
 ساڈا پیونا کھادنا زہر بنیاں دم دم کھڑے ہاں دُکھ اُٹھاؤنے ٿوں
 تیرا آونا ہووے جے بہت مشکل میں ول گھل دے خط بُلاونے ٿوں
 پہنچے آساں ول خط بُلاونے ٿوں تاں تیار ہو بہاں گے آونے ٿوں
 لکھیں سچ کچھ کریں نہ کچ میاں لکھیں خط ناہیں آزماؤنے ٿوں
 انکار جے کریں توں آونے تھیں اسیں آوناں تیرے لیاونے ٿوں

.....(۶).....

جے ہیں یار میرا میں ول کریں پھیرا ایس جند دا گھجھ اعتبار ناہیں
 غاکی پُتلا گلا دا چنگره اے اُڈیا بھور تے پھیر درکار ناہیں

ایہہ گلا دی تارتے وَجْدَا اے ٹھی فیر مُڑ وَجْنی تار ناہیں
 جدوں پھیر مُڑ وَجْنی تار ناہیں ویلا ہُئے ہے گھڑی اُدھار ناہیں
 اس کھڑک دے ساز دی تند بگڑی مُل پاؤندی کسے بازار ناہیں
 دُنیا گوچ مقام ہے راہیاں دا اتھے لمبڑے پیر پار ناہیں
 چلا چل دی ٹل پی کھڑک دی اے ایویں گوڑ دے کوٹ اُسار ناہیں
 میں تین واگن اُسار دے کئی گذرے لیا کسے نے کڈھ بخار ناہیں
 سانوں زخم و چھوڑیاں تیریاں دے دیندے گھڑی آرام قرار ناہیں
 تیز زخم فراق دے بیلیا اوے ایسی تیز تلوار دی دھار ناہیں
 نہ توں لائیاں لانہ جاتیاں او سانوں لگیاں نے تینوں سار ناہیں
 تیرا چج دا قول اقرار ناہیں یاری لاونی جان شکار ناہیں
 جہڑا یار دا یار غمخوار ناہیں جگ پچھ دیکھو ایہہ کوئی یار ناہیں
 سانوں وچہ فراق دے مار ناہیں کیتے قول اقرار تھیں ہار ناہیں
 جے ٹوں چچ پچھیں قلم ہتھ ساڑے قلم جیہی بھی ہور تلوار ناہیں
 گھائل کرائ گے قلم دیاں نال زخماں خالی جاوندًا قلم دا وار ناہیں
 وگی قلم دے زخم نہ کدی مٹ دے بڑا قلم تھیں ہور ہتھیار ناہیں
 قلم دلایں نوں قلم کرسٹ دی اے قلم جید کوئی بڑی پیکار ناہیں
 دفتر راز جہان دے قلم لکھدی کیہڑا شاہ اسدرا خدمت گار ناہیں
 وچہ نلک حکومتاں قلم کردی کھاندی وچہ جنگاں دے ہار ناہیں
 ٹوٹی عیش دا گرم بازار ناہیں جس نَم دی قلم سردار ناہیں
 جوش دلاندے قلم اگھاڑ دی اے ودھ قلم تھیں ہور سچیار ناہیں
 نخرے باز لڈکڑی ناز بھنی قلم جیہی محبوب میار ناہیں
 وچہ کارخانے دُنیا دین والے باجھوں قلم صاحب افخار ناہیں

میدان بیان دا اُلٹ وگیا آجے چشم ساڈی بیدار ناہیں
 غافل یار تھیں پلک ہوشیار ناہیں ڈھوئی او سنوں وچہ دربار ناہیں
 ساڈیاں غفلتاں بیڑیاں روہریاں نے فضلوں رکھ لے ڈوب وچکار ناہیں
 میریاں کیتیاں ول نہ جا سائیاں میرے واںگ کوئی گنہگار ناہیں
 کرفصل توں فضل ہے کار تیرا تیرے فضل با جھوں بیڑا پار ناہیں
 تیرا نام غفور رحیم سائیاں تیرے فضل دے باجھ چھکار ناہیں
 تیری ہو مرغ غیر دے ول تکے اس تھیں ہور پھر ودھ خوار ناہیں
 سچے یار دا یار اغیار ناہیں جیویں عین دا غین اُتار ناہیں
 سچی پریت دا پالنا بہت مشکل مستحق اس دا مکار ناہیں
 دید باز چاہے جان باز ہووے سچے یار جیہا کھوٹا یار ناہیں
 سچے یارنوں یار نہ جانے ہاں سراوس دے صدق دستار ناہیں
 سچے یار دی غیر ول نظر جاندی گھر یار دے کدی اغیار ناہیں
 دیکھو کچ نوں رنگتاں چڑھدیاں نے کدی سچ نوں رنگ دی کھار ناہیں
 ساڈے جھل نے سب بگاڑ پائے کدی چھڈیا کجھ سوار ناہیں
 جاہل آپ ٹوں سٹ جوں ماردا اے کدی کوئی دشمن سکدا مار ناہیں
 وے توں آوندا کیوں نہیں ملن سانوں پیاں الفتات منوں وسار ناہیں
 وفادار وسار دے یار ناہیں وفادار ہو یعنیں غدار ناہیں
 شائد حصلتاں ہور دیاں ہور ہویاں تیرا اسماں ول رہیا پیار ناہیں
 یاتے گھروں تینوں إذن نہیں ملدا دیندی چھٹیاں آجے سرکار ناہیں
 تیرا سفر دا ساز تیار ناہیں ساڈے ورد دا انت شمار ناہیں
 بے شئیں درد دے اثر دی کھار ناہیں خط لکھدیاں بھی سانوں بھار ناہیں
 آسماں آپ لکھنا سانوں بھار کھیا ہونا منشیاں دا منٹ دار ناہیں

اسیں لکھاں گے جدوں تک نہ آویں گھاٹا کاغذاں وچہ بازار ناہیں
 ساڑے دلیں وچہ کمی نہ کانیاں دی قلمان گھڑن تھیں ہتھ بیزار ناہیں
 رنگ رنگ دواتاں دے رنگ ساڑے کہڑا ساز جو آج تیار ناہیں
 ہر رنگ وچہ رنگتاں رنگدے ہاں ساڑے رنگ توں کدی زنگار ناہیں
 کدوں شعر دا قافیہ تنگ ساڑا کدے بگڑدا وزن مقدار ناہیں
 تقطیع دے وچہ میزان ٹلدا مطلع حشو عروض کجدار ناہیں
 وچ اکت معنے واحد قافنے دے سوچ دیکھ لے پیا تکرار ناہیں
 ایہہ شعر شعور تھیں دُور بھانویں اپر سحر ہے صرف اشعار ناہیں
 نوک قلم دی چھان دی موتیاں نوں ایسا ابر نیساں گوہ بار ناہیں
 نقد دماں دے دنخ دا اج ویلا پھیر لبھنے درہم دینار ناہیں
 مُڑ چھیاں لکھدیاں پھیر کس نے گوہ ہونے نت شار ناہیں
 جھوٹے خزاں دے جھلنے آنت اکدن مڑ کھلنی ایہہ گلزار ناہیں
 اتھے پھیر کد آونا سجن اوئے لد گئے مژملن ونجار ناہیں
 ریس انب دی کرے تربوز کیونکر قائم رہے گا ایہہ اچار ناہیں
 بے درد نوں درد سناؤنے کیبھے گھٹنے اسماں دے درد انبار ناہیں
 یار سنے نہ سنے سناؤنے ہاں ہٹنی بھر دی ایہہ بیگار ناہیں
 عمرال بیتیاں جاندیاں وچہ ڈرداں دلدار ساڑا ملن سار ناہیں
 ساڑے درد دی آہ تھیں جگر کیہڑا جہڑا ہووندا اج فگار ناہیں
 کیا وس ساڑے ساڑے لیکھ ایوس سانوں پھبدے ہار سنگار ناہیں
 سنجیں ہار سنگار نوں اگ لگے اسماں جو گناں دا گھر بار ناہیں
 وے میں نیند وگتیاں باجھ تیرے گلے لگ اکٹڑی ٹھمار ناہیں
 کہڑا بھر دے درد دا دیوے دارو ساڑے پنڈ وچہ کوئی عطار ناہیں

اُج اجل دے ہتھ مہار ساڑی جے تُوں موڑنی آجے مہار ناہیں
 دُکھ دَرد ساڑے گلدر گئے حدوں دو چار سو لکھ ہزار ناہیں
 اوہدے درد دا آنت شمار کیہا جہدے ہتھ وچہ یار غخوار ناہیں
 سانوں آسرا نہیں محبوب باجھوں ساڑا ہور تھیں کجھ سروکار ناہیں
 بے مزہ کلام بے درد دا اے اہدی دال وچہ مرچ و سار ناہیں
 بے ترس دل اونہاں سکھ و سدیاں دا دکھ جہاں تُوں پیا دم چار ناہیں
 دُکھ جہاں تُوں پیا دم چار ناہیں ساڑی سبھدے اوہ گفتار ناہیں
 آہیں درد فراق دیاں دیکھ یارا کدوں گلداں بخھ قطار ناہیں
 وے میں کیویں جراں لاثاں وچہ سینے اس تھیں ودھ ہن چھ نتار ناہیں
 یار پڑھے نہ پڑھے خط نال درداں میرے قلم تُوں اُج کھلیار ناہیں

(7).....

کر یاد توں خطاب وچہ جیویں لکھیا گوڑے چاؤ نے شورشاں چاہیاں نے
 تیریاں لا یاں آسائیاں ول آیاں نے سانوں دیتیاں ہجرایا یاں نے
 ندیاں نیناں دیاں آج اچھل آیاں اسیں سفر تیاریاں لا یاں نے
 تیرے خطاب نوں چھ کر جانیا سی چھٹیاں موڑ جواب دیاں پا یاں نے
 بے توں اسائیاں دے ملن نوں جھوڑ دا ایں ایدھر بلدیاں دُون سوا یاں نے
 توں نہ رو میں واریاں جگ جیویں لیاں تیریاں اسائیاں بلا یاں نے
 سانوں آمل ملن دے شوقیا اوئے تیں تھیں ودھ سانوں اچوایاں نے
 تینوں چاء ساڑا سانوں چاء تیرا دوہاں دلاں نوں سوز جُدا یاں نے
 منتظر اں دے دلیں تے گھت پچیرا اسیں گردنماں آپ نوا یاں نے
 اسیں کھڑے اڈیک دے راہ تیرا ساڑے دیوندے نین دھا یاں نے

حال حال او بجنا حال دیکھیں حال اسام دے مثل سودائیاں نے
 اسیں اکھیں دیاں دھیریاں گھولیاں نے گھول وچہ دوات اٹھائیاں نے
 اسام چھپیاں لکھیاں واپنے نوں توں تاں واچکے پاڑ گواہیاں نے
 پارا تیریاں بے پرواہیاں نے ساڈیاں رڑک دیاں ہور رڑکایاں نے
 بے میں ہتھ تیرے توں کد دور میتھیں میں کھندیاں بھی پچھتاہیاں نے
 آپ آپ تیں یاریاں لاہیاں نے آپ دیکھیاں آپ دکھائیاں نے

.....(۸).....

عالم پوروں ول مالوے وگی چٹھی ہن رہیا نہ وقت تاخیر دا اے
 ساڈے لکھے تے کس نے رونا ایں وگ چلیا تیر تقدیر دا اے
 دل دے جوش دے خون دار گنگھلا خاکہ بھر دی پاک تصویر دا اے
 اس سبز تر برگ دا رنگ خونی کھول دیکھیا رنگ تفسیر دا اے
 تفسیر اس راز دی دل اندر دھر دی خواب تے حکم تعییر دا اے
 تعییر اس خواب دی خواب دامن پابند جنون زنجیر دا اے
 کیتا ختم کلام دے سلسلے نوں اگے خوف ہن عمل کیش دا اے
 قائم رہے نماز جے عشق والی جان فضل کریم قدر دا اے
 جانی یار دی وچہ دوکان بہہ کے پیا ایہہ اتفاق تحریر دا اے
 دردیں بھرے دل رنخ مجبور دے نے رو رو ڈوہلیا رنگ تاثیر دا اے
 اکھیں ڈکھدیاں نال میں خط لکھیا دوپھر دا وقت دن پیر دا اے
 اج اٹھویں ماہ محروم ہے صدی تیر ہویں سال آخر دا اے

چھپی بنام ہیرے شاہ

.....(۱).....

بعد حمد صلواة سلام میرا رُس بیٹھیاں بھناں پیاریاں نوں
 یاراں کبر ہنکار دیاں ماریاں نوں رنگ رتڑی لہر دیاں تاریاں نوں
 لیکھاں ماریا میریا ہیریا او ہن چیریا دفتریاں ساریاں نوں
 جاتا عہد پیاں میں دوستی دا تیرے فن فریب دیاں لاریاں نوں
 تیرا کدوں کجھ اسیں گناہ کیتا کیوں توں توڑ گیوں او گنہاریاں نوں
 کدھر گئے اوہ ویڑے بیلیا او جدوں نہیں سی صبر گھلہماریاں نوں
 بھلی چمکدی تے راتاں کالیاں نوں ندیاں چیر ملدوں ملن ہاریاں نوں
 راتاں کالیاں کٹیاں نال ساڑے چھوڑ نیند دے جھوک ہلاریاں نوں
 بجے میں چجے دساں ٹلے آگ جھلیں کون من دا چجے نتاریاں نوں
 بجے توں اساں تھیں ٹھیک منہ موڑ بیٹھا تھاں دس کھاں اساں بیچاریاں نوں
 موسم گیا بہار دا خزاں آئی گئی گلاں دے توڑ نظاریاں نوں
 ملیا دلیں نکالڑا بلبلیاں نوں بھوراں عاشقاں عشق دیاں ماریاں نوں
 سنبھل وقت وہاندڑے جاندڑے نوں رہنا ملے نہ پیر پساریاں نوں
 مٹھی پریت دے عہد دی وفاداری شیریں کرے سمندر اس کھاریاں نوں
 قربان محبوب تھیں جان ساڑی منظور بجے کرے سرداریاں نوں
 چھڈ بے پرواہیاں بھناں او آ پچھے لے حال بلہماریاں نوں
 اسیں لاونے وقت نہ جانیا سی تیری رمز دیاں ناز اشاریاں نوں
 تیرے نور ظہور دیاں مستیاں نے کیتا عقل دے مات چمکاریاں نوں
 تیری خاص حضور دی حاضری نے عرش چاہڑیا دھرت اوتاریاں نوں
 وفادار ہیں تے دیکھ وفاداری خونی نیناں دے دیکھ فواریاں نوں

ساؤے تاں تو ان مغلوب کیتے شیراں گھیریاں جیویں چکاریاں نوں
 بے توں نہیں وحاجنی وفاداری کتھے خرچناں دماں ادھاریاں نوں
 دیلا یاد کر انت چھڈ جاؤنا ایں ائمھے سب پسار پساریاں نوں
 پاپی رہڑن توں آ مل بجناں او داغ پوے کد میل نکھاریاں نوں
 دودھ اک دے نال جگ پُچھ دیکھو نہیں نسبتاں شہد چھواریاں نوں
 اکھیں باجھ کی واچنا اینیاں نے کنان باجھ کیہہ سنن لپکاریاں نوں
 دنیا دیکھ نہ بھل صدرنگ وسدی مژہ بھل دی پیر پساریاں نوں
 غافل حال انسان بے خبر پھردا ڈھونی نہیں حضور سنگاریاں نوں
 مینوں سد منگا دربار شاہا میں ول فعل دے بھل ہر کاریاں نوں
 شیریں بدلوں بھرپور کرشماخ دل دی سر سبز کر انہاں کنڈیاں ریاں نوں
 سانبھ رکھ نگاہ وچہ چھوڑ ناہیں سچے درد دے لاس ابھاریاں نوں
 وقت گیا تے پھیر پچھتاونا ایں آتے لھنناں درد دے چاریاں نوں
 چارہ درد دا پھیر کد ہتھ آوے سینے جھلنا پوے شراریاں نوں
 میرے ہیریا سمجھ اشاریاں نوں ابے سمجھ کے درت ورتاریاں نوں

(۲).....

اسیں بھل پریت کیوں پا بیٹھے دیکھ کمر دے فقر دیاں بانیاں نوں
 جہڑی ہونی سی سوئی ہو گیا کون موڑ دا رب دیاں بھانیاں نوں
 تیز دھار توار فراق دے دی وگی غیب تھیں درد ستانیاں نوں
 گھائل دید دے نین جیران ہوئے اج روندے وقت وہانیاں نوں
 ایں عشق دی کارگزاریاں دی کاہنوں خبر سی اسماں ایانیاں نوں
 دنیا کوڑ دا واس پر دیں ہویا ددم جہاں دا قصد چلانیاں نوں

ٹُٹ جمع تھیں وچ تفریق رُتے آخر رون گے چھوڑ ٹکانیاں نوں
 دنیا رنگ برنگ دیاں لذتاں اے کھانا عشق داعشق رنجانیاں نوں
 جھماناں دا نیندرا پاہندیاں نوں جمعرات دا ختم ملانیاں نوں
 بول روگیاں دا وچہ بوتلائ دے ٹوساں دیوندا وید سیانیاں نوں
 ابے وقت ہے غافلا سمجھ جائیں کاہنوں بیجاناں بھیاں دانیاں نوں
 پلا پکڑ محبوب دا گم جائیں تھاؤں نہیں درگاہ تھیں رانیاں نوں
 عشق آپ مژدا جیں ول وصل ناہاں ملے سار دربار سدھانیاں نوں
 لاون ہار چاہئے وفادار پورا کوئی پچھدا نہیں گھر انیاں نوں
 پرواہ کیہہ انہاں نوں والیا اوئے تیرا مان ہے جہاں نمانیاں نوں
 توں ہی توں پچھاں وچہ یسدا ہیں بیٹھ اپنا آپ پکھتناں نوں
 سورج چڑھے تے یاد تھیں بھل جاندی کالی رین دی چمک ٹھانیاں نوں
 تیرا نور ظہور منظور ناہیں گھقا غفلتاں دا اکھیں چھانیاں نوں
 قاصد یار دے تے جندوار اکھاں دلوں توڑیا کفر دیاں تھانیاں نوں
 جس جسم نوں ہیریا پالنا ایں گزرانیاں کرم دے کھانیاں نوں
 پھڈ فن فریب ہن روک ناہیں سروں بہوں دے لشکر اس دھانیاں نوں
 کنے نہیں وہاں دام دیکے انہاں کھلڑاں پیاں پرانیاں نوں
 سن گوچ دی گوک پھڈ جاؤنا ایں دھول دھانیاں دے تنبوتانیاں نوں

.....(۳).....

اہل دلاں دے دلاں نوں جان میاں عرش پاک کریم رحمان دا اے
 بے درد دل دور اس مرتبے توں جیوں فرق زیں آسمان دا اے
 جامع عرش تے فرش ہر رنگ اُس دا ایہہ مرتبہ خاص انسان دا اے
 بے تے عرش ناہیں دل عاشقان دا پھیر حوصلہ ہور کس شان دا اے

سینے تہاندے آب حیات رسدا دل جہاں دا نور عرفان دا اے
 تردي ٹھاٹھ جمال جلال دی تے ہر آن مشاہدہ فان دا اے
 روائیں اک شان دی بانڈڑی اے ایہہ وہم گمان نادان دا اے
 گل شیئی ہاٹک باقی اک ماک نگہبان تمام جہاں دا اے
 بجے ہے دنج تیرا وچہ دوستی دے ایہہ ہے نفع نہ کم زیان دا اے
 دلاں درد بھریاں عشق والیاں نوں رُد سنناں کم زیان دا اے
 بیٹھیں بخ دعویٰ بجے تیں بیٹھ رہنا آتے حوصلہ نین پران دا اے

(۲).....

تیرا واس وے توں جگ جیویں کدی موڑ مہار دکھ دیکھ میرا
 نگری سُنج وسدی بجے توں وچ ناہیں میں ول فضل دی نظر دا گھٹ پھیرا
 اوںہاں دلاں دی شان بیان ناہیں ددم جہاں نوں شوق دھیان تیرا
 پندھ عشق چلیدیاں عمر گتیا آجے سوہنے دا سمنی دا دُور ڈیرا

(۳).....

ساڑا وس ہوندا جدوں لگیاں سی ہتھ پاؤندے سمجھ اماں تاں نوں
 ساڑے وس تھیں گل بے وس ہوئی پکڑے جاوناں پیا خیانتاں نوں
 ہن توڑ ناہیں ہتھ جوڑ ناہیں ساڑیاں رکھ سنبھال دیا تاں نوں
 بجے توں دھک سٹیں سانوں ہوگ مشکل بنے کھنے دیاں سہن اہانتاں نوں

(۴).....

تینوں نبیں پروواہ میں ورگیاں دی تیرے جیہا مینوں کوئی ہور ناہیں
 تینوں ہور لکھاں مینوں اک توہیں اپر ہتھ میرے دل دی ڈور ناہیں
 ہتھ تساں دے دلے دی ڈور ساڑی دھک ہور دربار ول ٹور ناہیں
 کڈھیں دھک فریاد نوں تھاں ناہیں سننا کے نے درد دا شور ناہیں

بے توں کریں منظوریوں دور آپے بے زوریاں دا کوئی زور ناہیں
گوروں دور جاون جنہاں درد ناہیں بے درد نوں جھل دی گورناہیں

(7).....

سکھ وچ کے درد وہاں میاں بے ہے عشق دا طلب مقام تینوں
جہات گھست ناہیں ویہرے عاشقانے بے طلب دل نگتے نام تینوں
کیرنگی دے رنگ وچہ رنگ ہو جا کیرنگ ہوسی صبح شام تینوں
دیکھ عشق دیاں کار گزاریاں نوں بھل جان کے کار تمام تینوں

(8).....

ایہہ ہے عشق برات مستانیاں نوں جنہاں ننگ ناموس ڈبوна ایں
الماں کر کے نوک قلم دی نوں یاقوت سر شک پرونا ایں
سکھ جیوڑیاں نے دکھ جھلنا کیہہ کئے الک نوں ہل نہ جوونا ایں
جنہاں چھوڑ محبوب ول غیر جاتا ول دوزخاں تہباں نوں ڈھوندا ایں
پورا تول منگ دیاں سوکناں نے چھابے عدل دے نہیں کھلوونا ایں
گردش دُور دوار دی سازگاری طلب کر دیاں رو مکھ دھوندا ایں
دھر آسرا عہد دے پاپیاں دا اکناں غالباں وقت گوونا ایں
کئے بُرا کہنا کئے بھلا کہنا اکو جہیا جہاں نہ ہونا ایں
دیکھ خط غلام رسول دے نوں کئے ہستا تے کئے رونا ایں

(9).....

حسن یار مفتون بے حال عاشق مقصدار تحریم جبار دا اے
بھر کون مکان دے سلسلے دا اس تے حمد دی لہر لشکار دا اے
احمد مصطفیٰ سید المرسلین ہے مطلع فیض دے گل انوار دا اے
سر کٹ دھر تلی چل عشق گلی من چاؤ بے دلا دیدار دا اے

پٹ سوکناں نوں رو بھناں نوں وین ہور دے تے دکھ یار دا اے
 میرے دُکھ سکھ گئے قربان دنویں جاں تے وجیا زخم توار دا اے
 اک نشے دی جھوک سنتوک دلوں دُکھ سکھ سب مُکھ دلدار دا اے
 نہ توں خبر گھلی نہ توں آپ آیا درد اکھیاں نوں انتظار دا اے
 آ جیوندے جی مل صبر آوے تریندڑا جی دکھ یار دا اے
 شائد دیکھ مصیبتاں کنب گیوں ایہہ کم کدوں وفادار دا اے
 وفادار ہیں تے جھل بھار سرتے وفاداریاں جھلنا بھار دا اے
 وائیں ٹھنڈیاں تازیاں جھل رہیاں ایہہ فائدہ بیٹ دیار دا اے
 پت پپلاں دے وجہن تار اتے گوکن کوکلاں وقت بہار دا اے
 ڈونگھے وچ دہناں تردى مچھلیاں نوں اجے پتہ نہ بھر زخار دا اے
 آ دیکھ خوش رنگیاں رنگ بازا ملک الموت بھی کھڑا لکار دا اے
 چھڈ موت دا خوف مر جانیا او مر گز رنا موت نوں مار دا اے
 مرے موت تے زندگی رہے زندہ حکم عشق دی خاص سرکار دا اے
 اجے موت مگرے موقوں ڈردیا اوئے کدنیاں موت گھلیار دا اے
 جے توں موت گھلیار فی چاہوناں ایں وڑنا عشق گھر کار سوار دا اے
 ایہہ فن فریب نہ پیش جاندے راز داں خود راز نتار دا اے
 مڑ گھٹ پھیرا دیکھ دُکھ میرا تیں بن نام نہ صبر قرار دا اے
 خونی نین تپنڈڑے دیکھ میرے کڑھ آتشیں جویں لوہار دا اے
 افسوس توں اجے بھی دور وسیں خاصہ یار دا ایہہ اسرار دا اے
 مشاق تیرا بھاویں جان وارے ایہہ وارنا کس مقدار دا اے
 توں من نہ مکن میں تیریاں اوئے مینوں درد دے شوق اظہار دا اے
 بھاویں عرض معروض دی نہیں حاجت دلوں کلڑھنا درد انجر دا اے

تیرے شوق دی کارگزاریاں تے نہیں ٹھنا جوش خمار دا اے
 ناہیں سمجھ گفتار دی عاجزاں نوں معنی باجھ الفاظ وچار دا اے
 ہوگ اوٹ عمال دی ہورناں نوں سانوں آسرا رب غفار دا اے
 لئیں واچ پیاریا میریا او ایهہ خط کسے گنہگار دا اے
 گنہگار دا اے تیرے یار دا اے نادار دا اے گنہگار دا اے
 خوش حال پور درد بیار دا ہے گوہری نیند وچہ پੇ بیدار دا اے

چھپی بنام غلام پسین

دردیں پلیا ڈھیں جلیا تیل فراقین تلیا
 آپیں جلیا صبریں گھلیا تاب اُڈکین چلیا
 ہجر نہلائیا راتاں دے وچہ بہہ رویا ہویا
 عدم تکلف دی وچہ ندیاں مل مل دھویا ہویا
 حب اللہ دی وچہ رشتے ونہہ پرویا ہویا
 بدھے ہتھ مقام ادب دے چھست کھلویا ہویا
 سن اخواص دو رحمت برکت ہوگیا متوالا
 عرض سلام بندے دا تیں ول لکھیاں صفتاں والا
 اُٹھ دردا وگ سینیوں باہر نال پیام پیامے
 خون ہجھ سر چاہڑ قلم دے بھر میرے وچہ نامے
 آہ چھٹے جل جاوے کاغذ یا ایہہ کان کمینہ
 وچہ فراق تیرے دے میرا جگر جلے یا سینہ
 آب سروں جھل روہڑی اداسی وچے گئی تسلی
 ندی بیاس سرشک میرے تھیں واگ ستھج ول چلی

دل میرے دیاں لاثاں وگیاں پس رگیاں جگ سارے
 لگدی واہ بجھاؤ لوکو وسدیو ندی کنارے
 جے اک دار کرم دیاں لہراں میں ول دیہن ہولارے
 تیرے ستھ دے وچکارے روہڑ دیاں دکھ سارے
 توں ستھ دے وسیں کنارے اے محبوب پیارے
 میں فرقت دیوچھ گھمگھیراں ڈب ڈب کے دکھ تارے
 تار کدی کر پار ندی تھیں روہڑ نہیں وچکارے
 ایہہ دو نین میرے رت وہندے طلب کرن دیدارے
 جے وچھ چشم تیری دے یارا چمک ولیندی پاؤال
 وہندی ٹھاٹھ اکھیں تھیں میرے نے وچھ روہڑ وگاؤال
 نام فراق قلم دے منہ تے جاں گزرے اک داری
 درد تاسف تھیں وچھ دل دے وگدی درد کٹاری
 ابن اعین تاسف زادہ رنگ رتا یاقوتی
 نام سرٹک قلم تھیں رس رس کھڑدا صبر ثبوتی
 ہتھ دلوں دل ہتھوں بے وس کیبھ کجھ لکھاں لکھاواں
 واہ دردا بے درد دلایا نوں کیبھ کیبھ درد سناؤال
 سیک دتا دل درد تپایا ہویا نورو نورو
 آجے میرا محبوب پیارا رہندا ڈورو ڈوری
 چھ کھاں خود ڈور رپتا میں اس تھیں ڈوری ناہیں
 اس ڈوری دے دردوں روندیاں رون گے بھر آہیں
 بعضے حرف ادب تھیں گزرے لکھیا کیوں مٹاواں
 جس دی تاہنگ اوسمی دیاں رڑکاں بے وس دھکے کھاواں

شائد ایہ خط بے دردال دی جا نظراء وچہ گذرے
 میں بے وقتے باگے تائیں رکڑ گھن سن عندرے
 میں توبہ وگ کتول ٹریا قصد کدھر دا دھریا
 کیبھ لکھنا سی کیبھ کجھ لکھیا کیبھ سطراں وچہ بھریا
 ایہ تے ہے خط رو رو لکھیا گو جر ذات کمینے
 طرف عزیز نجیب پیارے جان جگر یا سینے
 جس دیاں وچہ اُڈیاں مینوں گذرے سال مہینے
 کر اقرار جو نہ ٹھڑ ملیا میں پُر درد خزینے
 اے افسوس پئی ویرانی رلیا دلیں ہمارا
 کجھ موئے کجھ کال رولائے کجھ ہو گئے آوارہ
 ادھوں ودھ جہانوں گذرے جا قبرال وچہ ستے
 ہن گلیاں وچہ کھوتے پینگن سُخ گھرال وچہ کتے
 ڈیھ گئے داس زیناں رُڑھریاں جاں مینہ پئے کرتے
 رہندیاں سہندیاں تھیں پھر بہتے اجڑے رزق وگتے
 اک دن سی انبھاں لوکاں اُتے زردانے گھا چاندی
 باسمتی دے چاول کھاندیاں بلغم ہوندی جاندی
 نعمت کھادی شکر نہ کیتا آئیاں پیش کمایاں
 وچ ویاہ جنے کھنے نے کنجراں نچوایاں
 تے نوہاں دے ورنیاں ولیے جٹاں بوٹاں رائیاں
 سودنیاں دیاں نوکاں اُتے اشرفیاں جڑوایاں
 تے جموں دیاں فوجاں وانگوں جنجاں بخھ چڑھایاں
 کجھ ڈوماں کجھ بھنگیاں لٹے کجھ رباں نایاں

خود اُجڑے کچھ گرم اجڑے رُہڑ گئے وچہ وڈیاں
 اوڑک جان دن الٹے آئے کھیتیاں گروی پائیاں
 مگر وہ الٹ بیسا وگیا روہڑیاں بھیاں واہیاں
 نوں نوں گزگیاں چڑھ ٹھاٹھاں بالیاں چھتاں ڈھایاں
 ادھی رات رُکھاں تے چڑھ چڑھ دتی ٹاہر بھرایاں
 لوکو اج غرور تساڈے اُڈ ہو گئے ہوایاں
 جان طوفان غصب دا چڑھیا دلیں اجڑاں پیاں
 موئے خصم خصمیاں ہو کے رناں اُجڑ گیاں
 بھگلیاں مردیاں تیرے ول دیاں ول ول کے کر لئیاں
 تے عدت دے گذرن توڑی صبر نہ کیتے کنیاں
 ایہہ اوہو جو کدی وہجیاں سی ہم وزن روپیاں
 غاکوں مہنگیاں اج روپیندیاں حسن پری دیاں سیاں
 ایہہ کچھ حال بیاس کنارے اے ستھن دے واسی
 تائیوں نہ توں ات ول آیوں دیکھ و بال اُداسی
 ایس گمانوں گذر پیارے کر اک واری پچھری
 مسر گلے پر آجے روڑی وچہ وچہ رہی بتھیری
 دل تھیں پیا پکارا مینوں جان ودھ گیا مقولہ
 نہ کر طول کلام ٹکھی بس غلام رسول

حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری ریسرچ آرگنائزیشن (رجسٹرڈ) کی طرف سے
شائع شدہ اور زیر اشاعت کتب کی تفصیل درج ذیل ہے

شائع شدہ تصانیف:

ڈونگھے راز	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری اک مطالعہ	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
صحراوں میں بہتہ دریا	محمد سرفراز	
چھپیاں	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
حلیہ شریف حضور	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
سی حرمنی سسی پنوں	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
چوپٹ نامہ	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
پندھنامہ	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
ما رب الائچین	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
منتخب کلام	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
پورن بھگت	ماستر چھمن سنگھر اٹھور (انڈیا)	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد

ان کے علاوہ گورنمنٹ آف پاکستان کے سب سے بڑے ادارے اکادمی ادبیات پاکستان نے
بھی صاحبزادہ مسعود احمد کی تصنیف "مولوی غلام رسول عالمپوری شخصیت اور فن" شائع کی ہے۔

زیر اشاعت تصانیف:

روح الترتیل	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: محمد عیصی عابد
داستانِ امیر حمزہ جلد اول	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
داستانِ امیر حمزہ جلد دوم	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
داستانِ امیر حمزہ جلد سوم	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
مسئلہ توحید	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
احسن القصص	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد
شجرۃ طریقت	حضرت مولوی غلام رسول عالمپوری	مرتب: صاحبزادہ مسعود احمد